

NOVI GLAS

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

CENA 1 EVRO

Uvodnik

Jurij Paljk

Do kdaj vendar?

"K"riza, ki jo preživljamo skupaj z drugimi narodi, ni samo gospodarska, ampak je predvsem kulturna in moralna; je kriza evropske zavesti; je kriza krščanske civilizacije in posledično je kriza slovenske istovetnosti. V novem državnem ustroju nismo dali pravega mesta temeljnim vrednotam slovenske samobitnosti: te vrednote so krščanske in evropske... Ob dnevu državnosti velja razmišljati o pomenu in vlogi moralnih vrednot za narod in državo. Naj nam bo jasno, da brez njih narod in država ne moreta shajati... Država ni nikoli dokončno zgrajena. Državo gradimo vsak dan, vsak na svojem mestu... V slovenskem narodu je dosti skritih energij, dosti duhovnega potenciala, dosti pameti in volje, dosti znanja in ustvarjalnosti, dosti poštenosti in delavnosti, da iz Slovenije naredimo domovino, kjer bo prijetno bivati, domovino plemenitih in dobrih ljudi, gospodarsko uspešno, kulturno in duhovno bogato, domovino, ki nam bo v ponos in bo spoštovana v svetu"... To je le nekaj poudarkov iz odmevne homilije slovenskega kardinala Franca Rodeta, ki je v Valični vasi v soboto, 23. junija, daroval mašo za domovino. Med svojo pridigo je tudi dejal: "V novem državnem ustroju nismo dali pravega mesta temeljnim vrednotam slovenske samobitnosti: te vrednote so krščanske in evropske. Mnogi se v našem prostoru vztrajno upirajo temu, da bi dali Cerkev mesto, ki ji gre. Ne priznavajo ji domovinske pravice. Najraje bi jo potisnili na rob družbe, v zasebno sfero, da bi bila čim manj opazna, čim manj vplivna v javnosti, nemočna in daleč od življenja".

Njegove besede so bile na Slovenskem ponoven povod za grobe napade na Cerkev in na njegovo osebo, kar je samo kamen več v sedanjem nečednem mozaiku sodobne slovenske družbe in kaže na stanje duha v slovenski državi. K uničujočemu poglobljanju razprtij v Sloveniji je zelo pripomogla tudi nedavna osrednja državna proslava, na katero niso smeli praproščaki s simboli partizanske vojske, o čemer sicer poročamo v Novem glasu na drugem mestu. Pogled od zunaj nam tako kaže razdeljeno domovino, kjer se dnevne politične točke nabirajo z delitvijo na vaše in naše, medtem ko slovensko gospodarstvo tone v brezno brez dna.

Te dni stečajni upravitelji delijo odpustnice delavcem podjetja Primorje, ki je na Vipavskem bilo še zadnje veliko podjetje, saj je dajalo kruh okrog 1500 družinam, bilo pa je tudi zadnje veliko slovensko gradbeno podjetje, ki ga je odgovornim združno uspelo sesuti in delavce ter slovensko družbo ponovno okrasti. In vse tiste, ki so izgubili službo in kruh, seveda upravičeno kaj malo zanima, kdo je kriv, občutek je itak vedno enak in isti: eksplozivna zmes politike in samozvanih menedžerjev bo itak našla rešitev zase (mimogrede: niti enega samega velikega porajarja niso še dokončno obsodili ter zaprli!), delavci pa bodo potegnili najkrajšo. In seveda te oropance čisto nič ne zanimajo delitve na vaše in naše, ampak se bojijo prihodnosti in revščine.

Krajevna Karitas v tišini, ki je lastna resničnosti krščanstvu, pomaga, kolikor zmore, in tako pravi, da je evangelijska resnica o Ljubezni še vedno živa.

Umirjene besede novega koprškega škofa dr. Jurija Bizjaka na tiskovni konferenci v Kopru, da bo s pastirsko palico kot resnični pastir iskal prav vsako izgubljeno ovco in skušal mladim pokazati pot v dostojno življenje ter upanje v lepšo prihodnost, so delovale kot balzam. Dejal je namreč, da bo iskal "prav vsako izgubljeno ovco", in so zato besede apostolskega nuncija v koprski stolnici na umestiviti, ko je dejal, da mu želi, da bi bil "trden in viden na daleč kot strunjski križ", zares dober obet za prihodnost!

Novi glas | tednik Slovencev v Italiji

ponedeljek, 25. junij 2012

O nas Oglasevanje Kontakt

http://www.noviglas.eu/

Tržaška Knjigarna ... kjer je slovenska beseda doma! Testi tel. +39 040339954, e-mail: trst@knjigarna.it Odzivi: tel. +39 040214570, e-mail: opine@knjigarna.it

Aktualno Kristjani in družba Kultura Dežela FJK Mladi Slovenija Gospodarstvo Šport Rubrike

Gorika | 25. junij 2012
The Queen Symphony: mladostno zagnana zdravica poletnim dnevom
Prvi krajec se je zmeraj svetleje zarisoval na jasnem nebu, ko je plaval čez nebesni lok.
[Preberite več »](#)

Uvodnik
Pisec: Jurij Paljk
31. maj 2012
Binkošti in novi Babilon
"Danes živimo v novem Babilonu, kjer je razumevanje med nami vse težje", je bila ena od misli svetega očeta Benedikta XVI. na praznik Binkošti, minulo nedeljo.
[Preberite več »](#)

Naročite svoj izvod tednika Novi glas
Naročite se na tiskano izdajo tednika Novi glas že danes!
[Izpolnite obrazec »](#)

Komentar | 22. junij 2012
Visoka moda na grških plažah

Gorika | 22. junij 2012
Bleščeč koncert Mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž

Intervju | 21. junij 2012
Skrivnosti minoritskega samostana Olinje

Primorska | 21. junij 2012
Pretrjesljiva priredba o žrtvah revolucije na Primorskem

Kultura | 22. junij 2012
Borštnikovo srečanje 2012

Intervju | 21. junij 2012
Drago Štoka o skorajšnjem delnem svetu SSO

Tržaška | 21. junij 2012
Ohranjanje spomina na italijanska taborišča je zlasti civilna bitka

Tržaška | 21. junij 2012
Boris Pahor: "Mislite na družbo, saj jo boste vi mladi jutri soustvarjali"

Sta STA novice
25. junij 2012
[Celjani v Moldavijo, Olimpija v](#)

Multimedijske vsebine
Delite vaše fotografije z našimi bralci.

Katoliška knjigarna
Travniki 25, Gorica
tel. 0481 531407
katknjigarna@gmail.it

Ponedeljek Torok Sreda
od 21 do 30 °C od 21 do 29 °C od 18 do 30 °C

JZ Slovenija

PRIREDITVE
JUNIJ 2012
PON TOR SRE ČET PET SOB NED
1 2 3
4 5 6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22 23 24
25 26 27 28 29 30
Štandrez / Pozdrav poletju
30. 06. 2012

Prenovili in okrepili smo naš spletni portal www.noviglas.eu

Pravi korak v pravo smer

Pri Novem glasu smo začeli novo pustolovščino. Sredi prejšnjega tedna je namreč po večmesečni pripravi "zagledal luč sveta" korenito prenovljen spletni portal www.noviglas.eu. Z njim smo naredili - menimo - velik korak naprej in hkrati okrepili našo medijsko prisotnost v širšem prostoru. Znano je, da so dvojčki podobni, a ne povsem enaki... To velja tudi za prenovljeni portal, ki je nekak "internetni dvojček" našega papirnatega časnika. Marsikaj imata skupnega, vsak pa ima svoje - vzporedno - življenje. Če je prvi bolj tradicionalen, je drugi morda manj konvencionalen in bolj dinamičen: ne bo prinašal vseh vesti iz tednika, prav tako ne nameravamo postati spletni dnevnik, saj si naše uredništvo česa takega ne more privoščiti; marsikatera aktualna novica pa bo na njem bolj bogato opremljena oz. objavljena, preden boste prejeli tednik po pošti. Časnik, ki ga redno urejujemo in tiskamo že sedemnajsto leto, je pač podrejen določenim zakonitostim in ima svoje značilnosti. Spletni portal pa je že po svoji "genski zasnovi" drugačen od papirnatega tednika, saj pomeni drugačno izkušnjo informiranja. Glavni namen obeh "dvojčkov" pa je in bo še naprej, da s poročili, poglobitvami, razmišljanji in komentarji prikazujemo prepoznavno in verodostojno sliko živahne prisotnosti slovenske narodne skupnosti v Furlaniji Julijski krajini. Vsebinska zasnova našega novega spletnega mesta je pregledna in jasna, estetska podoba pa sodobna, prikupna in privlačna, za kar so nam

številni obiskovalci čestitali že v prvih dneh. Informacijska arhitektura je učinkovita, razporeditev vsebin pa funkcionalna, tako da omogoča enostavno "navigacijo" po straneh. Med drugim vključuje ogled fotografij in videoposnetkov, predvsem pa večjo "interaktivno" sodelovanje. Prav to je eden naših glavnih ciljev: biti "odprt" medij, na katerem se člani uredništva srečujemo in soočamo ne le s sodrujki, temveč tudi z bralci. Ugodili smo želji številnih znancev in poskrbeli, da lahko vsako komentira članke. Dobro razvidno so tudi povezave na socialna omrežja (Facebook, Twitter, Youtube, Google+), kjer smo prisotni že več časa. Poleg vsega tega novi portal vsebuje pregleden koledar dogodkov (ustanove in društva naj nam kar pošiljajo napovedi, ki jih bomo radi objavljali!), zanesljive vremenske napovedi, možnost pregledovanja arhiva, aktualne novice Slovenske tiskovne agencije,

galerije s fotografskimi in video posnetki ter oglaševalski sistem. Skratka: želimo, da bi bil naš novi portal koristen in obenem prijeten uporabniška spletna izkušnja za vse, ki bi radi kaj več izvedeli o tem, kar se dogaja v svetu okrog nas!

Na internetu se je Novi glas prvič pojavil septembra 2001. Decembra 2007 - nekaj dni pred vstopom Slovenije v schengensko območje - smo s pomočjo goriške agencije Tmedia popolnoma prenovili spletno stran in jo iz www.noviglas.it "prekrstili" v www.noviglas.eu. Sedanja temeljita prenova je torej tretja, prilagojena potrebam in duhu časa. Izdelala jo je ljubljanska agencija za spletne storitve Novi splet, ki je uresničila res kakovosten projekt ter mu dala sodoben, eleganten in unikaten videz. Kaj nas čaka čez deset ali več let, danes še ne vemo. Svet sredstev družbenega obveščanja se namreč naglo razvija, številni časopisi - zaradi krčenja prispevkov oz. zato, ker očitno niso več "tržno zanimivi" - izginjajo. Prepričani pa smo, da smo s prenovljenim portalom v tem trenutku naredili pravi korak v pravo smer. Ostanite nam zvesti! / DD

Slovenska Cerkev

Msgr. dr. Jurij Bizjak je bil imenovan za novega ordinarija koprške škofije, nasledil je msgr. Metoda Piriha

Bodi človek!

V tem tednu imate na razpolago, drage bralke in bralci, dvanajesto številko priloge Bodi človek! Toplo priporočamo!

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Dobrodošli doma 2012

Na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu tudi letos organiziramo srečanje Slovencev in Slovencev iz zamejstva, sveta in domovine. Srečanje *Dobrodošli doma 2012* bo v sredo, 4. julija 2012, od 13.30 ure dalje na nabrežju Ljubljane - Breg, Novi trg v Ljubljani. Namen prireditve *Dobrodošli doma 2012* je druženje vseh, ki nas vežejo korenine s Slovenijo in si želimo še bolj spoznati

dopoldanskih urah potekala v prostorih ZRC SAZU (Novi trg 3). Tema konference bo etnična ekonomija in Slovenci zunaj Republike Slovenije. Dogajanje se bo nato preselilo na ulice, kjer bodo na nabrežju Ljubljane - Breg slovenski glasbeniki iz domovine, zamejstva in sveta zaigrali svoje uspešnice in s tem predstavili način ohranjanja slovenske kulture izven meja naše države. Poleg glasbene skupine BK

kjer bo ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak kanadskemu Slovincu Tedu Kramolcu, ki letos praznuje 90 let, podelila priznanje Urada ter odprla njegovo razstavo *S peresom in čopičem: Ted Kramolc, 90 let*. Poleg omenjene razstave bo tisti večer tudi odprtje razstave *Med Slovenci v Kanadi*, na ogled pa bo tudi fotografska razstava *Realnost naših objektov* Slovenskega društva Bazovica z Reke (Hrvaška) in predstavitev digitaliziranega gradiva slovenskih izseljencev *Slovenska država, Edinost iz Toronta, Glasilo kanadskih Slovencev*. Slovenski oktet bo poskrbel za glasbeno poslastico večera. Prireditve *Dobrodošli doma 2012* na Uradu pripravljamo v sodelovanju s civilnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s povezovanjem Slovencev po vsem svetu, in sicer z Izseljenskim društvom Slovenija v svetu (SVS), Združenjem Slovenska izseljenska matica (SIM), Svetovnim slovenskim kongresom (SSK), Rafaelovo družbo ter Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) in Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK). Vse dodatne informacije so na spletni strani: <http://www.dobrodoslidoma.si>. V Državnem zboru pa bo v četrtek, 5. julija 2012, potekalo tradicionalno, letos že dvajseto *Vseslovensko srečanje*, ki ga organizira Komisija Državnega zbora RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

deželo svojih prednikov ter začitati njen utrip onkraj meja naše domovine. Na Uradu si prizadevamo našim rojakom in njihovim potomcem, ki v poletnih mesecih obiskujejo našo deželo, Slovenijo in njeno kulturo čim bolj predstaviti, ter tistim Slovincem, ki živimo v domovini prikazati kulturno delovanje slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu. Prireditve *Dobrodošli doma 2012* se bo pričela s strokovno konferenco v organizaciji Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, ki bo v

evolution iz Italije, pevskega zbora MePZ Danica iz Avstrije, moške vokalne skupine Sv. Jernej z Opčin, nastopa skupin dijakov iz Argentine in Kanade ter drugih glasbenih in gledaliških skupin predvsem iz zamejstva se bodo naši rojaki z rokodelsko - turistično ponudbo predstavili na stojnicah, ki bodo popestrile dogodek. Večer na prostem bo sklenila slovenska glasbena zasedba Orlek. Sklepni del prireditve se bo v večernih urah preselil v Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani (NUK),

DRŽAVNI ZBOR Mladi Slovenci in Slovenke v zamejstvu in po svetu

Vseslovensko srečanje

V četrtek, 5. julija 2012, bo v Dvorani Državnega sveta v Ljubljani ob 10. uri srečanje vseh mladih Slovencev in Slovencev zunaj Republike Slovenije. Letošnje srečanje bo namenjeno mladim Slovincem in Slovincem v zamejstvu in po svetu. Kot sporoča Franc Pukšič, predsednik komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, želijo posebno pozornost in spremljavo k dejavnostim Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je na področju povezovanja mladih pripravil Akcijski načrt sodelovanja in podpore mladim Slovincem v zamejstvu in po svetu ter vsebuje strateške usmeritve, cilje in ukrepe, ki so nastali na podlagi analize stanja, vključiti tudi na parlamentarno raven. Pričakovanja in izkušnje mladih Slovencev in Slovencev so namreč precej drugačne od izkušenj njihovih staršev in starih staršev, kar je posledica evropskih povezovanj in novih življenjskih situacij. Mladi si želijo druženja in povezovanja z vrstniki iz Slovenije, ki presega okvire društva, kraja ali celo države, v kateri živijo. Prireditelji se zavedajo, da lahko danes mladi sami, brez vključevanja v društva, pridobivajo informacije o domovini svojih staršev ali starih staršev. Sodobna spletna socialna omrežja služijo mladim kot dober vir informacij in način povezovanja v društva brez formalnega članstva. Prepričani pa so, da se lahko mladi tudi z vidika bogastva slovenske kulturne identitete in kulturne dediščine počutijo v vsaki sredini izjemno dobro, zato bi danes želeli deliti njihove izkušnje in pričakovanja v povezovanju s Slovenijo. Evropski parlament je julija 2012 uradno razglasil leto 2012 za Evropsko leto aktivnega sta-

ranja in medgeneracijske solidarnosti. Namen evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti je povečati ozaveščenost o soočanju z izzivi, ki jih prinaša staranje in deljenje dobrih praks. Aktivno staranje tudi po mnenju Evropske komisije daje starejšim ljudem možnost, da ostanejo v sferi dela in delijo svoje izkušnje z mlajšimi, da še naprej igrajo aktivno vlogo v dru-

tudi v še večjem spodbujanju študija v Sloveniji, v učenju slovenskega jezika, v obiskovanju poletnih šol v Sloveniji ter v večjem sodelovanju na gospodarski ravni. V letu 2011 je pod pokroviteljstvom Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu potekala vrsta dogodkov, ki so imeli za cilj večanje sodelovanja mladih v delu slovenske skupnosti. Eden izmed teh je bila

bi in živijo izpolnjuječe življenje. Glede na to, da je letošnje leto namenjeno medgeneracijskemu dialogu in da se pristojni srečanja zavedajo, da je interes za sodelovanje mladih v slovenskih društvih in organizacijah v nekaterih državah večji, drugod pa manjši ter da je manjši interes mladih posledica generacijskih razlik in pomanjkanja medgeneracijskega sodelovanja, pristojni predlagajo, da je na srečanju govor o tistih projektih, ki bi lahko vzpodbudili sodelovanje oziroma komunikacijo med mlajšo in starejšo generacijo ter bi lahko prenesli znanje in izkušnje med generacijami. Prireditelji so prepričani, da bodo predlogi in izkušnje mladih dragocena podlaga za nadgrajevanje in oblikovanje politik Republike Slovenije do Slovencev zunaj njenih meja. Možnosti za sodelovanje vidijo

mednarodna znanstvena konferenca z naslovom *Generacijske razlike kot izziv za izseljenke in zamejske skupnosti v primerjalni perspektivi*, ki je potekala 27. in 28. junija 2011 v prostorih Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na njej so bili sprejeti sklepi s ciljem povečati medgeneracijski dialog; ti sklepi so lahko podlaga tudi za to razpravo. Najdete jih na spletni strani: www.uszs.gov.si. Prav tako bo sočasno v Veliki dvorani Državnega zbora potekalo vseslovensko srečanje pripadnikov zrelejših generacij. Na koncu obeh srečanj pa bo v sklepnem delu soočanje s predlogi za boljše in plodnejše medgeneracijsko sodelovanje Slovencev v zamejstvu in po svetu. Kot vsako leto doslej bo tudi letos poskrbljeno za kulturni program ob koncu srečanja.

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec

Finančni rebalans priložnost za odgovor na odprta vprašanja

“Popolnoma soglašam in podpiram prizadevanja tržaške pokrajinske uprave, ki je v teh dneh Tondovo vladno pozvala, naj finančno podpre uresničitev načrta za razvoj kraškega podeželja (masterplan) in naj priskoči na pomoč Brežanom, ki jih je prejšnji teden hudo oškodovalo neurje s točo”, poudarja deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, ki je v paket popravkov za razpravo in sprejetje deželnega rebalansa že pred dnevi vključil tudi amandmaja, ki nakazujeta možna odgovora na obe problematiki. “Glede nepopravljive škode zatadi toče moramo upoštevati, da odkar Dežela priznava prispevke za sklepanje zavarovalnih pogodb, se načelno dosledno izogiba

priznavanju solidarnostnih odškodnin. Zato sem s svojim popravkom predlagal, da namenimo prizadetemu območju enkratni izredni

Foto DPD

prispevek za organizacijo pobud, ki naj oškodovanim kmetijskim podjetnikom ponudijo nove možnosti za trženje in promocijo lastnih proizvodov. Nekaj takega

smo že lani sklenili v pomoč vinogradnikom od Krmina do Števerjana, ki jih je prav tako prizadela nadpovprečno silovita ujma”, je še pojasnil Gabrovec. “Kolegom, začeni s podpisniki deželnega zakonskega predloga za razvoj Krasa, politične večine in opozicije pa sem predložil tudi osnutek dodatka k finančnemu zakonu, ki namenja 500.000 evrov začetne dotacije Tržaški trgovinski zbornici izrecno za izvajanje sklepov in programov kraškega masterplana”, je še dejal Gabrovec, ki je mnenja, da bodo v prihodnjih dneh vsi deželni svetniki lahko konkretno pokazali, koliko jim je do gospodarskega razvoja območja.

Povejmo na glas

Ne zmoremo obrata v prihodnost?

Lahko da si sploh ne bi postavljali vprašanja, ali je naš odnos do preteklosti in prihodnosti ustrezen in s tem koristen, ko nas ne bi težave Evrope vse bolj na to opozarjale. Vsak dan postaja dodatno jasno, kako sedanje evropske težave izvirajo iz dejstva, da manjka temeljni obrat v prihodnost in da nam, ne da bi se tega zavedali, kraljuje preteklost z vsemi posledicami. Ne more se namreč vzpostaviti resnična skupnost evropskih držav, kar bi bil obrat v prihodnost, države članice še vedno delujejo preveč vsaka zase, zaradi česar kriza vse bolj spodkopava ekonomsko zgradbo. Spodkopava tako izrazito, da se že pojavljajo dvomi, ali se bo evro sploh mogel obdržati. To tukaj slej ko prej ni neutemeljeno razmišljanje v oblakih, kajti, če ne pride v Evropi do preobrata, se kaže na obzorju neslutni ekonomski in finančni polom. Ceno zanj bomo drago plačali vsi, še posebej tista večina, katere del smo in se ji pravi srednji razred. In kaj ima vse to opraviti z odnosom do preteklosti oziroma prihodnosti? Ima opraviti, kadar se ali oseba ali narod ali država ali večja skupnost držav v svojo škodo ne morejo zadostno obrniti v času naprej. V tem primeru dajejo v svojem doživljanju usodno prednost preteklosti, zaradi česar nenehno razrešujejo pretekle zgodbe in travme, in če tega ne počnejo zavestno, se zadeva sicer umiri, vendar brez odločilnega pogleda naprej, kar se danes dogaja z Evropo. Diabolično je, da se tovrstne ukleščenosti v preteklost marsikdaj ne zaveda-

mo, pač pa nanjo s prstom pokažeta naše prešibko načrtovanje in ustvarjanje prihodnosti. Očitno se evropski človek ne more rešiti starih zamer in ran, preveč je bilo med narodni sproženega sovraštva in nasilja, preveč je bilo izdajstev, zločinov, krvi in smrti. Kri in smrt pa sta tista, ki zamero zapečatita in tako ni mogoče pozabiti prizadetih udarcev, kaj jih šele zares odpustiti. In zato se sedaj Evropa ne more celovito organizirati in razločno je videti, kako si še posebej najmočnejše države prizadevajo, da ne bi nobena med njimi postala vodilna, na ta način izhodiščna in s tem povezujoča. Nekakšna zavist na visoki ravni, nekakšna podzavestna neprivoščljivost, ki je močnejša od mirne presoje, v luči katere bi Evropska unija že kdaj morala postati zveza enakovrednih držav z enim glasom navzven. Tako pa vodilno vlogo na stari celini hitro prevzemajo Združene države Amerike, evropska suverenost vidno hlapi, kar bo tudi treba plačati. Vedno je žal na delu boj za prevlado, dandanes je to ekonomska vojna, ki jo bo Evropa, če se ne bo preusmerila, gladko izgubila. Res potemtakem ne premoremo obrata v prihodnost? Ne nazadnje velja to vprašanje tudi vsakemu posamezniku, vsakomur od nas, seveda z željo, da bi se močnejše obrnili naprej. Ker prihodnost ni nekaj težkega, ni skrivnost, ki je večja od nas, je preprosto pot naprej v nov čas. In samo v novem času je življenje, za nami so le ugasla obzorja.

Janez Povše

Škofija Koper ima novega ordinarija

Jurij Bizjak: Pogum, vse ljudstvo v deželi!

Pastoral

Škofovska palica je na vrhu ukurivljena kakor prava pastirska palica. S tem sredstvom namreč pastir najlažje ujame ovco: približa se ji previdno in počasi, nato pa jo s kljuko ujame za zadnjo nogo in ovca počaka, da jo pastir lahko prime. Palica torej ponazarja pastirja, ki pusti devetindevetdeset ovc v pušči in gre za izgubljenost, dotlej da jo najde.

S to biblijsko prispodobno v srcu, ki se nanaša na Davidov psalm z naslovom 'Gospod je moj pastir': "Tvoja gorjača in tvoja palica sta mi v tolažbo" (Ps 23,4) stopa dosedanj koprski pomožni škof msgr. dr. Jurij Bizjak na pot ordinarija naše sosednje škofije. Papež Benedikt XVI. ga je na to mesto imenoval 26. maja, ko je prejel odpoved službi dosedanjega koprskega škofa Metoda Piriha zaradi dopolnjevanja starosti. Msgr. Bizjak je tako

msgr. Metoda Piriha, ki je bil škof v Kopru celih 25 let, strnil škofovsko službo v tri opravila: učiteljsko (to je v spodbujanje pomena verske vzgoje v družini, katekizma in mladinskega katekizma ter družinske molitve), pastirsko (ki sloni na ovrednotenju župnijskih svetov in vseh drugih župnijskih sodelavcev, ki pomagajo upravljati župnijo) in posvečevalno (ob spodbujanju pomena molitve, zlasti hvalnic in večernic po župnijah, ljudskih obredov in pobožnosti). Msgr. Bizjak je prepričan, da mora biti škof moder in previden, obenem pa preprost in sproščen; nikakor naj ne počiva na lovorikah, ampak naj išče nove poti in dosežke. Predvsem pa mora biti potrpečljiv in krotek: simbol jagnjeta se v današnjem svetu kaže v podobi dobrote, ljubezni in miline. Le s temi vrlinami lahko današnji človek premaga 'zverine in pošasti', ki se kažejo v finančno-gospodarski krizi in pomanjkanju službe ter vrednot. To zlasti mladi, katerim je škof Bizjak namenil posebno misel, saj vprašanja, s katerimi se danes srečujemo v družbi, predvsem mlajšim generacijam jemljejo pogum. "Mladi so čvrsti, imajo rešitve, ki jih mi starejši ne vidimo. Pa vseeno se mi zdi, da jim pride prav, če vidijo malo več poti in dobijo več zaupanja v svet in družbo, v kateri živijo. V tem jim lahko pridemo naproti", je poudaril Bizjak in zaželel, da bi vsi "našli več vetra in ulovili duha".

Vsa ta pričakovanja se bodo nedvomno udeležila na poti, ki jo je kot ordinarij koprške škofije pred 25. leti začel msgr. Metod Pirihi: "Moje škofovanje bo dejansko nadaljevanje prejšnjega. Toliko dobrega je bilo namreč storjenega, da 'bomo samo hruške stresali z drevesa'", je zgovorno dejal škof Bizjak. Sicer pa je tudi res, da "nova vprašanja zahtevajo tudi nove rešitve", je dodal. Msgr. Metod Pirihi pa svojega duhovniškega poklica in pastoralnega poslanstva nikakor ne bo končal. Še naprej bo od svojega novega doma v vipavskem Dijaškem domu pomagal svojemu nasledniku na način in v meri, ki ju bo novi škof določil. V svojem posegu je msgr. Metod Pirihi obnovil mejnike svojega škofovanja, ki je – kot je na tiskovnem srečanju poudaril g. Božo Rustja – prebrodilo veliko družbenopolitičnih premikov (razpad Jugoslavije, nastanek samostojne Slovenije, njen vstop v EU in padec meja). Dejal je, da je bilo v tako dolgem obdobju "veliko programov, načrtov in tudi nekaj dejanj, ki bodo ostala". Med ta je uvrstil delo za duhovno in pastoralno prenovno škofije, ki je dejansko slonelo na izpeljavi odlokov II. vatikanskega cerkvenega zbora na ozemlju koprške škofije. Tedaj so obdelali 13 pastoralnih tem, ki so leta 1996 obrodile Pastoralne smernice koprške škofije. "Da je bilo to delo dobro opravljeno, je potrdilo dejstvo, da so bile nekatere naše ugotovitve uvrščene v slovensko sinodo leta 2000", je dejal msgr. Pirihi. Omenil je še škofovske gimnazije in Dijaški

dom v Vipavi, ki so jih zgradili z darovi duhovnikov in vernikov škofije. "Čas kaže, da so bile te odločitve pravilne. Vlagali nismo v kamne in stavbe, temveč v žive ljudi. Na naši gim-

ritas, škofovska gimnazija in krščanski mediji, novega ordinarija pa naprosila, naj izhajajoč iz svojega gesla "malo čredo" spodbuja, "da se bomo s svojim življenjem trudili vlivati

nici svetega očeta Benedikta XVI. "Sveti oče mi je takrat z veseljem povedal: 'Imenovali smo novega škofa za Slovensko'. Zahvalil sem se mu in mu rekel: 'Sveti oče, pravega ste

Božji podobi in kljub spreminjajočim se razmeram ohranjanja v temeljnih obrisih vedno svojo ceno in svojo vrednost". Prav tako je škof povabil vse, naj sprejmejo in izpolnijo naloge sedanjega časa. Spomnil se je besed apostola Pavla: Niso namreč otroci dolžni za starše nabirati zaklade, temveč starši za otroke (2 Kor 12,14). "Tako smo tudi mi v tem času poklicani, da dvignemo kvišku oči in pogledamo naprej, da se oziramo proti obzorju in čez, da prodramo v presežno in brezkončno. Naj vsi naši mladi začutijo in spoznajo, da je v družbi mogoče vzpostaviti prostost in pravičnost, urejenost in varnost, in najti poti v svetlejšo prihodnost". Naj zato božje ljudstvo spremlja besede preroka Ageja: "Pogum, vse ljudstvo v deželi! Na delo! Kajti jaz sem z vami, govori Gospod nad vojskami (Ag 2,4)", je sklenil škof Bizjak, ki je v svojem nagovoru pozdravil tudi italijanske vernike.

IZJAVE

Msgr. Metod Pirihi

Zadovoljen sem, da sem v vseh teh letih imel dobre odnose s sosednjimi škofijami v Furlaniji Julijski krajini, še zlasti z goriško nadškofijo. Z njo smo zasnovali več dogovorov, ki so se usidrali v že zastavljene prijateljske tirnice. Že nadškof Cololin je vpeljal navado, da se zadnjo nedeljo v maju srečata koprška in goriška Cerkev na Sveti Gori. Sam sem v letih spoznal, da je to srečanje izrednega pomena. Poudaril bi tudi duhovno obnovo, ki sem jo suvočias imel pri šolskih sestrah v Gorici, duhovna srečanja na Mirenskem Gradu in romanje na Barbano meseca septembra: letos bo ravno na Barbani srečanje družin.

Msgr. Jurij Bizjak

Dejstvo, da so bile nekatere pastoralne smernice, ki so v letih 90. nastale v naši škofiji, sprejete na slovenski sinodi leta 2000, izhaja nedvomno tudi iz specifične našega okolja: koprška škofija se namreč nahaja na meji med slovanskim in latinskim svetom, obenem se na tej strani meje bogatimo tudi zaradi stikov z zamejskimi Slovenci. Že takoj, ko sem nastopil položaj pomožnega koprškega škofa, sem se v to dogajanje z veseljem vključil: rad se spominjam bogoslužij, ki jih tradicionalno darujem na Štefanovo

naziji se šola in vzgaja okrog 300 dijakov, v domu pa jih je okrog 100", je pojasnil.

Slovesna umestitev

Sobotnega verskega slavlja se je udeležila velika množica vernikov, predstavnikov oblasti, redovnikov in redovnic, duhovnikov ter cerkvenih dostojanst-

pogum za dobro vsem državljanom naše mlade države". V imenu vernikov italijanske manjšine je novega škofa pozdravila Ondina Gregorič.

Msgr. Bizjaku je kot prijatelju zagotovil svojo bratsko bližino tudi slovenski kardinal dr. Franc Rode. Njegovo imenovanje na

izbrali, dober bo!"

Msgr. Metod Pirihi pa je v svojem govoru poudaril, da škofijo svojemu nasledniku izroča z vsemi radostmi, upi in izzivi. "Dragi škof Jurij! Naj Te vodi Sveti Duh, da boš škofijo popeljal proti novim obzorjem resnice, lepote in dobrote in da boš z Božjo in s svojo besedo opogumljaj vse ljudstvo v deželi".

V svoji homiliji se je novi koprski škof Jurij Bizjak spomnil lika Janeza Krstnika, čigar rojstvo praznuje Cerkev 24. junija. V nadaljevanju je nov ordinarij na podlagi Svete besede povabil vernike, naj ponovno odkrijejo svoje poslanstvo, saj je človek po Božji podobi zgneten, z Gospodovim duhom oživiljen. "Vsakdo, ki se tega spominja, se vedno znova lahko razveseli samega sebe in svojega življenja, svojega značaja in svojih darov, svojega poklica in svojega poslanstva, svojega dela in ljudi okrog se-

venikov iz naše dežele, Hrvaške in Slovenije. Stolni zbor je ob spremljavi marežganskega pihalnega orkestra, ki se mu je pridružil tudi cerkveni zbor iz Bizjakovega rojstnega kraja Colia izvedel pesem "Pogum, vse ljudstvo v deželi": naslov pesmi je sicer tudi geslo novega škofa. V nabito polni stolnici Marije Vnebovzete je novega škofa v imenu duhovnikov pozdravil župnik iz Ajdovščine Franc Likar. G. Likar je podčrtal, da se bo moral novi škof pri vodenju škofije naslanjati na pogum, močnatost in predanost. "To troje boste pri vodenju škofije še kako potrebovali, še posebej, ko boste imeli opravka z nami duhovniki – takšnimi in drugačnimi, veseliti in navdušenimi, potrtimi in razočarani, čilimi in utrujenimi, polnimi idej in brez njih. Vsi pa skupaj z Vami enako potrebni vsega trojega: poguma, močnatosti in predanosti", je dejal in se obenem zahvalil njegovemu predhodniku, msgr. Pirihi, za veliko dobe, kar je storil. V imenu vernikov se je msgr. Pirihi zahvalila Zlata Kraševc. Poudarila je troje zlahtnih sadov prizadevanja dosedanjega škofa Piriha, to so škofovska Ka-

čelu koprške škofije je sprejel "s treznim veseljem, ker tvoje imenovanje ni presenetilo nikogar in se je vsem zdelo samoumevno". Dodal je tudi, da se mu tako zdi "dobro in prav, ker s teboj koprška škofija dobiva izkušenega in zvestega pastirja, ki po več kot desetih letih služenja kot prvi sodelavec ško-

fa Metoda dobro pozna škofijo, duhovnike in vernike naše Primorske. In končno, ker so v tej zemlji tvoje starodavne korenine, kar se izraža v tvojem patriarhalno slovenskem nastopu in tvojem zlatem srcu. Primorska te bo imela rada". Kard. Rode ga je povabil, naj se Cerkvi posveti s svojo srčno krvjo (sam Kristus si jo je pridobil s svojo krvjo), kakor je to storil njegov predhodnik, škof Metod. Spomnil se je dogodka v apostolski palači, ko so kardinali 21. maja 2012 imeli kosilo ob 85. oblet-

be". Naj verniki obenem ponovno okrepijo vlogo družine, v krogu katere se prenova začne: "Ne samo svetopisemski človek, ampak tudi svetopisemska družina je ustvarjena po

Msgr. Metod Pirihi in msgr. Jurij Bizjak (foto IG)

po Božiču pri Novem svetem Antonu v Trstu in pri sv. Mariji od zdravja.

/stran 4
V Kopru sta bila Igor Gregori in Jurij Paljak

Svetopisemski izvedenec

Foto JMP

Škof Jurij Bizjak se je rodil leta 1947 na Colu, v duhovnika je bil posvečen leta 1971. Leta 1983 je v Rimu končal doktorski študij z disertacijo o svetopisemski Knjigi pregovorov. Do leta 2000 je bil predavatelj svetopisemskih ved na Teološki fakulteti v Ljubljani, bil pa je tudi član skupine strokovnjakov, ki je prevedla in pripravila Slovenski standardni prevod Svetega pisma. Leta 2000 ga je tedanji papež Janez Pavel II. imenoval za prvega pomožnega škofa v zgodovini koprške škofije, ki danes šteje 189 župnij.

postal 3. škof obnovljene in razširjene koprške škofije. Ko mu je apostolski nuncij Juliusz Janusz na slovesnem bogoslužju v koprski stolnici Marije Vnebovzete v soboto, 23. junija, po branju papeževine bule izročil pastirski simbol, je msgr. Bizjak kot globok poznavalec in izvedenec Svetega pisma še enkrat pomislil na to, da je pastoral znamenje pristojnosti in oblasti, darov sveta in moči, poročvo trdega upanja in pravičnosti, da se v njem simbolno zrcali vodenje škofije in vernikov v njej in da mu bosta pastirska palica in gorjača obenem v tolažbo, ker se tudi sam pastir počuti kakor ovca, ki jo Gospod s svojo palico brani pred volkom. Novi koprski škof namreč dobro ve, da sloni bistvo škofovega delovanja na nekaterih neomajnih temeljih. Še enkrat jih lahko črpamo iz evangelija, tokrat Matejevega: "Bodite previdni kakor kače in preprosti kakor golobje!" "Boljše je biti rep med levji kakor glava med mačkami!" in "Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove!" Pomen teh prispodob je novi ordinarij razčlenil na tiskovnem srečanju, ki je bil dan pred slovesno umestitveno sveto mašo. Tedaj je msgr. Bizjak ob prisotnosti svojega predhodnika,

S 3. strani

Jurij Bizjak: Pogum, ...

Dva vtisa dogodka v koprski stolnici

Jana Barba: Ob umestitvi novega škofa ordinarija Jurija Bizjaka, me je prevzel pomenljiv obred izročitve pastirske palice, navdušila me je radostna množica vernikov, sporočilo novega škofa pa ohrabilo, da lahko z zaupanjem zrem v prihodnji razvoj koprške škofije. Dan sem doživela kot bogato delovanje Svetega Duha, k čemu je prispevala tudi blaga sapica tistega dne. Skrbno določen obred je z dialogom pokazal na neposredno povezanost med našo koprsko škofijo in Svetim sedežem: "Sveti oče, Cerkev želi, da umestite novega škofa"; - "Imate papeževo pismo"? - "Imamo". - "Naj se prebere v latinskem in slovenskem jeziku". V osmem letu svojega papeževanja nam je sveti oče Benedikt XVI. za pastirja postavil msgr. dr. Jurija Bizjaka in v svojem pismu poudaril: "Ti pa, spoštovani brat, si se, tako se nam zdi, izkazal s tistimi krepostmi in duhovno resnostjo, s katerimi boš zmožen podpirati in spodbujati duhovno življenje te črede". "To svoje imenovanje predstavi duhovnikom in ljudstvu te cerkvene skupnosti, da bodo vedeli, komu je treba slediti na poti v večno zveličanje". Ko se srečaš s škofom Jurijem, si prevzet in pomirjen, saj lahko vedno pritrdiš njegovi očetovski modrosti in se z zaupanjem

soočaš z realnostjo vsakdanjika, ki z raznimi "modrovanji tega sveta" seje dvom med vernike in jih odvrta od zvestobe nauku Cerkve in apostolov.

Kako potrebni smo modrosti, ki jih hrani Sveto pismo, in kako veliko težo imajo do "puhlic in modrovanja tega sveta", pa govorijo skrbno izbrani poudarki škofove pridige, vsi podkrepljeni v Svetem pismu: vsak človek naj se veseli svojega življenja, starši naj ljubijo svoje otroke in zaščitijo svoje družine, mladi naj začutijo in spoznajo, da je v družbi mogoče vzpostaviti svobodo in pravičnost, urejenost in varnost ter najti svetlejšo pot v prihodnost. K bogatemu doživljanju začetka nove rasti za našo škofijo je veliko doprineslo tudi občuteno petje, ki so ga izvajali združeni cerkveni pevski zbori iz Marezig

in s Cola, pod vodstvom Lojze Furlana in Mirana Bordona. Podčrtati velja tudi nagovor Franca Likarja, predstavnika duhovnikov, ki je z jasno in od-

ločno besedo dejal, da duhovniki od svojega ordinarija potrebujejo poguma, močnatosti in predanosti, da bodo lahko ljudem prinašali svetlobo in toploto za hojo za Kristusom. Te vrline so že prepoznali v škofovem vedrem odzivu na imenovanje. Učinkovite povezanosti škofa ordinarija s svojimi duhovniki, ki bo resnično rodila sadove, si verniki lahko le želimo in z molitvijo podpiramo.

Vtisi mladega duhovnika Andreja Vonce ob prvi zamenjavi pastirja

Če bi dejal, da je zame to bila prva umestitev ordinarija (to je tisti škof, ki je šef neke škofije), bi lagal, saj sem bil prisoten tako

na umestitvi nadškofa Urana kakor tudi nadškofa Stresa (za to niti nisem tako sveto prepričan, a se mi tako dozdeva). Vendar pa je bila ta umestitev nekaj posebnega, ker smo pač novega škofa umestili v domači škofiji. Kot še en drugi duhovnik sem imel tudi to milost in privilegij, da sem po rokah škofa Jurija prejel diakonsko posvečenje, in sicer na istem kraju kot duhovniško (po rokah škofa Metoda, seveda) - na Sveti Gori. Morda bi začel na koncu, pri besedah duhovnika Franca Likarja, ajdovskega župnika, ki je dejal, da smo se v koprski stolnici zbrali: "Takšni in drugačni duhovniki, veseli in navdušeni, potrti in razočarani, čili in utrujeni, polni idej in brez njih. Vsi pa... enako potrebni vsega trojega: poguma, močnatosti in predanosti", v smislu škofovskega gesla dr. Jurija Bizjaka: "Pogum vse ljudstvo v deželi". Da, zbralo se nas je veliko, le majhno število "sotrudnikov" je manjkalo. Ta številčnost je ena izmed vidnih razlik z ljubljansko nadškofijo, ki jo je - žal - treba poudariti. Na Primorskem se nas duhovnikov namreč vedno veliko zbere na takšnih in podobnih slovesnostih, kot so npr. mašniška posvečenja ali vsakoletna krizma, v velikem številu pa se navadno tudi poslovimo od svojih bratov, ko sklenejo svojo zemeljsko pot. Duhovniki in verniki smo torej pokazali navdušenje (morda je bilo ploskanja vendarle preveč, ampak to je moje mnenje) in pripravljenost, da bomo skušali čim bolj sodelovati z novim ordinarijem. Boglonaj škofu Metodu in Bog živi škofa Jurija.

Kdo je resnično veren in komu je vera le prilepek

Usihanje krščanstva

V naslovniku zamejskega dnevnika je bila zapisana tudi tale misel: "V simp-tomih usihanja življenjske sile katolištva in sploh krščanstva, kar sicer potrjujejo svetovne statistike o verski pripadnosti in praksi, in to v času, ko vsaj nekatera druga verstva kažejo obnovljeno živahnost. Pomislimo le na prodiranje in agresivnost islama pa tudi na pozornost da-

katerih se vidi neka odgovornost do vere same, pa naj gre za osebno vero ali za vero kake skupnosti. To je tista razlika, ki jo na prvi pogled ne opazite, pa mislite, da vse usiha! Vsi vemo, da se za določene stvari, če jih hočemo osvojiti, moramo potruditi. O veri pa smo navajeni, da to pride samo od sebe, nekako tako, kot pada zrela hruska z drevesa. O kakšnem trudu, odpovedi, ver-

skem poglabljanju pa marsikdo sploh ne razmišlja, kaj šele, da bi se temu približeval. Zato prav v takšnem okolju in takšnih pogledih na vero ne zapazimo, da bi Bog govoril takšnemu "našemu" verniku - športniku, skavtu, politiku, kulturniku. Ko človek dopusti, da mu Bog spregovori, moramo vedeti, da ga Bog ima za voljno osebo, ki se vseeno sama odloča. Duh ima tudi neko sporoči-

lajlame na njegovih pohodih po Evropi, vključno v naši neposredni bližini..."

V čem je bistvo? Eno je bistvo usihanja, drugo pa so znaki usihanja, kar ni eno in isto! Površni opazovalec lahko da tej trditvi prav, še zlasti, če pogleda naše nedeljske maše, "našo" katoliško prosveto, "naše" skavte, "naše" športnike, "naše" politike, "naš" tisk in tako naprej ... Vse to, kar se je imelo za naše - s tem mislim obcerkveno - ne cerkveno, daje čut, kot da se vse skupaj podira in pred nami je velik verski pogreb. Pogledi so pogledi, lahko jim pritrdite ali pa ne! Vsi smo svobodni in naj bi svobodno razmišljali! Do tega imamo pravico, pa ne glede na to, kaj kdo o tem misli. Usihanje je sicer zanimiv glagolnik, ki ga nimamo prav nič radi, vsaj tisti ne, ki smo povezani z naravo. Lahko bi rekli, da je to prvi temeljni znak nekega konca, recimo pri rastlini. V veri pa, čeprav se opaža usihanje, ne gre še za konec vere, ampak za razčiščenje, kdo je resnično veren in komu je vera samo neki prilepek, na katerem lahko gradi svoj imidž. Tega pa pri nas tu, na tej strani "konfina", le ni tako malo. Zato se zapaža, kako se vedno bolj namenja več pozornosti - s tem pa ni rečeno, da druge zane-marjamo! - predvsem tistim, pri

lo, ki ga ne moremo niti fizično niti psihično dokazati. To je božje obličje, z Božjo roko, tako se po nekom Bog razpozna, da ga "sliši in vidi". To niso podobe, ki so dokazljive na znanstven način. Prav tako tega ne moreta dokazati ne medicina in ne psihologija. Vse to lahko doumemo le z Božjim Duhom, ne pa s človeškim umom. Vera je pri vsakem vernem sposobnost, s katero spoznavamo to, kar je ne-spoznavno. Kot ne moremo s kolesom leteti po zraku, prav tako za polete v vesolje ne uporabljajo helikopterja, ampak vesoljske ladje. Prav tako z vesoljsko ladjo ne moremo v nebesa, ampak tja se pride samo z vero! Koliko stoletij je bilo potrebnih, da je človek stopil na luno? Če mnogi ne verjamejo, da po Svetem Duhu lahko izkusimo Božjo bližino in njegovo delovanje, še ne pomeni, da to ni resnično! Prav nasprotno! Mnogi ljudje so priče, da so prav z močjo molitve prišli do pogovora z živim Bogom. V središču človekove osebnosti stamir in moč, ki se naznanjata celotni osebi. To je živost in sporočilnost vernega človeka.

Koliko je tega pri drugih religijah, je vprašanje. Če je dalajlama potoval po Evropi, še ni oznanjeval vere, ampak opozarjal predvsem na zatiranje budizma, še zlasti v Tibetu. To se je lahko videlo tudi v Ljubljani, kjer ni šlo za verski, ampak za politični shod!

Tudi pri islamu ni vse tako jasno, kot mislimo. Tu velikokrat uporabljajo moč sile. - K molitvi zahajajo moški, ženske so nekje v ozadju, če sploh pridejo zraven. Ne prezirimo, da ima islam velikokrat tudi ustrahovalno politično moč, zato je tako viden, ima pa v ospredju tudi finance. Vsega tega pri krščanstvu ni, zato je normalno, da je navidezni osip. Vendar ne pozabimo, da so to predvsem tisti, ki niso nikoli bili v resnici verni, ampak le folkloristično. To pa je nekaj drugega kot to, kar vera v krščanstvu dejansko je. Usihanje se začne najprej v človeku samem in šele potem to zaznamo tudi v okolju. Če se kakšna skupina od nečesa oddalji, se od tega niso oddaljili vsi! Vera ni v množici, ampak v posamezniku, kajti množična vera je nekaj, kar zavaja množico. Vera v Boga pri posamezniku pa je tisto, kar vernika, skupaj z drugimi, spremlja k Bogu.

Ambrož Kodelja

TRST V cerkvi Novega sv. Antona Slovensko bogoslužje v počastitev sv. Antona

Božji služabnik, msgr. Jakob Ukmar, je ob koncu vojne, ob ponovni uvedbi bogoslužja v slovenskem jeziku pri Novem sv. Antonu v Trstu, rottil naslednje rodove, naj v njej ohranijo slovensko besedo, saj gre za osrednjo cerkev v mestnem središču. Tega se zavedajo tudi člani farnega občestva kakor tudi tržaški združeni zbor ZCPZ, ki sprejmejo vabilo in doprinesejo svoj delež k počastitvi farnega praznika. Letos je bogoslužje ob odsotnosti msgr. Marija Gerdola vodil msgr. Janez Oberstar, ravnatelj semenišča Redemptoris Mater v Trstu. S preprostimi, a jasnimi in odločnimi besedami je nagovoril zbrano občestvo. Pou-

daril je, da je vsak praznik za vernika trenutek milosti, saj pri bogoslužju prejme obilje Svetega Duha. Danes mnogi izgubljajo upanje tudi zaradi tega, ker vračajo misel na večno življenje, zato je aktualno oznanjevanje Božje besede in klicanje Svetega Duha, ki prihaja od Jezusa in prinaša tiste darove, ki jih nimamo več - duha luči, modrosti ... Sv. Anton je bil velik oznanjevalec Božje besede.

Druga misel pa se je nanašala na povabilo, da je vsak človek poklican k svetosti, ki je dar Sv. Duha. Zgled sv. Antona, ki je svetost pridobil iz ljubezni do Jezusa Kristusa, tudi danes vernike vabi, da premislijo, kako sami

ljubijo Jezusa Kristusa ter koliko v Njem prepoznavaajo svojega Odrašenika. Msgr. Oberstar je sklenil s prošnjo k sv. Antonu, naj bodo verniki, tako kot so bili Jezusovi učenci, pripravljeni oznanjati Božjo besedo in pokazati na večno življenje. Naj zahrepijo po nebeški domovini, ki je največja dediščina Jezusa Kristusa.

Pri bogoslužju je z izbrano in glo-

boko izpovedno pesmijo sodeloval Združeni zbor ZCPZ, ki ga je vodil Edi Race, pri orglah pa spremljal organist Matej Lazar iz Dekanov. V imenu slovenske skupnosti se je Igor Švab ob slovesu zahvalil msgr. Oberstarju ter delil skrb, da bi msgr. Gerdol hitro okreval in se kmalu spet vrnil med svoje vernike.

jba

V nedeljo, 10. junija 2012, prav na praznik Sv. Rešnjega Telesa, so veselo pozvali zvonovi v cerkvi v Jamljah. Štirje prvoobhajanci, Samuel Zambon, Saša Kobal, Michele Zago in Eri-ca Pechar so prvič prejeli Jezusa v srce. Mašni obred je vodil doberdobski župnik g. Ambrož Kodelja. Praznično je bilo tudi 13. junija, ko je domača verna skupnost počastila svetega Antona.

Foto S. Marini

V nedeljo, 24. junija, popoldne je župnija iz Podgore na željo župnika Josipa Cahe pripravila romanje na Staro Goro. Udeležilo se ga je precej vernikov tudi iz števerjanske župnije in iz župnije pri Madonnini. Ob 16. uri je v starogorski božjepotni cerkvi daroval g. Caha sv. mašo skupaj s tamkajšnjim župnikom. Udeleženci romanja k Mariji so bili zelo veseli tudi zato, ker jih je k njej spremljalo sončno vreme.

Ob obisku kardinala Sodana v Sloveniji

“Sprava je mogoča in je naša dolžnost!”

Dekan kardinalskega zbora in nekdanji vatikanski državni tajnik msgr. Angelo Sodano je v pogovoru s slovenskimi novinarji v Ljubljani ocenil, da se v Sloveniji v 20 letih samostojnosti niso mogle zaceliti vse rane preteklosti, in dejal, da je sprava “naša dolžnost”. Poslanstvo Cerkve med drugim vidi tudi v opozarjanju na moralo in etiko v svetu financ.

Kardinal, ki je bil v času osamosvajanja Slovenije državni tajnik Svetega sedeža, je pred novinarji poudaril, da 20 let svobode pomeni tudi 20 let napredka Slovenije. “Svoboda je velik božji dar, ki ljudi loči od drugih bitij. Gre za to, da lahko človek šele v svobodi uresničuje svoje poslanstvo”, je dejal.

V 20-letni zgodovini samostojnosti se po njegovem niso mogle zaceliti vse rane preteklosti, vendar pa kardinal poudarja, da smo “vsi poklicani k zblizevanju, ne pa k sporom”.

Pomembna je zavest, da smo vsi bratje, otroci istega nebeškega očeta, in da je zato sprava mogoča in je naša dolžnost, je dejal msgr. Sodano. Po njegovih besedah to ponavljajo tudi papeži že od druge svetovne vojne, vključno s sedanjim papežem Benediktom XVI.

Vatikan si že vrsto let prizadeva, da bi v Sloveniji ustanovili vojaški ordinariat, ki bi skrbel za

duhovno oskrbo vojakov in policistov in bi ga vodil škof, cerkvenopravno pa bi bil izenačen s škofijo. Kardinal Sodano meni, da bi bilo vsekakor dobro, če bi se glede tega uspelo uskladiti strani. Kardinal je sicer ocenil, da vojaški ordinariat ne bi bil novost, saj duhovna oskrba v Slovenski vojski že obstaja. Spomnil je še, da je pravni temelj za ustanovitev vojaškega ordinariata sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem iz leta 2001.

Glede finančne krize in težav, s katerimi se ukvarja del Cerkve na Slovenskem, je dejal, da je temeljno poslanstvo Cerkve opozarjati na vrednote, na katerih temelji gospodarstvo, ne pa postavljanje standardov za njegovo delovanje. “Cerkve finančnike in bankirje opominja, da morajo biti odgovorni, da morajo spoštovati ljudi in držati obljube ter se ne smejo igrati s prihodnostjo narodov. Opozarja, da morala in etika obstajata tudi v svetu financ”, je povedal. “In sedanje razmere so v veliki meri posledica tega, da se je to pozabilo”, je še ocenil Sodano. Na vprašanje, ali Cerkve v slovenski družbi še ohranja svoj moralni kapital kljub zadnjim dogajanjem, je kardinal poudaril, da je “treba biti zelo pozoren do

resnice, tako da novica ni deformirana, preoblikovana do neprepoznavnosti”. “Torej da iz komarjevega pika ne naredimo levjega ugriza”, je ponazoril. Po njegovih besedah so tudi v Cerkvi grešniki, “brez greha so le angeli in svetniki”.

“To sem povedal tudi italijanskim novinarjem v zvezi z nepravilnostmi v Vatikanu. Dejal sem, da bi se morali čuditi, če v Vatikanu ne bi bilo nič narobe”, je odvrnil So-

dano. Pojasnil je, da je v rimski kuriji preko 2800 zaposlenih, okoli 2000 pa jih je še v državni upravi Vatikana. “Čudno bi bilo, če med njimi ne bi bilo nikogar, ki bi kaj ukradel, ki bi se napil, ki

bi zamudil na delo. Zato se čudim čudenju novinarjev ob kakšnih neprijetnih dogodkih v Cerkvi”.

Na vprašanje, ali ima Vatikan kakšno strategijo za popravilo krivice, ki so se zgodile pri italijanizaciji slovenskega naroda, ki zdaj živi onstran meje, je kardinal Sodano podčrtal, da krivice zagrešijo posamezniki, ne narodi, zato ne moremo govoriti o odgovornosti narodov. “V vsakem narodu imate svetnike in grešnike”. Gre za iskanje zgodovinske resnice. O zgodovinskih dogodkih je dobro govoriti, vendar pa, kot je dejal, “informirati ne pomeni deformirati”, temveč “spoštovati razmerja”.

Kardinal, ki je bil tokrat že petič na obisku v Sloveniji, je poudaril, da se vedno rad vrača v

Slovenijo, ker se tu počuti skoraj kot doma, tudi v smislu skupne evropske hiše, kjer veje duh svobode ter iskanja velikih evropskih, tudi krščanskih vrednot.

Slovenskemu narodu je ob obisku sporočil, da ima prihodnost tako kot vsak. “Pred Bogom ni velikih in majhnih narodov. Vsak narod ima svoje poslanstvo”, je poudaril. Ob tem je izrazil željo, da bi bila Slovenija zvesta svoji tradiciji in krščanskim vrednotam. Dejal je še, da bo papežu Benediktu XVI. ob vrnitvi v Rim prenesel željo, da bi obiskal Slovenijo.

Kratke

24. Romanje treh Slovenij na Svete Višarje 5. avgusta 2012

Rafaelova družba in Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov vabita prvo nedeljo v avgustu na Svete Višarje, kjer se bodo zopet srečale tri Slovenije: matična, zamejska in izseljenska. Pešpot bodo udeleženci kot ponavadi začeli ob 8. uri ob vznožju gore nad Žabnicami, od koder se bodo ob premišljevanju križevega pota povzpeli do Marijinega svetišča. Za vzpon je na voljo tudi žičnica. Ob 10.30 bodo prisluhnili predavatelju prof. dr. Jožetu Trontlju, predsedniku SAZU. Ob 12. uri bo slovesna sv. maša, ki jo bo skupaj z izseljenskimi duhovniki daroval msgr. Metod Pirih. Ob 13. uri bo na ploščadi za cerkvijo kratek kulturni program. Pri programu bo sodeloval Cerkevni mešani pevski zbor iz Podbrezj.

Višarski dnevi mladih 2012

Rafaelova družba vabi mlade Slovence iz domovine, zamejstva in tujine na Višarske dneve od četrтка, 2., do nedelje, 5. avgusta 2012.

Program:

- četrtek: Celovec - voden ogled po mestu, srečanje z gostom
- petek: Gospa Sveta, Vetrinj, Rož, vzpon na Svete Višarje
- sobota: vzpon na Lovce, srečanje z gostom
- nedelja: udeležba in sodelovanje na tradicionalnem Romanju treh Slovenij

Pogovor, druženje, prepevanje ...

Starostna omejitev: od 20 do 35 let. Pohitite s prijavo! Več informacij na tel. 01 438 30 50, rafaelova.druzba@siol.net

Iz dnevnika goriškega nadškofa

Goriški nadškof msgr. Dino De Antoni bo do 28. junija na romanju v Lurdu. V petek, 29. junija, bo ob 16.30 maševal v oglejski baziliki ob generalnem kapitlju frančiškanskih redovnic. V nedeljo, 1. julija, bo ob 10. uri vodil svečano evharistično slavo v Marijinem svetišču na Barbani pri Gradežu (Pardon di Barbana). V soboto, 7. julija, bo ob 10. uri v oglejski baziliki daroval mašo za žrtve krize. Nato se bo v bližnji dvorani Sala Romana udeležil okrogle mize na isto temo, ki jo organizirata zvezi Confartigianato iz Furlanije Julijske krajine in Veneta. V nedeljo, 8. julija, bo ob 11. uri v župniji sv. Janeza krstnika v Devinu daroval evharestijo ob zlati maši župnika Giorgia Gianninija.

Vabilo na zlate maše

Vabilo na zlate maše na Primorskem, ki bodo v nedeljo, 1. julija 2012: g. Franc Prelec, Rodik ob 10h; g. Rafko Valenčič, Ilirska Bistrica ob 10h; g. Tone Požar, Hrušica ob 16h; g. Bojan Ravbar, Dutovlje ob 17h.

www.insiemeaisacerdoti.it

INSIEME
AI SACERDOTI

DUHOVNIKI POMAGAJO VSEM. POMAGAJ VSEM DUHOVNIKOM.

Vsak dan 38.000 škofijskih duhovnikov oznanja evangelij ljudem po župnijah ter nudi miloščino, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali s svojim poslanstvom, potrebujejo tvojo pomoč, in sicer dar za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji institut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli med vse duhovnike, predvsem tiste, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi.

DAR ZA NAŠE DUHOVNIKE. PODPORA MNOGIM KORISTI VSEM.

Darujete lahko na 4 načine:

- Z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- Z kreditno kartico: v sklopu mreže CartaSi s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00
- Z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah.
- Neposredno na Institutu za vzdrževanje duhovščine v vaši župniji.

Naknadne informacije na spletni strani: www.insiemeaisacerdoti.it

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu institutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evrov na leto.

KATOLIŠKA CERKEV - C.E.I. Italijanska škofovska konferenca

Kratke

Vedra Povšetova igra na Radiu Trst A

Pred šestimi leti je Janez Povše napisal za slovenski Radio Trst A humoristično nadaljevanko z naslovom "Slovenka iz Slovenije", ki bo doživela ponovitev v tem poletju.

Gre za vedro zgodbo, ki pripoveduje o tem, kako sta se srečala Roberto iz našega zamejstva in Stana iz okolice Ljubljane. Med njima se vname ljubezen na prvi pogled, toda pokaže se, da ni vse tako enostavno, kot bi se marsikomu zdelo. Kljub temu da so Slovenci iz zamejstva kakor tudi tisti iz matične domovine veseli, da jih ločuje vse tanjša meja, pa se tudi v primeru te mlade ljubezni pokaže cela vrsta ovir. V prvi vrsti so starši enega in drugega polni dvomov, ki izvirajo iz nepoznavanja oziroma različnosti prostorov. Zamejstvo in matična domovina namreč nista tako enaka, kot večinoma mislimo, manjših drugačnosti je cel kup. Drugačna preteklost, drugačna politična zgodovina in sedanjost, drugačna miselnost in način življenja, da sploh ne govorimo o veri ali neveri - vse to ustvarja okrog mladega para nespornost in slednjič še znotraj njega. Roberto in Stana pa ne bosta popustila, dokler ne bodo odpravljeni vsi problemi in bodo morali sorodniki z obeh strani njuno odločitev dokončno sprejeti.

Režijsko vodstvo te radožive nadaljevanke je bilo v rokah režiserja Sergeja Verča, igrajo pa Adrijan Rustja in Minu Kjuder kot pripovedovalca zgodbe, Vladimir Jurc in Maja Blagović kot mlad par, Bogdana Bratuž in Anton Petje kot njegova ter Vesna Maher in Janko Petrovec kot njena starša. Redakcija Suzi Bandi.

"Slovenka iz Slovenije" v 10. nadaljevanjih nas bo zabavala vsako soboto do 1. septembra vedno ob 18.15. Prvo nadaljevanje bo na sporedu v soboto, 30. junija.

Pestro nadaljevanje sezone Dramske družine F. B. Sedej

Dramska skupina F. B. Sedej je letošnjo produkcijo, komedijo Limonada slovenica, v režiji Franka Žerjola, v petek, 13. aprila, uprizorila v Kulturnem domu v Sovodnjah. Po krajšem premoru, med katerim so igralci sodelovali pri sooblikovanju zborovske komedije Grozdi so dozoreli, ki je nastala ob 60. obletnici zbora F. B. Sedej, je

števčerska Dramska družina v soboto, 16. junija, s komedijo Limonada slovenica zabavala številno publiko na Kambreškem, v občini Kanal ob Soči. Nastopila je na jubilejni, 10. izvedbi Kulturnih dnevo na Globočaku, ki jih vsako leto prireja istoimensko turistično društvo. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik republike Slovenije, dr. Danilo Türk, ki je članom Dramske družine osebno čestital. Števerjanski igralski ansambel se je v nedeljo, 24. junija, ob 21. uri predstavil publiku amfiteatra ob gradu Kromberk pri Novi Gorici. Nastopil je na vselej dobro obiskanem večeru Kromberški punt. Poleg gledališke predstave so se na prizorišču zvrstili še: glasbena skupina iz Nizozemske Mala Vita, glasbena skupina iz Srbije S. A. R. S. in ženski pevski zbor Kombinac. Dramska družina sproti objavlja na društveni spletni strani www.sedej.org datume in kraje vseh nadaljnjih nastopov in gostovanj.

Z Unitalsijem v Lurd

V soboto, 23. junija, se je pod vodstvom nadškofa De Antonija začelo romanje Unitalsija goriške nadškofije v Lurd. Z vlakom je šlo 321 oseb, z letalom 149. Med njimi je skoraj 90 romarjev iz Slovenije, ki jih vodi bolniški župnik msgr. Miro Šlibar. Sodelovanje goriške Unitalsi s Slovenijo se je v zadnjih letih zelo utrdilo, veliko Slovencev je njenih dejanskih članov, je nekaj dni pred odhodom povedal predsednik goriške podsekcije Unitalsi Fabio Montanar. Poleg Slovencev bo zraven tudi 30 romarjev iz Bolgarije, ki jih vodi msgr. Blagovest Vangelov Nikolov. Med romarji je 160 bolnirov, 152 spremljevalcev (med temi je 55 pomočnikov, 67 sester, 7 bolničarjev, 7 zdravnikov, 2 farmacisti, 14 duhovnikov), zdravnih romarjev 158. V Veroni bo na značilni vijoličasti vlak stopilo še 160 romarjev podsekcije iz Bocna. Nadškof je poudaril, da gre za romanje združene Evrope, saj bodo v skupini govorili italijansko, slovensko, furlansko, latinsko, nemško, ladinsko in bolgarsko. Obenem bomo predstavljali še OZN, saj bomo nesli prt iz 250 koščkov čipka, ki so ga sestavile slovenske čipkarice iz vsega sveta; darovali ga bodo lurski baziliki. Dekan Karel Bolčina je podčrtal, da bo v letu rožnega venca romanje na poseben način posvečeno tej molitvi, ki ni ne stara ne dolgočasna; če smo namreč kristjani zaljubljeni v Boga, je normalno (kot je povedala že Mati Tereza), da mu ponavljamo vedno iste ljubeče besede.

Goriška prefektnja s prizadetimi

Goriška prefektnja Maria Augusta Marrosu si je v galeriji Kulturnega doma v Gorici ogledala skupinsko razstavo solidarnostne narave DiversArte, na kateri sodelujejo prizadeti otroci in njihovi likovni animatorji. Ogled je bil priložnost, da se je gostja srečala s prizadetimi socialnega konzorcija CISI.

Pobudnik projekta Vito Dalo' ji je spregovoril o nastanku načrta ter se zahvalil vsem goriškim likovnim umetnikom, ki delujejo v združenju Crali, kot tudi Kulturnem domu v Gorici, za pozornost, ki jo izkazujejo prizadetim. Ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel pa je pojasnil, da spada razstava med praznovanja 30-letnice slovenske ustanove, saj sta raznolikost in solidarnost pomembni postavki njenega delovanja. Razstava DiversArte bo na ogled do 30. junija.

SCGV Emil Komel / Snovanja 2012: The Queen symphony

Mladostno zagnana zdravica poletnim dnevom

Prvi krajec se je zmeraj svetleje zarisoval na jasnem nebu, ko je plaval čez nebesni lok, lahna sapica se je poigravala z listi bujnih krošenj kostanjev, v daljavi pa je migljalo na tisoče lučk: takšno je bilo v petek, 22. junija 2012, očarljivo naravno sceno ozadje zadnjega koncerta iz niza glasbenih večerov letošnjih *Snovanj*, ki sta jih sedmo leto zaporedoma priredila Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Arsatelier. Za konec *Snovanj 2012*, ki so jih letos v glavnem izoblikovali mladi goriški glasbeniki in se izkazali v orkestralnih sestavih ter solističnih nastopih, so organizatorji izbrali sugestivno prizorišče Dvora, parka kmetije baronica Tacco v Števerjanu, in povabili v goste Mladinsko filharmonijo Nova, ustanovljeno v Glasbenem

društvu Nova iz Nove Gorice jeseni l. 2010. Simfonični orkester sestavlja sedemdeset mladih članov, nekdanjih in sedanjih učencev glasbenih Sol iz Nove Gorice, Tolmina, Ajdovščine, Idrije, Vipave, Komna in Sežane - včasih "jim priskočijo na pomoč še glasbeniki iz Gorice", piše v zgibanki koncerta. Mladostno sveže, disciplinirano zasnovano muziciranje tega orkestra mladi izvajajo pod odločno, čvrsto taktirko dirigenta in umetniškega vodje Simona Perčiča. Perčič je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani v pozavni, dirigiranje pa študiral pri prof. Janu Cobru na ISEB in pri G. Pehlivanianu ter D. Bostocku. Specializacijo v dirigiranju simfoničnih orkestrrov je končal pri prof. Jormi Panuli iz Finske. Na svoji plodni glasbeni poti ima za seboj že več uspešnih sodelovanj na raznih festivalih, pa tudi vrsto izkušenj vodenja raznih orkestrrov. Z mladimi glasbeniki iz Nove Gorice se je na domačih odrih in

na gostovanjih uveljavil z dvema glasbenima projektoma, poimenovanima *Latinskoamer-*

števila publika je na mehki temnozeleni trati ob mogočnih kostanjih uživala pri poslušanju,

iška pustolovščina in Nova dunajska klasika. Od letošnjega maja pa navdušuje poslušalce s šeststavnico simfonijo *The Queen symphony*, ki jo je sestavil britanski skladatelj Tolga Kashif in tako izpolnil željo Fredia Mercuryja, vodje in peva legendarnih rockovskih skupine *The Queen*. On si je namreč želel, "da si poslušalci ustvarijo lastno interpretacijo njegovih pesmi", kot je v zgibanki napisala Nina Vrabec. Iz dvanaestih svetovno znanih skladb skupine *The Queen* je tako nastala celota, ki se predstavlja kot zahtevna, lepo zložena, zvočno polna simfonija. Krstno izvedbo je doživela v Londonu novembra 2002 v Royal Festival Hall pod skladateljevim vodstvom in v izvedbi Kraljevega simfoničnega orkestra. Letos pa je prvič zablestela na Slovenskem v inačici Mladinske filharmonije Nova z dirigentom Simonom Perčičem, ki ne skriva svojih poustvarjalnih ambicij. Zelo

Vrabec, klavir. Počasnejši ritem se je prelivaval v hitrejšega, živahnejšega, bolj poudarjenega, pa spet v sanjavega in bolj zadržanega, v katerem je prišel do izrazu tudi blag zvok harfe, ki vselej poustvarjajo neko očarljivo zvočnost. Ta se pretaka in spaja z glasovi drugih glasbil in poslušalce ponese v glasbeno vsemirje, ki se je tokrat čudovito ujemalo z neskončnostjo neba v tej enkratni razgledni točki na števčerskem griču. Spajanje glasbe z naravno lepoto kraja je bilo res čarobno. Medtem ko se je lunin prvi krajec lenobno odpravljal k počitku, se je izpeval zadnji, šesti stavek te svojevrstne simfonije, ki je zazvenela kot poklon velikim mojstrom rocka in seveda navdušila množico gledalcev, med katerimi je bilo veliko mladih obrazov. Občinstvo je z vztrajnim ploskanjem iztržilo še vznesen dodatek, ritmično poudarjeno *We Will Rock You*. Pred koncertom je v imenu prirediteljev večera v slovenščini

in italijanščini pozdravila zbrano občinstvo podravnateljica SCGV Emil Komel iz Gorice, Alessandra Schettino. Povedala je, da so za ta zahtevni projekt povabili k sodelovanju Kulturni center Lojze Bratuž in Kulturni dom Gorica, pa tudi, da so bili pokrovitelji tega glasbenega praznika pred poletnim premorom SSO, SKGZ, ZSKP, ZSKD, društvi F. B. Sedej in Briški grič iz Števerjana, pokrajina Gorica ter

občini Števerjan in Brda. Vsem se je seveda zahvalila za sodelovanje in izkazano pomoč. Besede zahvale je namenila tudi baronici Teresi Thun Hohenstein in društvu Goriška vinska cesta z domačimi okusi in njegovemu predsedniku Robertu Komjancu, ki je zmeraj pripravljen za skupno sodelovanje, pa še združenju Movimento turismo del vino iz Furlanije Julijske krajine; vsi ti so poskrbeli za pokušnjo vina desetih vinogradnikov in tipičnih prigrizkov iz naših krajev. Za izkazano pomoč se je zahvalila tudi podjetju Ivan Hlede. Dvojezično dobrodošlico sta izrekla še števčerska županja Franka Padovan in Robert Komjanc. Županja Padovan je poudarila veselje ob tako lepi in skrbno pripravljene prireditvi; taki kulturni dogodki so nedvomno lepa promocija za Števerjan, cvetoča vas na briških gričih. Zaželela je, da bi še kak tak koncert glasbene šole Komel potekal v tem čudovitem okolju. Robert Komjanc pa je ob pozdravu naglasil, da se zahvaljuje organizatorjem, ker so s tem glasbenim večerom dali priložnost vinogradnikom in drugim enogastronomskim proizvajalcem, da se primerno predstavijo javnosti. Fin, eleganten večer je z glasbenega in sprostitvenega vidika popolnoma uspel, pa tudi usta so ob žlahtni kapljici in vabljivih domačih narezkih doživela svoj radostni trenutek, ki se je čudovito spojil s prijateljskim klepetom pred koncertom in po njem v pravljici poletni noči.

Iva Koršič

MLADINSKI DOM Izzivi 2012

V dobri družbi čas hitro mine

Šolsko leto se je sklenilo in začel se je najlepši čas v letu: tako vsaj menijo "Trinkovci", ki so nam na zaključni prireditvi razkrili, da je najlepša beseda na svetu "počitnice".

V Mladinskem domu so se 11. junija začeli Poletni izzivi 2012. Prvi teden je bil namenjen videodelavnici, ki jo Mladinski dom prireja že šesto leto zapored. Vodil jo je kot vedno pedagog in mentor mladih filmskih in video ustvarjalcev Ciril Murnik iz Kulturno umetniškega društva Marnie film iz Ljubljane. Skozi ta leta so si tako otroci, ki redno obiskujejo poletno središče, kot vzgojitelji nabrali kar nekaj izkušenj v pri-

pravi filmov. Pod mentorstvom vzgojiteljice Martine Solc in mlajših pomočnikov so si otroci najprej izbrali zvrst filma, vsebino in scenarij, zatem pa so se veselo in marljivo lotili dela. Vsak izmed njih je imel priložnost, da se je lahko izkazal: nekateri so narisali čudovite risbe, drugi so se preizkusili kot igralci, snemalci ali v vlogi režiserja. Delo mladih ustvarjalcev je pohvalil tudi letošnji gost, gospod Peter Jarh iz Javnega sklada za kulturne dejavno-

sti Republike Slovenije, ki je podveto tudi finančno podprl.

V pomoč vzgojiteljem so letos bili animatorji Jasna, Mickey, Kevin, Maria in Ivana.

V Mladinskem domu je eden izmed glavnih ciljev ta, da se otroci dobro počutijo. Zato so jim animatorji za dobro jutro ponudili skupinske igre in dinamike, ki so pripomogle k veselemu vzdušju.

Spoznali so veliko iger in preizkusili so se v metanju frizbija in badmingtonu. Torej ni manjkalo časa za sproščen in prijeten pogovor ter za gojenje medsebojnih odnosov.

V drugem tednu so bili na vrsti izleti in vsakovrstne dogodivščine, ki so prinesle veliko zabave in čudovita ter pomembna doživetja. Naj tu omenimo ekskurzijo

v pevmski in soški park, sledili so kopanje v Sesljanu, tarzaning na Nevejskem sedlu, rafting po Soči v Bovcu. Vroč teden so otroci sklenili s ponovnim skokom v morje.

Poletnih izzivov je konec, a naslednji teden čaka udeležence Zelene tedne v Žabnicah, zato... (dalje prihodnjič)

Briška prestolnica narodno-zabavne glasbe

Vsi toplo vabljeni v Števerjan!

Prvi Festival, 2. maja 1971, je kar dobro uspel in opazno je bilo, da so publika in ansambli navdušeni nad prireditvijo. Kmalu se bo odprl zastor že 42. Festivala narodno-zabavne glasbe **Števerjan 2012**. Ansambli so v letih pokazali veliko naklonjenost števerjanskemu festivalu in v glavnem glede števila prijavljenih sestavov ni bilo nikoli večjih težav; letos je prijavljenih šestindvajset glasbenih skupin.

Od 6. do 8. julija se bomo popeljali v števerjanske večere, programsko nabite z motivi narodno-zabavne glasbe, in se med Borovci dobesedno zasanjali ob zvoku zapeljivih polk in valčkov. Gostoljubje organizatorjev, kapljica briškega vina in dobro založeni kioski bodo poskrbeli za nadaljnje prijetno druženje na festivalu, ki se večkrat rado zavleče pozno v noč. Napovedovalca bosta letos Andrej Hofer in Tjaša Hrobat. Oba sta med najpomembnejšimi obrazi na slovenski televiziji, in tudi to daje Festivalu velik ugled.

Komisijo za glasbo bodo sestavljali Jože Burnik, Mihael Corsi,

Danilo Čadež, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Slavko Avsenik ml., predsedoval pa

Števerjan, 24. junija: predstavitev letošnjega festivala

ji bo Filip Hlede; v komisiji za besedilo pa bodo Milan Jež, Leonard Katz ter Franca Padovan in

Ob smrti dragega FRANCA PODVERŠIČA
izraža njegovim dragim, zlasti ženi, pevovodkinji Adeli Ferletič, iskreno sožalje
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV GORICA

Ob žalostni izgubi FRANCA PODVERŠIČA

izreka družini in ožjim sorodnikom iskreno sožalje

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST

Ob izgubi drage žene in ljubljene matere ANKE

izreka možu Branku ter sinu Matjažu in hčeri Alenki občuteno sožalje in bližino

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST

Gorica, 22. 6. 2012

Draga mama in dragi tata, smaragdna barva Soče vaju je spremljala skozi 40 let skupnega življenja. Iskrene čestitke ob pomembni obletnici!

CHIARA IN CATERINA AMBROSI

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ
pratreja koncert

POZDRAV POLETJU

Orkester Big band Nova - Nova Gorica in solisti

sobota, 30. junija 2012, ob 21. uri
Štandrež, trg pred cerkvijo

če bo slabo vreme, koncert odpade

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Martina Valentinčič kot predstavnic organizatorja. Za ozvočenje sta zadolžena Vasja Križmančič in Niko Klanjšček, scenografijo bo pripravil znani slovenski strokovnjak Jože Napotnik, ki že vrsto let sodeluje s Števerjanci.

Na Festivalu se bo letos zvrstilo skupaj 26 ansamblov, ki v večini si šele utirajo pot v svet glasbe. Prvi dan festivala se bo pričel v petek, 6. julija, ob 20. uri. Nastop

iz Dolenjskih Toplic, Vasovalci iz Semiča in Vikend iz Vinske Gore. Dan kasneje, 7. julija, se bodo ob isti uri pomerili ansambli: Bitenc iz Bobrove pri Ljubljani, Jeglič iz Železnikov, Kraški muzikantje iz Devina pri Trstu, Mladika iz Dramelj, Nasmeh iz Vuhreda, Navihani muzikanti iz Tabora, Netopir iz Jesenic, Peklenski muzikantje iz Ljubljane, Prleški kvintet iz Križevcev pri Ljubljani, Simona Gajška iz Šentjurja pri Celju, Tik

Tak iz Studenega pri Postojni, Zakrajšek iz Ribnice in Žargon iz Godenincev. Finalni del Festivala, ki bo gotovo privabil v vinorodno vasico ogromno ljudi od vseposod, bo v nedeljo, 8. julija, in sicer ob 17. uri. Publika bo zabaval ansambel Modrijani. V ponedeljek, 18. junija, je bila tiskovna konferenca v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, v ponedeljek, 24. junija, pa je organizator predstavil 42. Festival narodno-zabavne glasbe v občinski hiši v Števerjanu.

Tudi letos bodo ljubitelji števerjanskega Festivala in narodno-zabavne glasbe lahko spremljali celoten potek tekmovanja v živo na spletnem portalu <http://sedej.org>. Z novo ponudbo, kabelskim spremljanjem Festivala, organizator želi zadovoljiti predvsem tiste, ki jim je Števerjan težko dosegljiv. Vabimo vas torej na 42. Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 2012!

MD

Novogoriški dijaki so spoznavali Gorico Dobrodošel, poučen obisk

Tri skupine dijakin in dijakov gimnazije v Novi Gorici so se v sredo, 6. junija, odpravile na spoznavanje Gorice. Na nekaterih točkah so jih pričakali sošolci, ki so jim pripovedovali o zgodovinskih in kulturnih znamenitostih Gorice. Dijaki so poleg splošne zgodovine spoznali tudi slovenske sledi v mestu, saj so se ustavili tudi pri cerkvi sv. Ivana, v Kulturnem domu, na Travniku in v Raštelu, na mestu, kjer je nekoč v Gorici pridigal Primož Trubar. Ekскурzija, ki je bila zelo poučna, je bila tudi zabavna in prijetna. Gimnazija

Nova Gorica prireja tovrstne ekскурzije že vrsto let in vselej so se izkazale kot zelo uspešna oblika spoznavanja bližnje okolice. Novost v letošnjem letu je bilo srečanje z dijaki slovenskih šol v Italiji. Z njimi so se v prostorih KB centra (v knjižnici Damirja Feigla, kjer so jih lepo sprejele tudi knjižničarke, in v Tumovi dvorani) pogovarjali o tem, kako izgleda šolanje in življenje nasploh mladih predstavnikov slovenske manjšine v Italiji. Srečanje je bilo za obe strani zelo prijetno, zato je upati, da bo prišlo do takšnih obiskov tudi v prihodnje.

Svetovni slovenski kongres - Konferenca za Italijo

Sodelujejo
Krožek Anton Gregorčič, Veterani vojne za Slovenijo, VSO - Zdrženje za vrednote slovenske osamosvojitve

21. OBLETNICA OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

Slavnostni govornik
Evropski poslanec
Dr. Milan Zver

Kulturni program
MePZ "Rado Simoniti"
Zborovodja Patrick Quaggiato

Petek, 29. junija 2012
ob 20.30
Pod lipo (Klanec 14), Števerjan

Obvestila

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakažete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVIT2C

S prispisom: za SKLAD SILVANA KERŠEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Pastoralna enota Soča-Vipava vabi na praznovanje biserne maše g. Antona Lazarja v nedeljo, 1. julija 2012, ob 17. uri v župnijski cerkvi v Gabrjah ob Vipavi. Po maši bo bratsko srečanje z jubilarom in pogostitev.

Amatersko športno združenje Olympia in Skupnost družin Sončnica vabita k vpisu v poletno središče "Srečanja 2012", ki poteka od 3. avgusta v Zavodu Sv. Družine (ul. Don Bosco 66 - Gorica). Informacije nudi Damijana Češčet vsak dan med 9. in 11. uro ter med 19. in 21. uro na tel. 335 5952551.

KRUT vabi ob 150-letnici Klimta na Dunaj, na ogled mesta in obeh razstav enega najpomembnejših avstrijskih sodobnih umetnikov, od 13. do 15. julija.

Mladinski dom prireja v Sovodnjah poletno središče Mavrica od 2. do 20. julija za otroke od 3. do 10. leta, pripravo na začetek pouka Solo za šalo od 27. avgusta do 7. septembra za osnovnošolce in prvošolčke z delavnicami slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, matematike, kreativnega branja in pisanja in s pravilničnim koticom. Informacije in vpisi na tel. 334-1243766, 328-3155040, 0481-546549/536455 ali po elektronski pošti mladinskidom@libero.it.

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško prireja v nedeljo, 5. avgusta, vsakoletni piknik. V jutranjih urah si bomo ogledali Miramarski grad in park. Popoldne bo srečanje v restavraciji Al Mulin - Norbedo pri Kopru. Informacije in prijave po tel.: 0481 390697 (Marija Č.), 3471042156 (Rozina), 0481 21361 (Ema L.), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 884156 (Andrej F.). Na račun 20 evrov.

Isto društvo prireja tudi 8-dnevni izlet samo z enim avtobusom in trajektom na Sardinijo od 25. septembra do 2. oktobra. Informacije in prijave po tel.: 349 4042060 (Eda L.), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 884156 (Andrej F.). Na račun 300 evrov.

Nudim varstvo otrok na vašem domu, čiščenje in likanje, čiščenje gostinskih lokalov in pisarn. Sem mlajša gospa z izkušnjami. Tel. 00386 70777512.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Prodajam stanovanje v Gorici, 85 kvadratnih metrov (dve spalni sobi, kuhinja, dnevna soba in kopalnica), mirno okolje, garaža. Za informacije pokličite na številko (+39) 335 6525946.

Darovi

Za Sklad Silvana Kerševana so v njegov spomin darovali: družina Šuligoj 50 evrov.

Sožalje

Ob prerani izgubi žene Anke

izreka odbor Združenja prostovoljnih krvodajalcev Sovodnje ob Soči iskreno sožalje svojemu dolgoletnemu predsedniku in odborniku Branku. Sožalje naj gredo tudi vsem svojem, še posebno sinu in odborniku Matjažu, ki z žalostjo v srcu doživljajo te trenutke.

Ob prerani izgubi žene in mame Ane izreka iskreno sožalje Branku Černicu in svojem ŠZ Soča.

Ob slovesu dragega očeta Jurija Pahorja izrekajo Katoliško tiskovno društvo, Kulturni center Lojze Bratuž, Zadruga Goriška Mohorjeva in Fundacija Gorica hčerki Valentini in družini iskreno sožalje.

Ob boleči izgubi ljubljene žene Anke Šuligoj Černic izražajo možu Branku in ostalim domačim občuteno sožalje vsi pri Katoliškem tiskovnem društvu, Kulturnem centru Lojze Bratuž in Fundaciji Gorica.

Ob odhodu dragega očeta Franca Podveršiča izrekajo svojemu sopevcu Bogdanu in vsem domačim globoko občuteno sožalje člani MePZ Lojze Bratuž z dirigentom Bogdanom Kraljem.

Ob smrti profesorja in ravnatelja Vladimira Šturma, nekdanjega predsednika MoPZ Mirko Filej, izrekajo sestrin in ostalim sorodnikom globoko sožalje člani omenjenega zbora.

Ob izgubi dragega moža, očeta in nonota Slavka Ferija izrekajo iskreno sožalje ženi Jolandi, hčerkama Valentini in Lauri, sinu Joškotu ter vsem sorodnikom pevci Moškega pevskega zbora Štmaver ter člani društva Sabotin.

Sodelavci Mirjam Pahor in vsem v družini izrekamo iskreno sožalje ob izgubi dragega očeta Jurija. Prijatelji iz Arsateljaja in SCGV Emil Komel.

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta Franca se pridružujemo žalovanju družine Podveršič. Sodelavci Arsateljaja in SCGV Emil Komel.

Vsem sožaljem se pridružujeta uredništvo in uprava Novega glasa.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 29.6.2012 do 5.7.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored: **Petek, 29. junija** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.) **Nedelja, 1. julija** (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 2. julija (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti doma - Humor.

Torek, 3. julija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 4. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Naše staro Sredozemsko morje - Izbor melodij.

Četrtek, 5. julija (v studiu Andrej Baucon): Poletna glasba - Zanimivosti po svetu - Humor.

Sakralne pesmi vzhodne in zahodne tradicije Bleščeč koncert pevskega zboru Lojze Bratuž

Mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice je 21. junija na bleščeč način sklenil sezono 2011-12 s samostojnim koncertom v goriški stolni cerkvi.

Pod vodstvom Bogdana Kralja, ki že dobro desetletje vodi zbor na poti stalne umetniške rasti, so pevci v prvem delu večera izvedli nekaj najlepših biserov iz zakladnice pravoslavne liturgije Stevana Stojanovića Mokranjaca, Petra Ilića Čajkovskega, Sergeja Rahmaninova in Dimitrija Stepanovića Bortnjanskega. Sakralni dragulji vzhodne tradicije so pod oboki mestne stolnice izzveneli v vsej svoji polnosti in svečanosti, ki pripoveduje o širini ruske in

Foto DPD

sploh slovanske duše. Različne sekcije so se uravnovešeno in primerno odzivale na dirigentovo taktirko; kot se za tako petje spodobi, so se odlično odrezali "globoki" basi, izkazala sta se tudi so-

lista Nadja Cotič in Tomaž Slokar. Popolnoma drugačen po izvoru in zvočnosti, a res posrečen je bil repertoar tudi drugega dela koncerta. Ta se je začel s čudovito

kratko mašo sodobne litvanske skladateljke Kristine Vasiliauskaite, sledilo je delo ameriškega skladatelja Mortena Lauridsena *O Magnum Mysterium*: prijetno, skrivnostno in polno luči. *De profundis* kanadske skladateljke Nancy Telfer je izzvenel bolj dramatično in mrakobno, sklepni

unisono pa pomirjujoče, poln upanja. Večer res kakovostne nabožne glasbe je zbor Bratuž sklenil z dvema Marijinima pesmima: *Ave Maria* Patricia Quaggiata, ki jo je mladi skladatelj velikih talentov pred desetimi leti posvetil prav goriškemu zboru, je vselej meditativna in mila, Gruberjeva *Sonce že zahaja* pa je za take večere vedno sijajna krona. Bučen in vztrajen aplavz je zbor nagradil s ponovitvijo staroslovanskega voščila

Mnogaja ljeta. Dirigentu in pevcem zboru Bratuž, ki se uvršča med najbolj kakovostne slovenske sestave, želimo tudi mi še mnoga leta plodnega delovanja in sijajnih uspehov! / DD

Literarna nagrada kresnik Dobitnik je pisatelj Andrej E. Skubic

Nagrada kresnik za najboljši roman preteklega leta je na kresni večer na Rožniku dobil Andrej E. Skubic za roman *Koliko si moja?* Z zgodbo o odnosu med moškim srednjih let in njegovim nekdanjim dekletom si je prislužil svojega drugega kresnika. Nagradjenec je prejel ček v vrednosti 5000 evrov, nato pa je, pospremljen s kresnim sprevedom, na vrhu Rožnika prižgal tradicionalni kres. Dobitnika kresnika je

na samem kraju podelitve izbrala petčlanska žirija pod predstvom Mirana Hladnika. V njej so bili še literarna zgodovinarica in profesorica Alojzija Zupan Sosič, literarna kritičarka Tina Vrščaj, Delov literarni kritik in novinar Igor Bratož ter Delova novinarka Valentina Plahuta Simčič. Skubic je ob prejemu nagrade izrazil veselje in se zahvalil, povedal pa je tudi, da je pričujoči roman začel ustvarjati pred dvema letoma, ko je bil prav tako nomi-

niran za to nagrado. Za naslov dela se je odločil dokaj pozno, po njegovem mnenju pa najbolje povzame njegovo bistvo, saj se nanaša na protagonistova ljubezen, njegovo domačijo ali celo na njegovo mater. Odnosi do vsega

trojega se povežejo v eno. Skubic je sicer kresnika prejel že leta 2000 za prvenec Grenki med. Slovensna razglasitev najboljšega romana z letnico 2011 je na Rožniku potekala pod naslovom *Od ljubezni do ljubezni*. Častni gost je bil pesnik Ciril Zlobec, ki je dejal, da je ljubezen tista, ki največ daje takrat, ko največ jemlje. Izmed 110 romanov lanske produkcije so bila za nagrado, ki jo podeljuje časopisno podjetje Delo, nominirana še dela *Potovci* Cvetke Bevc, *O znosnosti* Aleša Čara, *Opoldne zaplešje škornji* Zdenka Kodriča in *V četrtek ob šestih* Lucije Stepančič.

oštevilčeni pesniški ciklusi. Kar seveda najbolj pade v oči bralcu, je dejstvo, da je pesnik oziroma založnik sklenil vse pesmi poravnati sredinsko, tako da nekatere izgledajo kot carmen figuratum. Pomembno vlogo v zbirki odigravajo že omenjena dela Davida Faganela, tako da se publikacija po svoji obliki že nekoliko približuje pesniški mapi (čeprav gre v našem primeru za enostaven). V prvih dveh nenaslovljenih pesmih glavno vlogo igrajo besede. Paljk jih namreč tu povzema celo z dvojno geminacijo (besede, besede, besede), tam pa govori o črnih studenih svojih besed. Pesnik svoje izvajanje nadaljuje nekoliko bolj duhovno, ko naga-

varja Tišino in Nemir, v nadaljevanju pa se pesniški subjekt podvoji, tu se namreč začne Paljkovo izvajanje v dvojini. Vmes bomo našli na Faganelovi upodobitvi pejsaža otoka Lanzarote in Sagrade familie v Barceloni.

Nadalje se pesnik spušča v lirsko izpoved, v katero vpleta otroško figuro. Močno se v teh verzih čuti njegova navezava na krščansko izročilo, saj piše o Materi Mariji, ki se je smejala mladima staršema in njuni štručki.

Paljk pa se nekako ne zadovoljuje z božjim, ki mu ga prinaša že omenjeno krščansko izročilo, saj besede Tišina, Nemir, Nedorečeno, Mir in Popolnost zapisuje z veliko začetnico, kot bi jim namreč hotel pridati neko svetost. Nov likovni intermezzo predstavlja reprodukcija še enega Faganelovega pejsaža s Kanarskih otokov, nato se pesnikovo izvajanje nadaljuje na neki, če

lahko tako zapišemo, bolj družbeni ravni. Najbolj pomenljiva je v tem smislu pesem, ki je objavljena na strani 35 in ki je svoje mesto pred dobro polovico desetletja našla tudi v antologiji *Versi diversi/Drugačni verzji*. V njej namreč Paljk piše o tem, kaj pomeni biti zamejski pesnik. Na koncu pravi, da bo tudi on velik zamejski pesnik, čislan in spoštovan ter nič več sam. Čeprav naš urednik po rodu in rojstvu ni "zamejec" (rodil se je v Velikih Žabljah v zgornji Vipavski dolini leta 1957) je pri svojih štiridesetih dobro zadel marsikatero resnico. Zanimivo pri Paljkovi poetiki, ki jo srečujemo v Nedorečenem, je dejstvo, da se prav to Nedorečeno ciklično ponavlja tudi v med seboj zelo različnih pesmih. Pesnik namreč ne piše samo o duhovnem, zamejski tragiki itd., ampak svoj pesniški prostor menja tudi lepoti slovenske besede. Svoje mesto v njegovi nedorečeni poetiki najde tudi Kras, medtem ko se v nadaljevanju Paljk spet vrača k zamejcem, ezulom in fašistom. Eno pesem posveča tudi svojim rodnim vipavskim krajem. Njegovo pesniško izvajanje se končuje v nekakšnem prepletu ljubezni do družine in rodne vipavske zemlje.

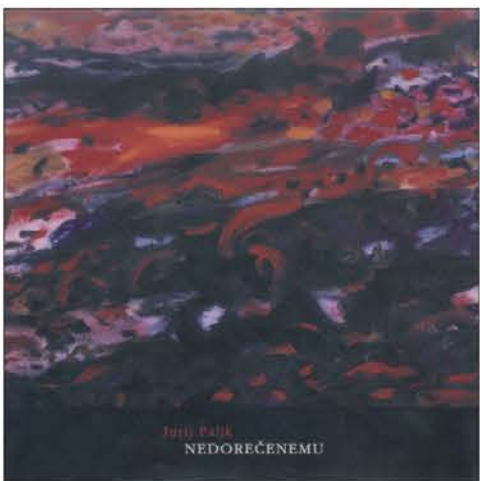
Iz pesniške zbirke Nedorečenemu naj omenimo še *Spremno besedo k pesmim Jurija Paljka*, ki jo je spisal Otmar Črnilogar, cerkljanski rojak, ki je leta 1999 preminil v vipavski Podragi. Črnilogar je bil namreč Paljkov pedagog, kasneje sta s pesnikom postala dobra prijatelja. Črnilogarja poznamo predvsem kot prevajalca Svetega pisma v slovenski jezik. Svoj zapis k dotedanjemu opusu goriškega umetnika Davida Faganela pa je pridal tudi pesnik sam.

Primož Sturman

Relecta-Ponovno branje Jurij Paljk, Nedorečenemu

Tokratno reprizo rubrike *Relecta-Ponovno branjenamenjamo* našemu odgovornemu uredniku Juriju Paljku oziroma njegovi pesniški zbirki, ki nosi naslov *Nedorečenemu*. Zbirko je pesnik v sodelovanju z umetnikom Davidom Faganelom, ki je poskrbel za njeno likovno plat, ter Goriško Mohorjevo družbo, ki se je izkazala v vlogi založnika, objavil v Gorici pred natanko petnajstimi leti. Če se za trenutek povežemo s spletno bazo in katalogom slovenskih knjižnic, ki se oglašajo na internetnem naslovu www.cobiss.si, ter vanjo vtipkamo ime našega odgovornega urednika, se nam kaj kmalu pojavi podatek, da segajo prve njegove pesniške objave v drugo polovico osemdesetih, ko je v Gorici izšla njegova Soba 150, pet let kasneje pa je Paljk v istrski reviji Fontana objavil svoj drugi pesniški ciklus z naslovom *Trieste by night...* Do druge polovice devetdesetih, ko se je zaposlil pri Novem glasu, se je Paljk publicistično udejstvoval predvsem pri Novem listu, Primorskem dnevniku in Jadranskem koledarju ter seveda pri našem predhodniku Katoliškem glasu. Njegova tretja pesniška objava sega v leto 1994, izšla pa je v Ljubljani pod naslovom *Nemir*. Sledi ji zbirka *Nedorečenemu*, ki jo bomo obravnavali v nadaljevanju, svoje

"prejšnje pesniško tisočletje" pa je Paljk sklenil z dvojezično izdajo pod naslovom *Kako je krhko/Com'e' fragile*. Paljk je v prvi polovici prvega desetletja tega stoletja publicistično spregovoril predvsem o svojem očetovstvu, pa tudi o kruhu in drugih stvareh. Uvod v obravnavo Paljkove poetike naj sklenemo s tem, da omenimo njegovo prevajalsko vlogo, v kateri se je

udeležil predvsem kot posrednik iz furlanskega jezika. Paljk svojo po vrsti tretjo pesniško zbirko posveča ženskim članicam družine, in sicer ženi Adrijani ter hčerkama Ivani in Tini, z željo, da bi še naprej rade imele slovensko besedo. Točnega števila pesmi, ki jih je Paljk objavil v besedilu, ni mogoče navesti, saj knjiga ni opremljena s kazalom, poleg tega pa jo sestavljajo nekateri

Kratke

Izšla je zbirka političnega dela Franca Jeze

V drugi polovici meseca junija je v slovensko javnost prišla zbirka političnega dela Franca Jeze, ki je pri založbi Slovenska matica izšla pod naslovom *In zgodil se bo čudež* / Premišljevanja o slovenski samostojnosti in demokraciji. Kakih tristo strani obsegajoča knjižna izdaja s trdimi platnicami, med katerimi so zbrani najpomembnejši Jezovi politični spisi iz časa med letoma 1951 in 1983, je sad sodelovanja med Jezovo hčerko Evelino, pisateljem Borisom Pahorjem, ki je tudi idejni pobudnik izdaje, Primožem Sturmanom, ki je Jezovo gradivo zbral, ter Dragom Jančarjem, urednikom založbe Slovenska matica. Zbirka političnega dela Franca Jeze je pomembna za slovensko javnost, saj so bili doslej v matični domovini njegovi spisi dosegljivi samo v zaprašenih publikacijah,

ki jih hrani D-fond Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, pa tudi za Slovence v Italiji, saj je Jeza večino svojega življenja preživel prav med nami. Od svojega prihoda v Trst še v času zavezniške vojaške uprave do smrti leta 1984 se je namreč preživljal kot honorarno zaposleni častnik pri slovenski tržaški radijski postaji.

Franca Jeza in njegovo delo tako v matični domovini pridobivata pravo vrednost. Zbirka njegovega političnega dela pa ni prva Jezova knjiga, ki je po njegovi smrti izšla v Sloveniji. Že pred dvema letoma je namreč njegova rojstna občina Hajdina izdala zbirko njegove kratke proze z naslovom *Zakasnela pomlad* in druge kratke zgodbe.

V deželnem svetu v Trstu razstava del Andreja Kosiča

V atriju deželnega parlamenta v Trstu je od srede, 27. junija 2012, odprta razstava del slovenskega goriškega slikarja Andreja Kosiča. Na ogled so njegovi akvareli; razstava nosi naslov *La mia terra, il mio mondo - Moja dežela, moj svet*. Na odprtju sta govorila predsednik deželnega sveta Maurizio Franc in dr. Verena Koršič Zorn, ki je predstavila Kosičevo umetniško ustvarjalnost in sporočilnost. Koršičeva je tudi avtorica besedila v katalogu, ki je izšel ob razstavi in ga je izdala založba Goriška Mohorjeva. Predsednik deželnega sveta Franz je podčrtal, da predstavlja razstava poklon goriškemu slikarju, a tudi celotni slovenski narodnostni skupnosti v Italiji.

Poslušajmo ... z branjem

Rolling Stones – Sticky fingers (Virgin, 1971)

Ni kaj, pustolovci glasbenih celin, naše poti lahko peljejo po dolgem in počez, a neke se bodo prej ali slej dotaknile. Med vsemi slušnimi itinerariji obstaja križišče, morda krožišče, a vselej točka, skozi katero lahko gre neskončno števil premic. V našem primeru gre za legendarno rock skupino Rolling stones. Že dolgo ste čakali nanje, vem, in niso in niso prišli na vrsto. Nekaj potrpljenja je pa le potrebnega, da se doživijo najslajše reči. Preverili smo vašo vzdržljivost in motivacijo in nastopil je čas za obilno poplačilo.

Kaj bi o njih in tem diskografskem mejniku, ne vem. Dinamika med številkami uspeha in javno slavo se pri 'Stonesih' raztrešči v evforijo množic, ki o teh štirih okostenelih pojavah vedo več kot oni sami. Še najboljši romanopisci ne bi pomislili na tako dolgo, petdesetletno zgodbo, sestavljeno iz tisočeri prizorov - ti se utapljajo enkrat v dionizičnem, drugič v apoliničnem - seveda striktno angleškega okusa. Nesmrtniki Mick Jagger (ki mu moči ostajajo za projekt Superheavy), Keith Richards (ki po novem piše knjige), Charlie Watts in Ronnie Wood, pa vsi ostali Jonesy, Taylorji, Whymani, Stewarti in drugi, ki gravitirajo na univerzum 'Stones', predstavljajo od leta 1962 višek rockovskega spektakla. Skupina, ki je prejela 15 zlatih in 60 platinastih albumov, izdala 40 studijskih in ničliko live albumov, ki pri 70 letih starosti napoveduje novo (britansko) turnejo, ki je na copacabanski plaži združila 2 milijona ljudi, sodelovala z vsemi mogočimi mojstri, posnela film (*Shine a light* s Scorsesejem leta 2008), preživela notranje smrti, tragedije in spletke, privatne in ilegalne ekscese, pa tudi viteška odlikovanja in predsedniške ali kraljeve bankete ... ni samo bend! S svojo vseživljenjsko najstniško neobzdranostjo so prepričali radikalce, reformiste in moderirane. Kljub zoranim obrazom, dodatnemu kisiku in vedno prisotnemu duetu cigareti - rum so bili še na zadnji, dolgi turneji A bigger bang v polni formi: podpišem, da bi pri 70 letih starosti kot Mick tekal pod 70-metrskim odrom, za katerim čaka 64 kamionov opreme in stotine "zaposlenih".

Kot poklon biografiji Rolling Stonesov izbiram ploščo *Sticky fingers* iz leta 1971, čeprav ne bi zgrešil niti z "mejniki" *Aftermath* (ABKCO, 1966), *Beggar's banquet* (ABKCO, 1968), *Let it bleed* (ABKCO, 1969), *Exile on main's street* (RS, 1972), *It's only rock'n'roll* (Virgin, 1974) ali katerikoli drugim. Z njo 'Stonesi' potrdijo oddaljenost od hippijevske podobe ter zavzamejo prostor "grdih, umazanih in slabih", kar pomeni svobodnih rokerjev. Skladbe *Brown sugar*, *Wild horses*, *Can't you hear me knocking*, *You gotta move* in *Dead flowers* so zimzelene popevke za vse prilžnosti. Vselej so nas presenečali, enkrat trdi in rockerski, drugič baladni, spet tretjič vsiljivi ali pa mehki. Glasba za vse čase in oblike, ki bo vedno aktualna.

Jernej Šček

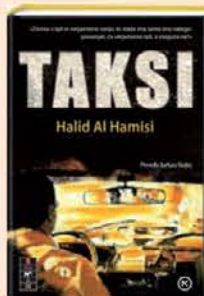

Knjižne novosti

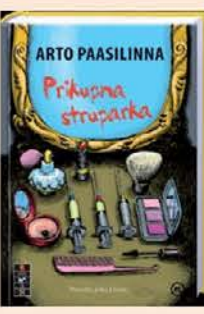
Pri Mladinski knjigi novi romani

Smisel konca Juliana Barnes, Taksi Halida Al Hamisija, Otok pod morjem Isabel Allende, Prikupna struparka Arta Paasilinna, Ples z zmaji Georgea R. R. Martina so novi romani Mladinske knjige, ki so dobra popotnica za poletno branje.

Barnesov roman bralca popelje na pot staranja, spominjanja in obžalovanja. Glavni lik Tony Webster se na srednja leta spominja svojih mladostnih dni, časov velikih seksualnih in intelektualnih želja, svojega prvega dekleta Veronice in prijateljstva z nadarjenim,

a malo bolj resnim Adrianom. Za roman je Barnes po četrti nominaciji naposled tudi prejel Bookerjevo nagrado. Delo je prevedla Valerija Cokan, ki je v slovenščino prevedla že

Barnesove romane Prerekanja, Ljubezen, etc. ter Arthur in George. Finski romanopisec Paasilinna se tokrat predstavlja z zgodbo Prikupna struparka o polkovnikovi vdovi Linnea Ravaska, ki na deželi živi na videz idilično upokojsko življenje. Toda njeno življenje je le na videz idilično, saj jo vsak mesec, ko prispe pokojnina, izsiljuje pastorek Kauko Nyyssönen s pajdaši. Linnea se končno odloči, da vsemu temu naredi konec. Roman je prevedla Jelka Ovaska. Paasilinna je zaradi odlične proze ter izjemnega humora zaslovel po vsem svetu. Tudi v slovenščino je že prevedena vrsta njegovih romanov, med njimi Zajčje leto, Tuleči mlinar, Očarljivi skupinski samomor, Župnikov zverinski služabnik, Gozd obešenih lisic in Srečni človek.

Al Hamisijeva zbirka Taksij, ki obsega 58 zgodb, je posvečena življenju taksistov v Kairu. Kot je na predstavitvi v Ljubljani dejala prevajalka Barbara Skubic, so si taksisti po vsem svetu podobni: imajo zopno službo, zaslužijo slabo, vsi se derejo nanje, hkrati pa imajo stranke občutek, da jih taksisti goljufajo. Skupek zelo raznoolikih zgodb egiptovskega televizijskega producenta, režiserja in pisatelja Halida Al Hamisije je ena najbolj priljubljenih knjig v Egiptu. Avtor je zgodbe, ki jih mediji navadno spregledajo, zbiral med letoma 2003 in 2006.

Otok pod morjem je, podobno kot Hiša duhov, najslavnejši roman čilsko-ameriške pisateljice Isabel Allende. To je izbrušena večplastna zgodovinska pripoved. V njej spremljamo usodo sužnje Tete in njenega gospodarja Tolousa Valmoraina. Ona si je kot močni ženski lik odločena izboriti svobodo, ki ji jo je gospodar obljubil. Roman je prevedla Veronika Rot.

Ples z zmaji je peta knjiga sage R. R. Martina Pesem ledu in ognja, ki se ne nadaljuje, kjer se je končala četrta knjiga, marveč poteka vzporedno s tretjo, ki nosi naslov Vranja gostija. Knjigo je prevedel Boštjan Gorenc. Martin v knjigi postavi še zadnje figure pred spopadom, do katerega vodi slikovito branje, med katerim vonjamo prah in znoj vzhodnih dežel, v kosti pa se nam zagriže bridki mraz severa. Martinov več kot tisoč strani dolg roman bo s svojo živo pripovedjo osvojil privrženice in tudi nove bralce.

Bilje / Odprtje razstave del kiparja Zmaga Posega

Kipar, ki je črpal iz lastnih globin

V soboto, 23. junija 2012, sta bila v Biljah odprtje razstave in okrogla miza o življenju in delu goriškega kiparja Zmaga Posega. O njegovem delu in življenju so spregovorili prijatelji in poznavalci: Nives Marvin, Darinka Kozinc, Pavla Jarc, Nataša Benčič in Toni Biloslav.

Z ogromnim bogastvom idej, želja in videnj, ki so se udejanjale v njegovem ateljeju v Biljah, je Zmago Posega, daleč od pritiskov k iskanjem najaktualnejših in modnih umetniških iskanj, obdarjen z izrednim darom za občutenje oblik in volumnov, na začetku osemdesetih let preteklega stoletja stopal na ustvarjalno pot kiparja: skupaj s svojo generacijo sošolcev - Generacijo 82. Med trinajstimi člani te generacije je bil edini kipar. Bilo je pričakovano, da bo Zmago posegel po zlahtnem materialu, po glini, ki mu jo je ponujalo domače, biljensko okolje z opekarско tradicijo. In bilo je tudi pričakovano, da bo posegel po kamnu, ki so ga z velikim spoštovanjem božale njegove roke po

pa figure. Toda vstopal je na pot, ki mu je bila položena v dušo in v srce, ne da bi sledil zgolj trenutnim sodobnim iskanjem in primerjavam, temveč da bi črpal iz lastnih globin, iz svojega trdnega prepričanja, da je kiparstvo dialog, da je pogovor ustvarjalca z materialom, kateremu vdahne življenje novih oblik; da je kiparstvo pravzaprav proces, skozi katerega se rojevajo nove, žive oblike, polne asociacij, namigov, pripovedi, nagovorov. Da so odsev trajno zapisanih umetnikovih misli in čutenj. O tem so spregovorili njegovi prijatelji in poznavalci njegovega dela, strokovnjaki, ki so vsak na svoj način stopili v njegovo življenje, ga z njim delili in na neki način tudi sooblikovali. Poznali so ga kot ustvarjalca, pa tudi kot izjemnega človeka, ki je s svojim širokim, čutečim srcem znal prisluhniti, se odpreti in del sebe dati tudi njim.

Življenjepis

Kipar Zmago Posega se je rodil 29. maja 1959 v Postojni, vendar je vse do odhoda na šolanje v Ljubljano živel v Biljah na Goriškem, kjer je dolga leta po koncu študija imel tudi svoj atelje. Na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost (profesorji Drago Tršar, Dušan Tršar, Slavko Tihec) je diplomiral leta 1982 (ob diplomu je prejel tudi študentsko Prešernovo nagrado), čez tri leta je tu končal tudi kiparsko specialko. Od leta 2001 do prerane smrti 29. januarja leta 2009 je bil na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje tudi zaposlen kot docent za kiparstvo na oddelku za restavracijo. Že od začetka osemdesetih let preteklega stoletja je Zmago Po-

Zmago Posega, kip dr. Kazimirja Humarja v spominskem parku KCLB

se od začetka osemdesetih let preteklega stoletja je Zmago Po-

sega veliko razstavljal na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. V tem času je sodeloval na več kot tridesetih različnih razstavah, v Ljubljani je zadnjič razstavljal leta 2009 v ga-

vo samostojno predstavitev.

Zmago Posega je širši javnosti poznan tudi kot avtor mnogih javnih spomenikov. Leta 1998 je za Novo Gorico zasnoval skulpturo, ki stoji ob križišču med Delpinovo in Erjavčevo ulico, leta 2001 je izdelal kip Matere Gorjanke, ki stoji na Gori. Ob 100-letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča in 140-letnici smrti slikarja Jožefa Tomina so primorskim umetnikom na Gradišču nad Prvačino leta 2006 postavili doprsna kipa, ki ju je ustvaril Posega. Njegov je tudi doprsni kip prvega slovenskega letalca in letalskega konstruktorja Edvarda Rusjana, ki ga je ustvaril istega leta. Spomenik graditeljem Nove Gorice je Zmago Posega izdelal leta 2008.

leriji Eurna, ko je svoje skulpture iz keramike in črnega kraškega apnenca postavil v prostor skupaj s slikami Dareta Birs. V Galeriji Meduza v Kopru se je predstavil na samostojni razstavi leta 2002, na Goriškem je razstavljal vse od leta 1980, ko je v prostorih Krajevne skupnosti imel svojo pr-

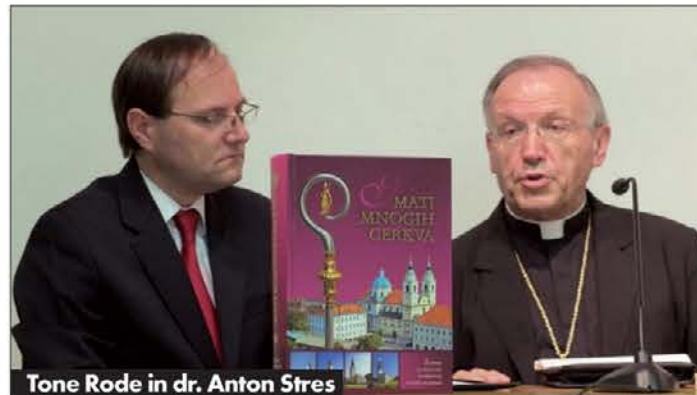
Zmago Posega je za svoje stvaritve suvereno uporabljal tradicionalne kiparske materiale, kot so, les, kamen, bron; najbolj je bil zavezan črnemu kraškemu apnenecu, po katerem kiparji redkeje posegajo. Ob kipih so pogosto nastajale tudi risbe in druge slikovne predloge.

Ob jubilejnim letu ljubljanske nadškofije

Monografija Mati mnogih Cerkev

Založba Družina je ob 550. obletnici ustanovitve ljubljanske nadškofije predstavila knjigo Mati mnogih Cerkev, ki predstavlja zgodovinsko ter sedanjo podobo nadškofije. "Knjiga prispeva k medsebojni povezanosti in spoznanju, kako raznoliki smo, a vendar enotni

podan prerez sedanosti in se lahko na svoj način najde vsak vernik nadškofije preko svoje župnije, ki je v njej na kratko opisana: "To je svojevrstna osebna izkaznica škofije kot velikega občestva manjših občestev, ki so tukaj prikazana preko slik svojih najpomembnejših cerkva in

Tone Rode in dr. Anton Stres

in ponosni, da pripadamo Cerkvi", meni ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres. Ljubljanski nadškof je na predstavitvi dejal, da je 550 let že kar lepa doba in častljiv jubilej. A se ob tem ni mogoče ustaviti zgolj pri teh petih stoletjih in pol, ampak je treba po njegovih besedah zajeti krščanstvo na območju škofije v vsej njegovi časovni razsežnosti. Krščanstvo ima z vsemi svojimi vrednotami v naši deželi tisočletne korenine in je integralni del življenja slovenskega naroda. Urednik knjige msgr. Franci Petrič pa je med drugim povedal, da ima knjiga dva vsebinska sklopa; prvi pripoveduje o predzgodovini, nastanku in življenju ljubljanske nadškofije, od antike do današnjega dne, avtorja Metoda Benedika, drugi del pa na 698 straneh predstavlja 234 župnij nadškofije in je delo Franca Trunklja.

osnovnih podatkov". Avtor člankov dr. Metod Benedik je na predstavitvi dejal, da je 550 let že kar lepa doba in častljiv jubilej. A se ob tem ni mogoče ustaviti zgolj pri teh petih stoletjih in pol, ampak je treba po njegovih besedah zajeti krščanstvo na območju škofije v vsej njegovi časovni razsežnosti. Krščanstvo ima z vsemi svojimi vrednotami v naši deželi tisočletne korenine in je integralni del življenja slovenskega naroda. Urednik knjige msgr. Franci Petrič pa je med drugim povedal, da ima knjiga dva vsebinska sklopa; prvi pripoveduje o predzgodovini, nastanku in življenju ljubljanske nadškofije, od antike do današnjega dne, avtorja Metoda Benedika, drugi del pa na 698 straneh predstavlja 234 župnij nadškofije in je delo Franca Trunklja.

JOLKA MILIČ

TUJI PESNIKI O NAŠIH KRAJIH IN LJUDEH

Giuseppe Grattacaso: Zdaj, ko vem, da je Tomaj mala vas

Josipu Ostiju

Se sprašujem, kako pesniki preživijo dneve v Tomaju. Gotovo dolgo časa posedajo na vrtu, kjer drevesa hodijo, in, se zdi, da so žuželke srečne. Ali se pod latnikom pogovarjajo z drugimi pesniki, ki so takrat odsotni, ali z žensko, ki jo ljubijo, ali le s samimi seboj in s poštarjem. Pogosto preverjajo, ali sonce opravlja svojo vsakdanjo pot. In prebrskajo nebo v iskanju naše usode. Berejo knjige ruskih romanopiscev o junakinjah, ki dolgo stojijo pod dežjem, pa o trmoglavih ljubimcih, ki vihtijo sablje in mahajo z lilijami, dežniki in robci, in se razjočejo, ker je vsake ljubezni konec, in jokajo, ker jih prijetne vonjave omamljajo. Kasneje se pesniki v Tomaju zazrejo v sončni zahod in pripravijo času primerno zelenjavno in žitno juho, kateri dodajo nekaj rožmarina in malo srca, ki se spreha med zvezdami. Hodijo gor pa dol po hišnih stopnicah, in se zasopejo med hojo dol pa gor, čeprav je hiša vseh tomajskih pesnikov prtljčna. Štejejo drugo za drugo stopničke in tudi lončnice na oknih, pa gredice z žajbljem, košate češnje in slive, s pogledom pa božajo divje korenike svojih trt. V mislih kar naprej snujejo kakšno pesem. Ne tekajo, ne telovadijo, skoraj nikoli ne gledajo televizije, se ne ukvarjajo s sajenjem artičok ali cvetač, ne vlagajo sadja in ne pripravljajo konzerv. Vendar hranijo mala mesta v svojih zvezkih in v svojih žepih, da bi vanje vsadili besede in vprašaje, pisma prijateljem in kozarce terana.

Njihovi pogledi pa so sladko nasmejani in milo otožni, tudi ko se odpravijo z odločnim korakom na obisk k pesniku Srečku Kosovelu, ki jih običajno pričaka prav tam na malem pokopališču ali v gostilni. 12. junija 2004

O avtorju

Giuseppe Grattacaso se je rodil v Salerno leta 1957. Od leta 1984 živi v mestu Pistoia, kjer je dolgo učil italijanščino na klasičnem liceju. Doslej je objavil pesniške zbirke: Devozioni (Pobožnosti), Salerno 1982; Se fosse pronto un cielo (Ko bi bila nared nekakšna nebesa), Il Catalogo (Katalog), Salerno 1991; L'attimo dopo (Trenutek zatem), Bologna 2003. Leta 1985 je umetniško založništvo L'Upupa iz Firenc objavilo mapo z dvema njegovima pesmima in štirimi serigrafijami umetnika Andrea Papija. Leta 2006 je dvojezično izšla njegova zgodba Aria imbalzata (Balzamiran zrak) v Anconi. Bil je urednik pesniških revij Percorsi (Poti), Salerno, v osemdesetih letih; Oceano Atlantico (Atlantski ocean), Rim, prav tako v osemdesetih letih, in Pioggia obliqua (Poševni dež), Firenze, v devetdesetih letih.

Objavlja v več italijanskih književnih revijah, med njimi kaže omeniti Nuovi argomenti in Lengua. Od leta 2002 in verjetno do upokojitve je bil predsednik gledališkega združenja mesta Pistoia (Associazione Teatrale Pistoiese), ki upravlja mestno gledališče Manzoni (Teatro Manzoni di Pistoia) in druge dvorane v samem mestu in v okolici.

Prevod iz italijanščine in beležka o avtorju Jolka Milič

Kratke

Vabilo na romarski izlet

Vabljeni na romarski izlet na Trsat, ki bo v soboto, 30. junija 2012, kjer bo sv. maša in ogled gradu, s katerega je čudovit razgled daleč naokoli. Po kosilu, ki bo na Trsatu, bomo šli na Reko. Ogledali si bomo stari del mesta, kjer sta cerkev sv. Vida in vladarjeva palača. Možna bo tudi ekskurzija po mestu z mestnim turističnim avtobusom. Pozneje se bomo odpravili v Opatijo. Sprehodili se bomo vzdolž obale in si ogledali park Villa Angelina, kjer so starodavna drevesa, ki so jih posadili po naročilu cesarice Marije Terezije. Za vpis in vse ostale informacije pokličite na tel. št. 3479322123.

Zadnje srečanje v DSI

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 2. julija, ob 20.30 na predstavitev knjige Majde Artač in Jasne Merku' Mozaik v kovčku. O delu bo ob avtoricah spregovorila radijska urednica Loredana Gec. Večer bo uvedel nastop godalnega kvarteta Fenix. Srečanje, zadnje v sezoni, bo izjemoma v Agriturizmu Ferfoglia (ul. Moreri, 117 – Piščanci).

Slovenska dramatika in tržaški tekst v Narodnem domu

Slavistično društvo Trst - Gorica - Videm, Slovensko stalno gledališče in Slovenski klub so pred nedavnim v mali dvorani Narodnega doma priredili izjemno dobro obiskano predstavitev knjige Bogomile Kravos, Slovenska dramatika in tržaški tekst, ki je izšla pri Slovenskem gledališkem muzeju v Ljubljani. Prijeten dogodek so sooblikovali direktor Slovenskega gledališkega muzeja Ivo Svetina, Denis Poniž iz Akademije za gledališče, radio, film in televizijo ter avtorica knjige, povezovala pa je Loredana Umek.

Knjiga predstavlja poglobljeno analizo dramske ustvarjalnosti v Trstu, s tem da ponuja različne ključne branja. Zanimiv je še posebno literarnozgodovinski, po katerem lahko beremo knjigo enostavno kot pripoved o tržaški zgodbi, ki so jo avtorji prikazali vsak na svoj način. Bogomila Kravos se v knjigi spogleduje tako z vseslovensko kot tudi z ideološko pojmovano tržaško kritiko, priznava pa tudi različnost in drugačnost razmerja med obrobjem Trsta in njegovim središčem. Poleg zgodb tržaških gledališnikov se je avtorica odločila, da bo ponudila bralcem tudi zajetno metodologijo, osnova katere so predvsem spoznanja ruskih lingvistov, strukturalistov in semiotikov. Ivo Svetina je najprej predstavil svojo ustanovo, ki se posveča raziskovanju gledališkega delovanja, obdobji in igralcev, ter to tudi objavlja. Z Milico Kravos uspešno sodelujejo v zadnjih desetih letih. Kljub temu, da je Dušan Moravc, eden izmed prvih gledaliških zgodovinarjev v svoji knjigi iz leta 1990 popisal vse gledališke predstave od leta 1670 dalje ter da je Taras Kermauner popisal prav tako na tisoče strani o gledališču, je knjiga Milice Kravos bila nujna, saj osvetljuje tržaško področje. Dramatika je najbolj živa priča političnega, družbenega in duhovno umetniškega dogajanja. Avtorica je upoštevala Kermaunerjeve študije, zato se zgodbe med seboj pojasnjujejo.

Preko knjige odkrijemo dramatik, ki deluje v Trstu in v določenem obdobju, od Josipa Pahorja do Sergeja Verča in Borisa Kobala. Avtorica odpre pogled na situacijo Slovencev v Trstu. Po mnenju Iva Svetine je knjiga obvezno branje za vse ministre, ki skrbijo za Slovence v zamejstvu.

Denis Poniž je o prijateljici, znanki in kolegici dejal, da vrednoti iz določenega kronotopa, zaradi katerega lahko bralec zavzame pasivno ali objektivno držo. Literarnozgodovinski in literarnoteoretični pregled je povezan s temo, ki je sama po sebi izzivalna. Ob tem se je navezal na pokojnega profesorja dr. Jože Pogačnika, ki je dejal, da se take knjige pišejo, ko si še zelo mlad ali ko si že zelo star, torej na začetku ali koncu svoje poti.

Knjiga odpira možnost dialoga, saj se je Milica Kravos trudila, da je razumela tudi tekste, ki ji niso blizu ter jih postavila v časovno in krajevno tematiko, ki se ji reče tržaška dramatika, vedno na robu narodnega ozemlja in vedno najbolj izpostavljena.

Avtorica se je zahvalila vsem trem ustanovam in društvom za prijeten večer in dejala, da je napisala knjigo z željo, da bi povedala to, kar smo. "Drama nastane, če ima gledališče, ki jo postavi na oder ali radio, da pride do publike, zaživi pa samo na gledališkem odru." Milica Kravos je obenem poudarila svojo hvaležnost Tarasu Kermaunerju, saj ji je povedal, da nima podatkov o Trstu in rekel, da bo treba to na novo napisati. Ob koncu je izrazila željo, da bi bila dramatika tudi bolj obdelana v šolah. / Metka Šinigoj

DELOVANJE ZCPZ Pred poletnim seminarjem

Srečanje za nove organiste

Župnijska cerkev sv. Pelagija v Šempolaju je bila v petek, 22., in v soboto, 23. junija, prizorišče nove pobude Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Skupina šestih deklet je sprejela vabilo na srečanje, posvečeno orglam. Profesor Matej Lazar, ki že nekaj let vodi orgelski tečaj na Opčinah, jim je uvodoma predstavil instrument, mehaniko in registre ter tehniko igranja, ki je seveda različna od klavirske. Na strnjen način so osvetlili tudi vlogo organista in cerkvenega petja v liturgiji. Udeleženske so že v petek popoldne prejele priložnostno notno brošurico z izborom pesmi za spremljanje liturgije ob navadnih nedeljah. Na podlagi predlagane literature so nato na sobotnih individualnih vajah približe odkrivala zanimivosti in skrivnosti orgelske igre.

Upati je, da jih je prvo soočenje s kraljico instrumentov navdušilo in da bodo kmalu spet sedle za orgle, po počitnicah

pa nadaljevale sistematični tečaj.

V teh dneh, natančneje 2. juli-

ja, pa se končuje vpisovanje na tradicionalni poletni seminar Zveze, ki bo letos potekal od 5. do 11. avgusta v zdravilišču Laško. Po ustaljeni navadi bodo popoldnevi namenjeni vokalnim in pevskim vajam, ki jih bo zaradi finančne stiske vodila samo ena zborovodkinja, in sicer prof. Helena Fojkar Zupančič iz Laškega. Za korepetiranje in morebitne druge vaje pa bodo priskočili na pomoč prisotni zborovodje. Glede na vpise bo vzporedno s pevskim stekel še

seminar za organiste, na katerega se lahko prijavijo tudi novi kandidati z zadostnim

Foto Z. Vidu

znanjem orgel, harmonije ali klavirja, da lahko preigrajo lažje partiture.

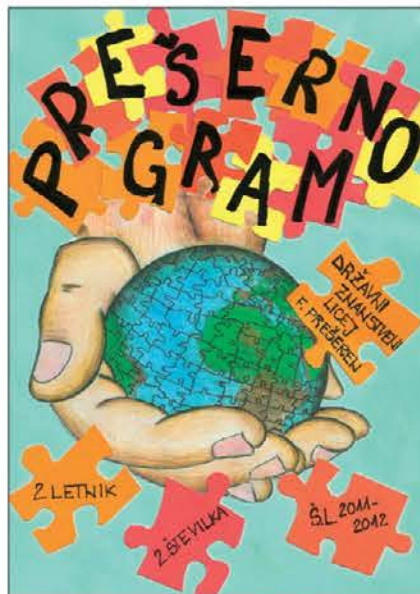
Otroci bodo v jutranjih urah zaposleni na ustvarjalnih delavnicah, če bo zadostno

število mladih, bo poskrbljeno tudi za mladinsko petje. Popoldne bodo vsem na voljo krajši izleti, ki nudijo možnost ogleda okoliških kulturnih, zgodovinskih in naravnih posebnosti.

Obnavlja se torej dolgoletna pobuda ZCPZ, ki je gotovo ve-

Prešernogram - glasilo tržaških licejcev
Pestra vsebina z raznolikimi tematikami

Pred nekaj tedni smo na naših straneh objavili zapis o prvi številki letošnjega Prešernograma, glasila dijakov in dijakin Državnega znanstvenega in klasičnega liceja Franceta Prešerna iz Trsta. Ob koncu šolskega leta pa je med dijak, v knjižnici in med bralce prišla njegova druga številka, tretja po vrsti, saj je Prešernogram svojo krstno izvedbo doživel že v lanskem šolskem letu 2010-2011. V uvodniku zadnjega Prešernograma, ki ga je podpisal eden od glavnih urednikov, Daniel Doz, je govor o kulturi. Pisec uvodnih vrstic hoče namreč poudariti dejstvo, da dijakom ni vseeno za kulturo, ki jo je v preteklem času bistveno ogrozila razširitev materialnih dobrin. Rešitev za kulturo med mladimi Doz vidi v "terapijski akciji", ki naj privede do pristnejšega odnosa do kulture. Prešernogram pa je in ostaja prostor, v katerem lahko dijaki

predstavijo svoj pogled na stvarnost, ki ne poteka sama od sebe, ampak jo sooblikuje vsakdo izmed nas, je prepričan Doz.

Uvodne strani Prešernograma so

med drugim namenjene krizi, ki jo preživlja Primorski dnevnik. Dijaki izražajo podporo in solidarnost dnevniku Slovencev v Italiji, v nadaljevanju pa se uredništvo v imenu dijakov zahvaljuje krovima organizacijama SKGZ in SSO, ki sta tokrat omogočili natis dijaškega glasila.

Lep del zadnjega letošnjega Prešernograma je namenjen kroniki šolskega dogajanja. Dijaki pišejo o tečaju sodobne grščine, o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, prazniku slovenske kulture, uprizoritvi Pahorjevega Trga Oberdan itd. Eden izmed zapisov je namenjen projektu Comenius "Believing in Humanity", ki zajema časovno obdobje 2011-2013. Morda najbolj zanimiv razdelek celotnega Prešernograma pa je poglavje Mladi med kulturo, knjigo in politiko...

ki prinaša intervjuje z Acetom Mermoljo, Vilmo Purič in Majo Lapornik.

Med listanjem Prešernograma bomo zasledili poročila o šolskih

izletih in mednarodnih projektih Prešernovcev, ki so se zgodili v komaj končanem šolskem letu, pa tudi o obiskih drugih, tujih šol pri naših licejcih. Pomemben razdelek vsebuje tudi literarno ustvarjalnost dijakov, predvsem tistih iz prvih razredov; njihova ustvarjalna žilica se nato preliva v zapise z bolj družbenopolitično vsebino urednikov Doza in Barbare Ferluga. Prvi piše o svojih literarnih pogledih na Bartola in Rebulo, druga pa obravnava valenco temeljnega zakonika slovenske države, torej Ustave Republike Slovenije. Veliko bomo v Prešernogramu našli tudi zapisov v tujih jezikih, predvsem v italijanščini in angleščini; tudi tokrat se dijaki predstavljajo s svojo zbirko aforizmov *Proti dolgočasnosti*.

Prešernogram ima na zadnjih straneh zbirko gradiva za razvedrilo (sudokuj, križanke), pa tudi za kuhinjske sladokusce (recepti). Sledijo seveda še zahvale in pozdravi uredniškega para, ki se letos poslavljata od višješolskih klopi. Prešernogram je v začetku junija ustvaril tudi svojo spletno stran, ki se oglašja na naslovu prešernogram.worldpress.com.

Primož Sturman

Še o nedavnem srečanju v DSI

Dopolnilo k Virgilu Ščeku

Kot dopolnilo k članku o večeru Društva slovenskih izobražencev, ki je bil 11. junija, ko sta dr. Mira Cencič in mag. Renato Podberšič predstavila svoji publikaciji na temo revolucionarnega nasilja na Primorskem v obdobju druge svetovne vojne, velja izpostaviti sledeči vidik. V poročilu je naveden podatek, ki ga je izrekla dr. Cencičeva glede delovanja t. i. goriške sredine, češ da je Virgil Šček iz duhovniškega stanu končal v laičnem.

Potrebno je namreč poudariti, da spor med Ščekom in škofom Santinom se je stopnjeval več let. Šček mu je očital, da je v Cerkvi podpiral raznarodovalno politiko do Hrvatov in Slovencev, že ko je bil škof na Reki in da je to politiko nadaljeval tudi v tržaški škofiji. Nadalje, da ne verjame, da se po Krasu in na Primorskem širi komu-

nizem tudi zaradi napak, ki jih dela škofija.

Po vojni se je spor stopnjeval ob vprašanju priključitve Primorske Jugoslaviji. Znano je namreč, da so slovenski in hrvaški duhovniki, ko so nastopali pred zavezniškimi komisijami, zagovarjali načelo priključitve Primorske Jugoslaviji ob zavesti, da režimi padejo, narod pa ostane in narod potrebuje svoj narodni prostor. Ta stališča je Šček javno in tudi pisno, s člankom v Primorskem dnevniku, jasno zagovarjal. Tega msgr. Santin ni mogel sprejeti, kakor tudi ne, da je bil Šček med pobudniki, da bi septembra 1945 prišlo do obnove in ponovnega javnega delovanja Zbora svečnikov sv. Pavla, ki naj bi ščitil stanovske in narodne interese slovenskih in hrvaških duhovnikov. Glede tega vprašanja je Santin zahteval ponovno predstavitev prav-

il v odobritev. Za Ščeka je bilo to nesmiselno, češ da jih je leta 1920 že odobril

nadškof Sedej in niso zastarala. Skupaj s katinarskim duhovnikom Piščancem je nato predlagal, da naj slovenski in hrvaški duhovniki bojkotirajo setanek, ki ga je o temi pastoralne sklical škof Santin, dokler se ne bi razčistilo vprašanje Zbora. Santin je na to reagiral s suspenzijo obeh duhovnikov. Piščancu je nato suspenzijo preklical, Ščeku pa ne. Zanimivo je, da je bila glavna utemeljitev Ščekove suspenzije ne toliko to, da je onemogočil škofov sestanek z duhovščino, ampak da je pisal v veri sovražno časopisje.

Dekreta sicer Šček, ki je kot 'upokojen duhovnik brez pokojnine' živel v župnišču v Lokvi, ni dobil v roke, ker je bil naslovljen na cerkveni urad Lokve, g. Požarja pa ni bilo v fari. Šele proti koncu julija 1946 je "doznan", da je pod cerkveno kaznijo. Ni pa se uklonil in je v

številnih pismih, v katerih se je skliceval na izjave raznih kanonistov, dokazoval brezpredmetnost suspenzije in nesprejemljivo postopanje kanonika Mecchia, ki je kot generalni vikar podpisal ta dekret. V Vatikanu je tudi vložil priziv proti škofovemu ukrepanju. Polemika se je nato vlekla tudi po Primorskem dnevniku, okrog česar sploh ni jasno, v kolikšni meri sta ta list in politično vodstvo, ki je stalo za njim, zlorabila osebni spor med Ščekom in Santinom v politične namene.

Po razmejitvi je vse nekako potihnilo. Kot je napisal ugledni tomajski duhovnik g. Albin Kjuder, je "škof ostal v Trstu, Šček pa v Lokvi. Tam je potem kar utihnil. Ali je bilo pod težo bolezni ali v splošni njegovi zagrenjenosti, kdo ve? Čutil se je popolnoma osamljenega, štel se je za mrtvega in le tu pa tem je komu še kaj pisal". Formalno je Šček iz spora izšel premagan. Vatikan je namreč potrdil škofovo odredbo, vendar te dokončne razsodbe ni

dočakal. Poročajo, da bi mu jo moral izročiti upravitelj tržaško-koprške škofije dr. Nežič, ko je maja 1948 prišel na obisk na Kras. Mudil se je v Tomaju, in kot poroča Kjuder, se je na povratni poti ustavil pri gospodu Ščeku. Ta ga je sprejel v postelji. Govorila sta sama nekaj več kot pol ure. Zdelo se je, da je znal ta fini gospod zadeti pravo struno in da je premostil prepad med gospodom Ščekom in med Cerkvijo. Dokončne razsodbe pa mu ni vročil; kot je napisal dr. Ivo Juvančič, je Šček 7. julija 1948 za posledicami operacije umrl v ljubljanski bolnišnici kot duhovnik, kar je vedno hotel tudi biti.

V knjižici o Virgilu Ščeku, ki jo je objavilo Ognjišče, pa lahko preberemo tudi naslednje odstavke: "Kako globok je bil spor med Ščekom in Santinom, pa razumemo tudi ob podatku, da mu škof ni 'odpustil' niti po smrti. Po vojni je v Trstu začel izhajati katoliški list Teden, ki ga je urejal Andrej Gabrovšek. Ob Ščekovi smrti je list 15. juli-

ja 1948 objavil nekrolog, v katerem je med drugim bilo zapisano, da "komunizma, ki se je pod krinko Osvobodilne fronte zakoreninil na Primorskem, pokojnik ni odobral. Ko je pa videl, da je komunizem - podprt od zapadnih zaveznikov - zavladal nad Jugoslavijo z železno roko, tedaj je menil, da je nujno potrebno iskati stike in sodelovanje s komunisti, misleč, da je to možno". Santin pa je od Gabrovška zahteval popravek in dodatek k nekrologu, češ da je bil v sporu s cerkvenimi oblastmi in je sodeloval pri tržaških komunističnih listih, kar je bilo strogo prepovedano in zaradi česar je bil Šček tudi formalno suspendiran "a divinis". Ker Gabrovšek škofu ni klonil, je ta umaknil dovoljenje za izdajo tega lista, ki je tako prenehal izhajati. Tržaški duhovniki so se nato povezali z goriškimi in začel je izhajati Katoliški glas".

Viri:

Geslo v PSBL

Marko Tavčar, Albin Kjuder Virgil Šček, Koper 2000.

REPEN Pomen manjših upravnih enot

Politika v službi občanov

Čeprav je politika v Italiji na slabem glasu že vrsto let, je vendarle potrebno določiti, o kateri in kakšni politiki sploh govorimo. Ali je ta politika tista, ki živi zaprta v slonokoščeni rimski palači in zavzeto kuje svoje interese, ali pa tista, ki je trdno usidrana v ozemlju, iz katerega izhaja in kateremu zato neposredno odgovarja. Jasna podoba ločnice, ki deli prvo varianto politike od druge, je prišla do izraza na javnem srečanju, ki ga je predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali priredil na vrtu gostilne Križman na repenskem placu v četrtek, 21. junija, da bi na poseben način obeležil dve obletnici: svoje enoletno predsedovanje pokrajinske-

slovenskih šol je bilo namenjenih preko dva milijona evrov (največ prispevkov so odmerili popravilu šole Stefan, ureditev poslopja pri Sv. Ivanu naj bi tako dokončali čez poldrugo leto). Predsednik pokrajinskega sveta je obenem poudaril kulturno odprtost uprave predsednice Basse Poropat: ob dnevu slovenske poezije meseca marca je bil v pokrajinskem svetu odmeven kulturni dogodek. Res pa je, da je zaradi negativnih finančnih okoliščin potrebno denarna sredstva na razpolago čim bolj smotrno izkoristiti, na primer s skupnimi projekti. Repentabski žu-

ma jih bo v kratkem. Med te sodi ureditev peš cone na starem pokopališču, dovoz pri parkirišču pri Bubničevem domu, postavitev vodne pipe pri kapelici na Fernetičih, ureditev tribun in slačilnic na nogometnem igrišču, vzdrževalni posegi v šoli in vrtcu. Dne 15. avgusta, na Veliki šmaren, bodo slavnostno predali namenu urejeno romarsko pešpot, ki po poti poetov vodi na Tabor: župan se je zahvalil g. Bedenčiču za vses-

Biokratske težave zato odvrčajo domačine od lastne zemlje, kar se dejansko prevesi v zanemarjanje območja: to je prišlo do izraza v primeru nedavnega požara na Fernetičih. Samo repensko vaško jedro je v nevarnosti zaradi prisotnosti borovcev in nečistjenja bližnjih površin: klimatske razmere (burja in suša) lahko nevarnost požarov še povečajo. Prav zato župan razmišlja o reviziji zaščitnih območij. V sklepem delu svojega posega se je župan Pisani zaustavil pri načrtih, izpeljava katerih je vezana na točno določene dohodke. Vanje je

Igor Gabrovec, Maurizio Vidali in Marko Pisani (foto IG)

transko sodelovanje in za dejavnosti, ki potekajo na Tabru. Res pa je, da postane županova roka nemočna, ko končajo njegove neposredne pristojnosti. "Kritična točka ostaja terminal na Fernetičih. Z vodjo Anasa smo se za zdaj domenili vsaj za kratko- ročno ureditev področja. Moje mnenje ostaja takšno, da bi problem prometne razbremenitve Fernetičev dokončno rešili s povezo- vanjem obeh odsekov avtoceste. To pa ostaja dolgoročna želja ...", je dejal. Poseben vprašanje je župan evidencialni tudi v kamnolomski dejavnosti na občinskem področju: gre za tradicionalno gospodarsko bogastvo, ki lahko ima izjemno perspektivno prihodnost: "Naši kamnolomci so v službi občanov, stranka lipove ve- jice se tega poslanstva še kako zaveda. Pred prijateljskim druženjem je predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali voščil deželnemu tajniku skupine Mladi za Prihodnost Tomažu Špacapanu, ki je prejšnji teden imel hudo prometno nesrečo, čim prej se okreva." IG

ustavil odkup pokrajinskega muzeja v Repnu, obnovo stare šole in dokončno metanizacijo gospodinjstev. Pisani se je obenem spomnil dobrodošle šolske izmenjave domačih učencev z vrstniki iz Logatca, obenem se je zahvalil Mauriziju Vidali, čigar prisotnost na pokrajini je veliko pripomogla k učinkovitemu razpletu nič koliko težav. Deželni svetnik Igor Gabrovec je na koncu večera obnovil razlog, zaradi katerih je potrebno še naprej obdržati pokrajino in občinske upravne enote pri nas. Razlogi temeljijo namreč tudi na zgodovinskih okoliščinah, saj je tržaška pokrajina kot naslednica dela STO pravi unikat v italijanskem merilu. Politika pa je na ravni manjših občin povsem v službi občanov, stranka lipove ve- jice se tega poslanstva še kako zaveda. Pred prijateljskim druženjem je predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali voščil deželnemu tajniku skupine Mladi za Prihodnost Tomažu Špacapanu, ki je prejšnji teden imel hudo prometno nesrečo, čim prej se okreva." IG

ŽUPNIJA SV. JANEZA KRSTNIKA DEVIN-ŠTIVAN-MEDJA VAS
in MoPZ FATJE IZPOD GRMADE

ob praznovanju farnega zavetnika

vabita na

KONCERT MOPZ SV. JERNEJ Z OPČIN

zbiorovodja Mirko Ferlan

četrtek, 28. junija 2012, ob 20.30

župnijska cerkev v Štivanu

mu parlamentu in triletno obdobje županovanja repentabskega 'prvega moža' Marka Pisanija. Srečanje, ki so se ga udeležili v glavnem domačini ter domači dušni pastir in škofov vikar za Slovence g. Tone Bedenčič in na katerem je sklepno misel izrekel deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, je bil tudi jasen izraz odpora zoper kakršno koli ukinitve tržaške pokrajine in manjših krajevnih občin. Lani je bila bojazen glede tovrstne racionalizacije na vsedravnih ravni še kako prisotna, razplet dogodkov pa je potrdil specifično našega ozemlja, ki ga zaradi prisotnosti manjšine ne gre obravnavati v luči standardnih presojev. Po mnenju Maurizija Vidali se na primer nenadomestljiva vloga pokrajine v tem primeru lahko opredeljuje v povezavi med nižjimi upravnimi nivoji (občinami) in višjimi (deželo), kar je v našem primeru še kako pomembno. Ni pa vse. "Pomembna je pristojnost pokrajine glede upravljanja cest – v tem vidiku je bilo urejeno ces- tišče, ki vodi od Opčin do Cola -, v letošnji proračun je bila vključe- na ureditev meteoritnih vod", je dejal Maurizio Vidali, ki je obenem spomnil na pristojnosti pokrajine glede šolskih poslopij. Za obnovo

pan Marko Pisani je dejal, da odu- jenost ljudi politiki ni prisotna pri tako majhnih upravnih enotah, kakršne so občine: "Na občini de- lamo vsi z zanosom, naša služba je v službi občanov. Občine, kot je naša, predstavljajo prvi člen v odnosu med državljani in državni- mi upravnimi enotami", je poudaril. Večkrat se v takem okolju tudi župan znajde v težkih trenutkih, saj je postavljen pred izbire, ki ne razveselijo nikogar. "Vendar te izbire se večkrat izkaže- jo za prave". Prednost majhnih občin je nedvomno v neposred- nem stiku med upravo in občani. Dobrodošle in potrebne so zato nadalje pozitivno volilno sode- lovanje med SSK in DS), občins- kim uslužbencem (ti so glede davka IMU imeli kar nekaj dela), vsajarjem, kulturnim in športnim društvom. Največjo zahvalo pa je namenil občanom, "za katere so vrata občine vedno odprta". Žu- pan je nato nanizal vrsto posegov, ki jih je občina že izpeljala oziro-

ter sami izoblikovali scenske rekvizite in si zamislili prizorčke o črnem in rumenem soncu, lisički in lovcu, o muhi, ki nasede za- peljivemu pajku, ob tem pa so s

in telesne mimike, vadili so besedno izražanje in javni nastop

prsti uprizorili še znani pravljici Pepelko in Rdečo kapico, za

konec pa so še svoja kolena spre- menili v pravi plesni ansambel. Te prizore so v petek, 15. junija, ob koncu delavnice uprizorili za starše in sorodnike, a tudi za kak- ih sto učencev štirih otroških vrtcev iz nabrežinskega didak- tičnega ravnateljstva, se pravi iz Gabrova, Nabrežine, Mavhinj in seveda samega Devina, ki so se zbrali na podelitvi bralne značke za malčke iz otroških vrtcev. Pris- oten je bil tudi ravnatelj dr. Marko Jarc. Že naslednji dan, v soboto, 16. junija, so se na sedežu zborov v Devinu zbrali tudi člani starejše lutkovne skupine in začeli ust- varjalno delavnico. Pod istim mentorstvom zborovodkinje Marje Feinig in večšo režisersko roko Jelene Sitar so začeli pripravljati zahtevnejšo predsta- vo, ki jo nameravajo premierno uprizoriti letošnjo jesen.

E. G.

Obvestila

Poletni seminar ZCPZ bo letos potekal od 5. do 11. avgusta v zdravilišču Laško. Člani odbora sprejemajo vpise samo še do ponedeljka, 2. julija.

Pastoralni svet openske dekanije se bo zbral na zasedanju za obravnavo sklepnega povzetka za Sinodo tržaške cerkve, določitev slovenskih članov-laikov za Sinodalni svet in druge zadeve v zvezi s tem, v četrtek, 5. julija, ob 20. uri v Marijanišču na Opčinah. **Knjižnica Dušana Černeta**, Donizettijeva 3 v Trstu, obvešča, da bo v poletnem času odprta po tem urniku: ponedeljek, torek in četrtek od 8.30 do 13.00; sredo od 8.30 do 16.00; petek od 8.30 do 13.30. Poletni urnik velja od 18. junija do 9. septembra 2012. Za izjemne primere lahko pokličete na tel. št. 040-662407.

Narodna in študijska knjižnica in Knjižnica Damir Feigel sporočata, da bosta od 25. junija do 31.

avgusta odprti s poletnim urni- kom, in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure. Zaprtje za- radi dopusta: Narodna in študijska knjižnica od 13. do 24. avgusta; Knjižnica Damir Feigel od 6. do 17. avgusta; Odsek za zgodovino od 30. julija do 15. avgusta.

Darovi

Julka Štrancar daruje 20 evrov za Sklad Marta Požar v spomin na Darinko Živic-Cusina.

V spomin na drago Ivanka Fatur vd. Malalan daruje Livia Sosič 20 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu.

V spomin na gospo Darinko Živic in inž. Petra Merkuja daruje Ida 20 evrov za Sklad narodnih noš Marta Požar.

Družini Žerjal - De Luisa darujeta za Sklad msgr. Jakoba Ukmarja 50 evrov v spomin na pokojnega duhovnika Viljema Žerjala in 50 evrov v spomin na ravno preminulega inž. Petra Merkuja.

APOSTOLSTVO SV. CILIRILA IN MEDOTA IZ TRSTA
vabi na

SLOVESNO PRAZNOVANJE SVETIH BRATOV

nedelja, 8. julija 2012, ob 17. uri
svetišče na Vejni

Slavje bodo vodili dva zlatomašnika in srebrnomašnik. Pel bo
Združeni cerkveni pevski zbor pod vodstvom Edija Raceta.
Zaželjene so narodne noše in skavti.

OPČINE Župnija sv. Jerneja ap.

Kar trije odmevni
glasbeni dogodki

Župnijska cerkev sv. Jerneja ap. na Opčinah je bila v minulih tednih prizorišče med seboj zelo različnih zbo- rovskih koncertov.

V soboto, 26. maja, se je tržaške- mu občinstvu predstavil MePZ San Justo iz Argentine, ki se lahko pohvali s 40-letno tradicijo in je prav na Opčinah začel svojo slo- vensko turnejo, katere cilji so bili poleg tržaške in koroške etape predvsem številni kraji po osred- nji Sloveniji. Zanimanje za nastop slovensko-argentinskih pevcev je bilo pri nas tolikšno, da je bila openska cerkev prepolna rado- vednih poslušalcev. Pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar, ki je leta 1993 prevzela zborovodsko mesto očeta Andreja Selana, us- tanovitelja in dolgoletnega vodje zbora, je MePZ San Justo v prvem delu večera občuteno zapel vrsto slovenskih ljudskih, ljubezenskih in domoljubnih skladb. V dru- gem delu pa je prevladal njegov latinsko-ameriški temperament, ki je prišel na dan predvsem z znano mašo Misa criolla Ariela Ramirez. Večer se je nadaljeval v Finžgarjevem domu, kjer sta ar- gentinske rojake pozdravila MeCPZ in MoPZ Sv. Jernej s pevsko dobrodoščilo, gostoljub- ne besede pa jim je namenil tudi predsednik SSO, dr. Drago Štoka. Le slab teden za tem, točneje 31. maja, so domači pevski zbori ob- likovali tradicionalni koncert Ma- rijinih pesmi ob sklepu šmarni- čnih pobožnosti, ki je bil tako kot večerna sv. maša posvečen dolgo- letnemu openskemu župniku g. Viljemu Žerjalu. Že med bogo- služjem se je g. Franc Pohajač, ki je bil med župnikovanjem g. Žer- jala kaplan na Opčinah, navezal na globoke misli, ki jih je g. Žer- jal izrazil že v cerkvi ali jih objavil v Novem glasu. Tudi duhovna misel, ki je osrednji del šmarilne- ga koncerta, je bila sestavljena iz razmišljanj g. Žerjala, ki so ga openski verniki ohranili v hval- nežnem spominu. Pevski del ve- čera so uvedli najmlajši, člani

OPS Vesela pomlad, ki jih vodi župnik Franc Pohajač. Sledil je nastop MoPZ Sv. Jernej, ki je pod vodstvom Mirka Ferlana izvedel tri Marijine pesmi, od katerih sta bili dve vzeti iz slovenske duhov- ne glasbene zakladnice, saj sta ju podpisala Ignacij Hladnik in Hu- golin Sattner, pravo presenečenje pa je predstavljala molitev Ave Maria nemškega skladatelja Fran- za Biebla. MeCPZ Sv. Jernej je pod taktirko svojega zborovodje Jan- ka Bana ponudil v poslušanje splet nabožnih ljudskih pesmi v priredbi Ubalda Vrabca, od ko- roške Marija je po polji rajžava do kriške Pesem barbarskih romar-jev. Izbor skladb je bil zelo posre- rečen, saj predstavlja zanimiv izsek občutenih Marijinih skladb, kot jih zna izraziti le ljudska duša. Prejšnji teden, 16. t. m., pa je v goste prišel MePZ Lojze Bratuž iz Gorice, ki je pod vodstvom Bog- dana Kralja v prvem delu koncer- ta predstavil pesmi iz pravoslavne in staroslovske liturgije. Poleg skladatelja Stevana Mokranjca so osrednje mesto zasedali ruski mo- jstri Čajkovski, Rahmaninov, Bortnjanski. V drugem delu pa je prevladala sodobna zborovska govorica, ki je nastala za potrebe katoliškega obreda na obeh straneh Atlantskega oceana (Kratka maša litvanske skladateljice Kris- tine Vasiliauskaite, sponsorij za božični dan O Magnum Mysteri- um ameriškega skladatelja dan- skega rodu Mortena Leuridsena, psalm De profundis kanadske skladateljice Nancy Telfer, Ave Maria mladega goriškega sklada- telja Patricka Quaggiata, ki jo je leta 2002 napisal izrecno za MePZ Lojze Bratuž). Tržaški nastop so goriški pevci sklenili z znano Gru- berjevo Sonce že zajaha in z do- datkom, priljubljenim Pa se slis'. Kako zelo navdihujoče je zborovsko petje, vedo povedati le tisti, ki se mu predajajo, in tisti, ki si vzamejo čas, da mu prisluh- nejo. Da bi bilo enih in drugih vedno več!

AL

Slovenski Lurd v Porčinj

Kraj je obiskal novogoriški dekan Aleš Rupnik

Duhovniki novogoriške in šempetrske dekanije vsako leto obeležujejo priložnost dies sanctificatus s skupnim preživljanjem dneva za boljše povezovanje duhovnih pastirjev in izmenjavo mnenj o vsakdanjem delu. Tokrat so imeli priložnost obiskati slovenski kraj Porčinj v osrčju Beneške Slovenije, kjer se je Devica Marija leta 1855 prikazala desetletni Teresi Dush, spregovorila "po naše" in ji pustila pomembno sporočilo. O obisku izrednega svetega kraja smo pokramljali s prijaznim dekanom Nove gorice Alešem Rupnikom.

Gospod dekan, kdaj ste obiskali Porčinj in kako je prišlo do tega?

23 duhovnikov dveh dekanij je stopilo na ta sveti vrh 6. junija, saj nam ni uspelo se udeležiti romanja Slovencev 14. aprila. Z odprtimi rokami nas je sprejel misijonar p. Ciril Čarga, ob njem pa upravitelj p. Vittorio Ghenda, p. Carlo Gamberoni iz Škedenja ter župan občine Attimis Sandro Rocco. Gamberoni je to pomembno, a zamolčano zgodbo raziskoval, zdaj urejuje gradivo in pripravlja dragoceno publika-

cijo v slovenščini. Radi bi, da se oživita obisk svetišča in domačnost slovenskega jezika.

Ste to zgodbo poznali že prej?
Zanjo smo izvedeli pred kratkim, a je res nekaj posebnega. 8. septembra 1855, v času prikazanja v Lurdu, se je Marija trikrat prikazala deklici in ji v beneški slovenščini sporočila, da so nedelje in drugi zapovedani prazniki sveti, dela prosti dnevi, namenjeni posvečanju. Poleg tega je še poudarila željo, naj ljudje ne preklinjajo. Simbolično je Marija vzela srp in na dan rojstva Device Marije požela travo za kravo male Terese, da njej ni bilo treba. Ob drugem prikazu je mladenka dobila tudi znamenje križa z zdravilno močjo.

Kakšni so bili odzivi tistega časa?

Uradna Cerkev v Vidmu se je zgodbe ustrašila in jo zamolčala, Tereso so zaprli v sirotišnico, potem je vse življenje darovala Bogu kot re-

dovnica in umrla mlada pri 25 letih. 150 let o njej ni bilo slišati, edino vztrajni domačini so ob postavljeni kapelici molili in prosili. Težki časi so bili zaradi

Aleš Rupnik (foto DPD)

fašizma, ki ni dopuščal slovenskega jezika, nato povelje Meja, zaradi katere so bili ti kraji odre-

zani od sveta.

Porčinjsko prikazovanje je še vedno skrivnost...

Pomislite, da v Breginjskem kotu, samo 10 km od Porčinja, zelo malo ljudi ve zanj. Meja med ideologijami in sistemi je vse presekala. Izbrali so strategijo molka, niti enega objavljenega spisa ni bilo, ne za ne proti. Uradna oblast je stvar zamolčala, ljudje pa so vedno romali z rožnim vencem v roki.

V bližini je tudi Topli uorh...

Na bližnjih obronkih Toplega uorha pri Porčinj v občini Fojda so februarja 1945 garibaldijevi komunistični partizani pod vodstvom Maria Toffanina-Giacce pobili 16 belih, "ozopovskih" partizanov. Med njimi je bil tudi Guido Pasolini, brat slavnega Pier Paola. Porčinj in Topli uorh sta skupaj kraja molitve za žrtve in predvsem sprave. **Kakšne občutke ste odnesli nazaj v dolino?**

Po ozki in slikoviti cesti se pride v ta odročni kraj, da ni čudno, zakaj si ga je Marija izbrala. Lepo urejen kraj in prijazni ljudje so nas sprejeli, spoznali smo tudi redovno skupnost Marije od srca Jezusovega, tam živijo 4 brazilske in ena italijanska sestra. Porčinj je poln duhovne energije in zgodovinskih pomenov, za kar ga vsekakor velja obiskati!

JŠ

Kratke

V spomin na duhovnika Rina Markiča

"Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadov". To je sporočilo maše, ki je bila v torek, 19. junija, v Kozci v spomin na duhovnika Rina Markiča (1940-1982) ob 30. obletnici njegove prerane smrti. Msgr. Marino Qualizza je poudaril njegovo gorečo ljubezen do Beneške Slovenije, zemlje in ljudi pod Matajurjem, slovenske krvi, jezika, poezije in glasbe ter Cerkev, kateri je posvetil življenje.

Kreslin v Čaneboli

Slovenski kantavtor Vlado Kreslin bo 28. junija nastopil v Šintoni nad Čaneboto v občini Fojda na festivalu Piccolo FJK. V sodelovanju z občino Kobarid in kulturnim društvom Lipa bo tako izkazal svojo bližino temu obmejnemu prostoru. Hkrati pa se upravitelji in kulturni delavci Benečije odpirajo povezovanju in organizaciji zanimivih dogodkov. Pred Kreslinom bo zaigrala še goriška zasedba "Zuf de žur".

Pomembno srečanje za turistični razvoj Benečije Govor je bil o prihodnosti območja

V petek, 29. junija, se bodo v Špetru, prvič na italijanski strani meje, srečali župani in upravitelji obmejnih občin iz Benečije, t. j. Gorskih skupnosti Ter, Nadiža in Brda, ter tisti iz Gornjega Posočja. Pod skupnim imenovalcem Čezmejno sodelovanje med turizmom, okoljem in kulturo: konkretni predlogi o že obstoječih projek-

mina Lto Sotočje, ter Guglielmo Favi, direktor gospodarske družbe Torre Natissone Gal. Izjemna priložnost za primerjavo dveh bližnjih, a hkrati oddaljenih realnosti s ciljem okrepitve sodelovanja in snovanja svežih razvojnih zamisli na področju turizma. Debatirali bodo o nastopu deželne odbornika za kulturo, mednarodne in skupnostne politike Elia

Luigie Negro (SKGZ) in Giorgia Banchiga (SSO), predsednika kulturnega društva Ivan Trinko Micheleja Obita, predsednice paritetnega odbora za slovensko manjšino Jole Namor in drugih osebnosti je v izjavi za Dom spregovoril o vključitvi Benečije v seznam svetovne dediščine Unesco. Na Posoškem se trenutno zavzemajo za vključitev drežniškega pusta, ki je sličen beneškemu, na vprašanje, ali bi se dalo oboje združiti, pa je povedal: "Slovenija se začne vedno bolj zavedati pomena, da vpisuje svojo stavbo, kulturno in drugovrstno tehnično dediščino v seznam Unesca. Zavedati se mo-

tih in novih razvojnih perspektiv bodo v Svetniški dvorani s pričetkom ob 16. uri postavili na mizo zamisli o prihodnosti tega prostora in iskali skupni jezik o turistični panogi, ki veliko pomeni za ljudi z obeh koncev. Kot piše v komentarju tokratne številke petnajst dnevnika Dom, je turistični razcvet krajev ob Soči izvrsten zgled za Beneško Slovenijo, ki se še premalo zaveda svojega naravnega, zgodovinskega in kulturnega bogastva. Obljuba obmejnih županov z januarskega srečanja v Tolminu bo torej končno zagledala luč na pobudo začasnega upravitelja Gorskke skupnosti Giuseppeja Sibaua, ki bo s tolminskim županom Urošom Brežanom spregovoril prvi. Posvet, ki odpira svoja vrata prav vsem gostom, bosta nadaljevala Janko Humar, direktor turistične agencije iz Kobarida in Tol-

De Anne, špeterska večnamenska dvorana pa bo imela v gosteh recital sopranistke Sonie Dorigo ob spremljavi maestra Angela Comisse. Veliko pričakovani turistični zagon zahodnega roba slovenske skupnosti, torej, kar je postalo jasno že 5. junija na srečanju županov, turističnih operaterjev in združenj iz Nadiških dolin. Kmetijska podjetnica Božica Črnc je takrat predlagala snovanje pravcatne turistične agencije, ki bi kot "recepcija" združevala ponudbo storitev in nastanitve tega območja. Raziskano, a še nepoznano dragocenost slovenske Benečije je nedavno potrdil tudi slovenski minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk ob obisku 4. junija v Čedadu. Ob prisotnosti pokrajinskih predstavnikov krovnih organizacij

ramo, da je vpis evropskih znamenitosti, takih ali drugačnih, zelo težak in dejansko lahko pomaga mreženje različnih krajev". Banchig je med dragocenostmi Nediških dolin podčrtal Landarsko jamo z langobardskimi ostanki, ki pa ni vključena v čedadski projekt, ter znamenite votivne cerkvice, ki so sad prefinjenega dela slovenskih obrtniških mojstrov. Poleg tega je minister Turk pripomnil, da Čedad ni samo kraj Langobardov, ampak da je slovenska prisotnost zgodovinsko nezamenljiva. Spomnimo se na Čedadski rokopis iz 15. stoletja, enega prvih dokumentov v slovenskem jeziku. Z velikim upanjem pričakujemo petkov posvet v Špetru, da bomo znali Beneški Sloveniji dati pozornosti in zagona, ki si ju zasluži.

Jernej Šček

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (28)

Mariza Perat

Posebno pozornost je dr. Pavlica namenjal socialnim vprašanjem. Bil je odličen organizator. Leta 1898 je v Gorici ustanovil Slovensko katoliško delavsko društvo, leta 1904 pa žensko delavsko društvo "Skalnica", katere sedež je bil pri sv. Ivanu. Želel je tudi izboljšati položaj briških kolonov, zato je leta 1912 ustanovil Zvezo slovenskih kolonov. Prav tako je bil med ustanovitelji Centralne posojilnice in Združene zveze. Leta 1928 je v slovenščino prevedel Sociološki zakonik, ki ga je izdala mednarodna zveza v Malinu v Belgiji za proučevanje socialnih nauk.

Krona njegovega delovanja v prid slovenske skupnosti na Goriškem pa je ustanovitev Slovenskega sirotišča v Gorici, zavoda, ki je nešteto slovenskim otrokom nudil zatočišče in pomoč. Ustanova še vedno živi in deluje, danes kot Zavod Sv. Družine. Ob zavodu si je msgr. Pavlica dal postaviti hišico, da je bil blizu gojenecem, ki so mu bili tako zelo pri srcu in katere je z veliko ljubeznijo in skrbjo spremljal do smrti. Pozneje je v njegovi hiši našlo prostor Slovensko Alojzijeve šče, danes pa ima tu sedež njegov naslednik, Mladinski dom.

Dr. Andrej Pavlica je bil izredna osebnost. Njegovo delo je tako zelo široko in raznoliko, da ga je težko vsega zaobjeti. Bil je eden tistih velikih mož, ki so s svojo sposobnostjo, vztrajnostjo ter nesebičnim in neutrudnim delom, katerega sadove slovenska skupnost na Primorskem in posebej na Goriškem še danes uživa, oblikovali zgodovino slovenskega ljudstva.

Upravičeno so zato besede, ki jih je o njem prinesel Koledar Goriške Mohorjeve družbe za leto 1953:

"Pokojni prof. Pavlica je bil srčno dober, požrtvovalen človek, veder, kremenit značaj, resen znanstvenik, poljuden pisatelj in velik socialni delavec, eden tistih, ki s tihim delom ustvarjajo trdne in trajne temelje za življenje in razvoj naroda."

Da bi dobri Bog dal Slovincem veliko takih mož v vsaki dobi njihove bodoče zgodovine!"

Msgr. Srečko Gregorec

Msgr. Srečko Gregorec, znan tudi kot nabožni pisatelj in pesnik, se je rodil v Mengšu na Gorenjskem leta 1894.

Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je bil v dijaških letih član jezuitske Marijine kongregacije. Kljub očetovi želji, da bi prevzel domače podjetje, oče je bil stavbenik

in lastnik opekarne, je stopil v bogoslovje in bil 8. junija 1917 v ljubljanski stolnici posvečen v duhovnika.

Duhovniško službo je najprej opravljal na Notranjskem in na Krasu. Nekaj časa je bil katehet v Postojni. V letih 1922-1927 je bil kurat v Matenji vasi in na Prestranku blizu Pivke. Po prvi svetovni vojni je več krajev postojanske dekanije prišlo pod Italijo in s tem pod upravo goriške nadškofije. Mladi Gregorec je želel ostati med svojimi verniki, zato je sprejel italijansko državljanstvo. Kmalu se je tudi vključil v slovensko skupnost na Primorskem. Od leta 1927 do konca druge svetovne vojne je bil župnik v Šturjah na Vipavskem. Da bi farni čim bolj doživljali župnijsko skupnost in v njej sodelovali, je ustanovil Marijin vrtec za otroke, fantovsko in dekliško Marijino družbo in prav tako Marijino družbo za žene in matere. Za moše je ustanovil Tretji red in Apostolstvo molitve.

V Šturjah se je msgr. Gregorec izkazal tudi kot odličen kulturni in prosvetni delavec. Poleg cerkve je zgradil dvorano, Marijin dom. Ker za nastope ni imel pri roki primerljivih iger, pesmi in prizorov, jih je začel pisati kar sam. Tako so bile v Šturjah tudi v času najhujšega fašističnega pritiska prireditve v slovenskem jeziku. Njegove igre so radi igrali tudi v drugih župnijah, kjer so prišle prav poseben Marijinim družbam, za katere so v prvi vrsti bile napisane. Zaradi teh prireditev je bil msgr. Gregorec v resni nevarnosti, da bi ga bili izgnali v konfinacijo v notranjost Italije.

Kot župnik v Šturjah je svojim župljanom, in ne samo njim, tudi drugače veliko pomagal. Leta 1943 je s svojim posredovanjem pri nemških oblasteh dosegel, da večja skupina oseb iz Žapuži ni bila odpeljana v nemška koncentracijska taborišča. Prav tako mu je uspelo rešiti kakih dvesto oseb, zaprtih v ajdovskih zaporih, da niso bile odpeljane v Nemčijo. Rešil je tudi več posameznikov in s svojim posredovanjem preprečil požig Šturij in Ajdovščine.

Po vojni, leta 1945, se je msgr. Gregorec iz Šturij umaknil v notranjost Italije, kjer je nekaj mesecev prebil v raznih taboriščih, nato je prišel v Gorico. Poučeval je kot katehet na slovenski nižji srednji šoli, pozneje pa na učiteljski in na klasični gimnaziji-liceju. Poučeval je tudi na slovenski osnovni šoli na Plešivem.

/ dalje

Slovenija v ideološkem in političnem pogledu razdeljena država

Proslava dneva državnosti skromnejša

Dogodki in polemike, ki so potekale pred proslavljanjem Dneva državnosti, 25. junija, so znova potrdili, da je Slovenija v ideološkem in političnem pogledu razdeljena država, delitev na leve in desne stranke oziroma sile pa se vsaj za sedaj zdi nepremostljiva. Zaradi takega stanja duha je odločitev vladnega organa, naj na proslavi državnega praznika sodelujejo le praporščaki s simboli nove države, samostojne in neodvisne Slovenije, naletela na silen odpor in kritike. To zlasti predsednika nekdanjih borcev Janeza Stanovnika, pa tudi nekdanjega in sedanjega predsednika države, Milana Kučana in dr. Danila Türka. Opozorili so, da se ob prazniku spominjamo globljih korenin naše države, ki da ima enega svojih izvorov tudi v narodnoosvobodilnem boju slovenskih partizanov. Dejansko pa je bila sporna samo rdeča zvezda, ki je bila simbol napadalcev na novo državo Slovenijo, zaradi česar tega simbola svetovnega komunizma na državni proslavi ne bi prikazovali. Na najbolj sporen način je omenjeni simbol utemeljeval predsednik nekdanjih borcev dr. Janez Stanovnik, ki je zatrjeval, da je bila rdeča zvezda simbol partizanov in narodnoosvobodilnega boja, primerjati pa da jo je mogoče s križem, ki ga nosijo kristjani. Med politiki je zgolj dr. Milan Zver, sicer tudi kandidat za novega predsednika države, opozoril, "da so mnogi Slovenci in Slovenke padli pod streli vojakov, ki so nosili rdeče zvezde kot simbole prejšnje države. Veteranske organizacije in partizanska združenja v Sloveniji je pozval, naj opustijo rdečo zvezdo in sprejmejo sim-

bole naše nove samostojne in neodvisne države. Proslavi dneva državnosti v parlamentu in na prostem na Kon-

nadaljevalo po sedanjosti, samo še vprašanje časa, kdaj bodo ponovno zažgali kakšnega katoliškega škofa, pobijali

gresnem trgu sta bili sicer skromnejši kot kdaj prej, toda vsebinsko pomirjajoči. Osrednji govornik, predsednik Slovenije dr. Danilo Türk, je prvič omenil, "da je komunizem mrtev", igralec Jernej Kuntner pa je okrcal Janeza Stanovnika, ker je nasprotoval osamosvojitvi Slovenije. Opozoril je tudi, "da z rdečo zvezdo žalimo padle v vojni za Slovenijo, saj je bil to simbol vojske, ki jih je pobila". Na obeh omenjenih proslavah prvič ni bilo videti nobene rdeče zvezde. Sicer pa v Sloveniji stanje duha ostaja nespremenjeno. Nekdo je zapisal, "da je 21 let naše nove države obdobje sanj, realnosti in tudi razprtij". Cilj opozicije je domnevno v najkrajšem času zrušiti vladno Janeza Janše. Zato najkasneje v jeseni napovedujejo "osvoboditev Slovenije". Zgodovinar in publicist dr. Stane Granda je v novi številki tednika Demokracija zapisal, "da je v Sloveniji, če se bo

duhovnike, pa čeprav so protifašisti in pesniki, kot je bil nekoč Filip Terčelj. Tudi tistih, ki bi znova pobijali in metali v jame ni tako malo in niso samo na javni RTV Slovenija". Dr. Stane Granda je opozoril, "da je nedavno neki ugleden zgodovinar ugotavljal, da se pravi slovenski komunisti spoznajo predvsem po odnosu do metanja političnih nasprotnikov v jame". Politične in družbene razmere je v intervjuju, objavljenem v tedniku Demokracija, ocenil tudi dr. Anton Stres, ljubljanski nadškof in metropolit. Meni, "da sedanja opozicija ne more živeti brez obujanja ideoloških tem. Neka koalicija za ločitev Cerkve od države širi veliko sovražstvo, to pa je tisto sovražstvo, zaradi katerega imajo nekateri poveljni poboje za drugorazredno ali celo odvečno temo. In tega nekatere stranke očitno ne morejo opustiti. Verjetno mislijo, da bi tako izgubile svojo vero-

dostojnost". Kardinal dr. Franc Rode je mašo za domovino daroval v Valični vasi na Dolenjskem. Navezal se je na vernike, ki se sprašujejo, kako naj čutijo, da smo prešli v novo obdobje slovenske zgodovine, ko pa toliko stvari spominja na prejšnje čase. Kardinal jim je pritrdil in opozoril, "da v novem državnem sistemu niso dali pravega mesta vrednotam slovenske samobitnosti. Te vrednote pa so slovenske in evropske. Mnogi v Sloveniji se upirajo temu, da bi dali Cerkvi mesto, ki ji gre".

Vendar vlada tudi v političnih razmerah, ki niso ugodne, saj npr. državni poglavar dr. Danilo Türk in premier Janez Janša nimata skoraj nobenih stikov, uspešno deluje pri izvajanju ukrepov, ki izhajajo iz zakona o uravnoteženju javnih financ. Ta splošni veleza-kon vpliva na 51 drugih zakonov, ki veljajo za vsa temeljna področja v državi. Vlada si zdaj najbolj prizadeva za finančno utrditve Nove

ljubljanske banke in Nove kreditne Maribor, ki naj bi ostali v večinski državni lasti. Z reformo trga dela, ki jo bodo izvedli jeseni, bi pomagali zlasti mladim, ki iščejo prvo zaposlitev. Zanje bodo sklepali enotne pogodbe, ki bi mladim zagotovili zaposlitve za nedoločen čas. In še nekaj o dogodku, ki je zanimiv za razmišljanje. Božo Skoko, profesor na zagrebški fakulteti za politične vede, je ocenil pripadnike svojega in drugih narodov. Po njegovem Slovenci menijo, "da so Hrvati spolitizirani, ljubosumni na uspehe drugih in leni, vendar pa cenijo njihovo gostoljubnost". Hrvati pa naj bi bili prepričani, "da so Slovenci ljubosumni na dosežke drugih, zadržani in praktični. Vendar pa cenijo njihovo delavnost". Hrvati imajo domnevno največ pridržkov do Srbov, ki naj bi bili bojevit, nacionalisti, napadalni in patrioti.

Martjan Drobež

Grobar Merkurja Bine Kordež prosil celo za brezplačno pravno pomoč

Jara gospoda v novodobni preobleki

Bine Kordež je simbol slovenske jare gospode. Ne tiste, ovite v zldolgočasni malomeščanski sij, ampak take, ki se je razvila iz človeku lastne deviacije, požrečnosti. V slogu, zakaj bi se zadovoljil s tem, kar imam, če pa bi lahko imel še več. Gre za jaro gospodo slovenske tranzicije. Začelo se je s tistimi, ki so takoj po osamosvojitvi prepričevali in zapeljevali ljudi, naj jim (pod ceno) prodajo komaj pridobljene certifikate in podobne vrednostne papirje. V veliko primerih je enostavno šlo za goljufijo na račun manj izobraženih ali starejših ljudi. Po letu 2000 pa je začela požrešna jara gospoda s pomočjo politike in bank na veliko kupovati in prisvajati najbolj donosne biserne slovenskega gospodarstva. **Preplačani Merkur z denarjem samega Merkurja**

Bine Kordež ima v sredini novodobne jare gospode zagotovljeno častno mesto. Na kolena mu je skoraj uspelo spraviti gospodarstvenega velikana Merkur. In to zaradi preproste enačbe požrečnosti, ki se nikakor ne more iziti. Kordež (skupaj z drugimi menedžerji v družbi Merfin) je Merkur prevzel oktobra 2007 v obdobju polne gospodarske konjunktore. Pri tem pa je storil nekaj zelo hudih napak. Predvsem sta izstopala dva

nedopustna "kiksa". Prvi je bil nedostojno visoka cena prevzema Merkurja. Kordežev Merfin (njegov delež je bil 67 odstotkov) je skupaj z družbami Sava, Eurove-neto in Interfin naložbe ter Banko Koper za Merkur izplačal 340 milijonov evrov, kar je bilo daleč nad takratno realno vrednostjo podjetja. V času prevzema (pravzaprav nekaj mesecev kasneje, 1. januarja 2008) je bilo namreč čisto premoženje podjetja v letnem poročilu ovrednoteno na 217 milijonov evrov. Zakaj so torej prevzemniki in v prvi vrsti Kordežev Merfin plačali 122 milijonov več? Odgovor nam (ponovno) ponuja letno poročilo za leto 2008: omenjenih 122 milijonov so prevzemniki predstavili pod postavko "dobro ime". V preprostejših besedah se pod to besedno zvezo v računovodstvu vrednotijo obeti za prihodnje dobičke, ki jih je sposobno proizvesti podjetje. Tako torej: Merfinovci in ostali prevzemniki so investicijo toliko preplačali, ker so bili prepričani, da bodo preplačana sredstva v investiciji sposobni s poslovanjem nadoknaditi. Tak načrt bi bil utopično sanje že v obdobju konjunktore, ne pa po letu 2008, ko je svet prizadela najhujša kriza, kar jih pomni novejša doba. Tako se je papirnati grad v

kratkem času zrušil. In to je že sam po sebi velik problem. A kaj, ko je v tej zadevi (če je le mogoče) prostor za še večjo neumnost. In za še večjo gospodarsko oslarijo (žal, tipično v slovenskem gospodarstvu), mislimo na način plačila kupnine: Merfinovci in ostali so kot garancijo za bančno posojilo ponudili kar delnice Merkurja. Skratka, velika večina sredstev, s katerimi je bil nakup izvršen, so bila posojila in krediti. Ti pa so bili zavarovani z delnicami podjetja, za katerega so bili krediti namenjeni. Šlo je za prefinjen finančni mehanizem, ki se ga je posluževalo veliko "tajkunskih prevzemnikov". Skratka, investitorji niso iz lastnih žepov povlekli ficka, a vseeno bili gospodarji enega največjih slovenskih podjetij.

Kordež želi danes brezplačno pravno pomoč

Zgodba je sicer že dobro poznana in tudi že večkrat povzeta. V zadnjih tednih pa je postala ponovno aktualna, ker so se pojavile nove podrobnosti glede primera, ki danes teče na sodišču. Najbolj bizarna je bila ta, da je Kordež prosil brezplačno pravno pomoč, ker naj bi bil njegov finančni položaj tako slab, da si odvnetika ne bi mogel privoščiti. Slovenski zakon dopušča brezplačno prav-

no pomoč v trenutku, ko ima posameznik oziroma poročeni par manj kot 1.040 evrov na mesec. Temu Kordeževemu izpadu je le malokdo verjel. Vključno s sodiščem, ki je Kordeževu prošnjo (povsem razumljivo in utemeljeno) zavrnilo. Kordežu med drugim tudi očitajo, da je s serijo finančnih mahinacij Merkurjev denar kanaliziral v davčne oaze (Liechtenstein, zvezna država Delaware v ZDA, Švica, Bermudi, Britanski Deviški otoki). Pa ne samo to. Ideja o brezplačni pravni pomoči je bila huda žalitev dostojnosti pravih revežev, ker je Kordež tako ali drugače še vedno lastnik številnih luksuznih nepremičnin in premičnin. Doma se vozijo z BMW-ji, Kordeževa žena je pred kratkim prodala vikend na Lošinj, zakonca pa sta si na Bledu pred kratkim zgradila pravo graščino s pogledom na Blejski grad in mogočne Julijce. Na tej hiši so vpisane številne hipoteke v višini več sto tisoč evrov vsaka. Banke pa so na hišo vpisale hipoteke celo v milijonskih zneskih: posojilo Factor banke znaša 2,6 milijona evrov, Gorenjske banke pa 1,8 milijona evrov. Vse te hipoteke so vpisane na polovico hiše, ki je formalno vpisana na ime Bineta Kordeža, medtem ko je druga polovica, vpisana na ime žene, hipotekarno neobremenjena. Kordeževi imajo na zadnje še eno hišo v bližini Radovljice: leta 2010 je bila prenesena na hčer Bineta Kordeža.

Ta pa bi celo rad prosil za brezplačno pravno pomoč... obup!

Andrej Černic

Kratke

SNG Nova Gorica na Boršnikovem srečanju kar s tremi predstavami

Vodstvo Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica je lahko upravičeno veselo in ponosno, da so se domači gledališki ustvarjalci kar s tremi predstavami uvrstili na letošnji Festival Boršnikovo srečanje, ki bo od 16. do 26. oktobra v Mariboru. V tekmovalnem programu, v katerem se bo pomerilo dvanajst predstav slovenskih gledališč, je tudi uspešna in pri gledalcih zelo lepo sprejeta predstava Sljehernik, ki so jo v režiji Vita Tauferja ustvarili v koprodukciji z Gledališčem Koper.

V spremljevalni program Boršnikovega srečanja pa sta se uvrstili predstavi Kdor sam do večera potuje skozi svet (Simon Gregorčič), katere avtorica in režiserka je Neda R. Bric, in Cifra, mož, ki jo je režiral Marko Bulc, ustvarili pa so jo v koprodukciji s KUD Pozitiv Ljubljana in z Umetniško gimnazijo Nova Gorica.

Uvrstitev na to pomembno gledališko srečanje je gotovo velik uspeh za novogoriške gledališke ustvarjalce.

V Novi Gorici spet Mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica

V Novi Gorici bo od 29. junija do 1. julija potekal Mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica 2012. V petek, 29. junija, bo na ploščadi pri SNG Nova Gorica ob 20.30 ulična predstava Osel skupine Ensemble Lodi iz Italije.

50-minutna predstava Osel je preprosta epopeja človeka, ki se je odločil, da se bo uprl. Je zgodba, povedana v podobah, o samoti posameznika, ki se noče ujeti na vabo družbene moči in se je pripravljen soočiti z lastnimi strahovi. Zgodba vodi osebe skozi vrsto človeških, kulturnih in institucionalnih izdajstev do spektakularnega finala, simbolične smrti, ki povzdigne neugasljivi ideal.

Predstava govori o večnih temah, povezanih z vprašanji upornišva in doslednosti naših prepričanj. Spodbuja premislek o globokem pomenu resnice in poraza ter vabi k upanju.

Zgodbo Osla pripoveduje pet likov na hoduljah. Je privlačna ulična predstava v najbolj zlahtnem pomenu - narejena za trge in ulice; vsakič posebej izkorišča arhitekturo in razpoloženje konkretnega urbanega okolja.

V soboto, 30. junija 2012, bo ob 20.30 na ploščadi pred SNG Nova Gorica prava cirkuška predstava Poglej nebo skupine Kam Hram iz Hrvaške. Petdesetminutna predstava je prava cirkuška atrakcija s 7-metrsko piramidno strukturo za zračne vragolije. V Novo Gorico prihaja s Hrvaškega, iz mediteranskega Splita. V njej nastopajo Melanie Munsch, Jan Hajsok, Srđan Stefanović, Ivana Vuković, Dajana Džafo, Željko Hajsok, Mirta Lučin in Joško Banić.

V nedeljo, 1. julija, ob 11. uri bo na Bevkovem trgu v Novi Gorici 60-minutni glasbeno plesni dogodek De propere fanfare (Snažna godba na pihala) centra Bij' De Wieze Gasten iz Belgije.

"Snažna godba na pihala" je nastala kot projekt socio-kulturnega centra Bij' De Wieze Gasten (Pri umazanih gostih) iz mesta Gent v Belgiji. Njihova glasba prihaja z vseh strani in vseh kotov in razpok. Igrajo lastne skladbe, a v najbolj raznolikih in zanimivih oblikah. Vodi jo izredno dejaven dirigent in animator. V skupini so plesalci, žonglerji, akrobati in klovnovi. Vse skače, brca, se valja, zvija, meče, guga in pleše in k rajanju pritegne gledalce, ki se kar naenkrat znajdejo sredi prešernega plesnega karnevala.

Sredi mestnega sprehoda nas ujame ulična akcija, oči mimoidočih begajo in iščejo pojasnilo k dogajanju ... to je ulično gledališče. Predstave imajo poleg umetniškega naboja navadno tudi družbeno politično noto. Nagovarjajo, provocirajo, vzbujajo smeh. Mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica že 15 let prinaša na ulice nekaterih slovenskih mest bogate različne ulične predstave.

V Novi Gorici bodo ponovno zveneli saksofoni

Med 27. junijem in 3. julijem v Novi Gorici in bližnji okolici poteka 16. mednarodno srečanje saksofonistov v Sloveniji. Letošnje srečanje se vije pod geslom Nazaj k novi francoski šoli, saj bodo udeležence poučevali trije priznani francoski mojstri saksofona.

Udeležence srečanja bo poučevalo pet priznanih profesorjev saksofona: iz Francije prihajajo Phillipe Geiss, Jean-Denis Michat in Nicolas Prost, iz sosednje Hrvaške Gordan Tudor; poučeval pa bo tudi umetniški vodja festivala Matjaž Drevenshek.

Predvsem francoski mentorji bodo udeležencem posredovali svoje znanje iz t. i. nove šole saksofona, ki temelji na dolgoletni tradiciji poučevanja tega instrumenta na mednarodno uglednih konservatorijih.

Na letošnje srečanje je prijavljenih 30 mladih saksofonistov iz Srbije, Makedonije, Hrvaške, Francije, Poljske in Slovenije. Po besedah direktorice Kulturnega doma Nova Gorica Pavle Jarc je zaradi gospodarske krize odziv večji od pričakovanih.

V festivalnem sklopu bodo 16. mednarodno srečanje saksofonistov zaznamovali številni koncerti vrhunskih glasbenikov, ki bodo popestrili poletno dogajanje v središču Nove Gorice in okolici. Vstop na koncerte je brezplačen.

Mednarodno srečanje saksofonistov tudi letos poteka v soorganizaciji Kulturnega doma Nova Gorica in Glasbene šole Nova Gorica. Od prvega srečanja leta 1996, ki je bilo organizirano z namenom populariziranja igranja saksofona, so zvoki tega glasbila v 15. zaporednih srečanjih navdušili številne udeležence in poslušalce.

Modna hiša Louis Vuitton je odprla trgovino na otoku Mykonos

Visoka moda na grških plažah

Petnajste junija je francoska modna hiša Louis Vuitton odprla novo trgovino v Chori, najpomembnejšem mestu na grškem otoku

Mykonos. Boutique je na glavni ulici Enoplon Dymaeon, v poslopju, zgrajenem v slogu, ki je značilen za arhitekturo na grških otokih Kikladih: bele stene in oprema iz hrastovega lesa dajejo prostorom preprosto in svežo podobo, tako da barvani in dragoceni izdelki Louis Vuitton pridejo še bolj do izraza.

Grška trgovina je le zadnja izmed mnogih, ki jih je francoska modna hiša odprla v pomembnih turističnih krajih v Sredozemlju (Capri, Portofino, Palma de Mallorca, Puerto Banus, Porto Cervo, Saint-Tropez). Tokrat ponujajo strankam oblačila "ready-to-wear" in modne dodatke za moške in ženske, še posebno pa dajejo poudarek na izdelke kolekcije "Resort" za pomlad/poletje 2012. Kot je značilno za poletna oblačila, so tudi tokrat v ospredju lahke tkanine in živahne pastelne barve, ki se v torbica prepletajo z znanimi motivoma platen "monogram" in "damier", s katerima je francoska maison zaslovela na sve-

modnih revijah. Tako za moška kot za ženska oblačila so izbrali tudi nekaj modelov v "mornarskem stilu", ki se lepo ujema s tipičnimi grškimi sinjimi barvami. Ob odprtju novega "pop up store" - začasne trgovine, ki bo odprta do meseca oktobra in je torej namenjena predvsem turistom, so upravitelji francoske maison organizirali veliko, dvodnevno slavo - pravi medijski dogodek. Na otok so povabili časnike modnih revij, filmske zvezde, mlade bloggers, ki so vedno bolj pomembne za promocijo vsakršne modne novosti, in druge osebnosti, ki delajo na modnem področju. Prvi dan so ponudili izlet okrog otoka na krasni jahti in počitek na plaži Paranga,

vajo tudi ob obisku (najsrečnejši ob nakupih) v krasni trgovini Louis Vuitton, ki, čeprav ne bo pripomogla k poživitvi grškega gospodarstva, prinaša vsaj domačinom delovna mesta.

Katja Ferletič

zvečer pa slavje v prostorih trgovine. Naslednjega dne so na plaži Nammos Beach postavili ležišča in drugo opremo za plažo; vse je bilo okrašeno z znanim simbolom LV. Gostom so postregli z značilno grško hrano. Dvodnevni praznik se je končal s plesom ob sončnem zatonu v hotelu Cavo Tagoo. Ob tej priložnosti so občinstvu predstavili tudi nove modele sončnih očal kolekcije "Plage" in večer poimenovali "sunglasses party". Tako lahko letos, ob pitju in suvlakiju, turisti na otoku Mykonos užij-

Trst / Ad formandum

Podelitev diplom in odprtje razstave

Slovesno podelitvijo diplom kuharjem in natakarnjem se je pred kratkim končal pouk na gostinski šoli Ad formanduma v Tr-

vanje z gostinsko šolo in poveljala dijake za njihovo kakovostno delo med delovnimi praksami, ki jih omogočajo tudi člani stanovske organizacije.

letnika: v kuhinji se je izkazala Giorgia, Milan pa je bil najboljši v strežbi.

V letošnjem letu so dijaki sodelovali tudi v nagradnem natečaju Finger food za izbor najboljšega griljaja, s katerim bo gostinska šola

lahko sodelovala na prihodnji izvedbi Barcolane. Med večerom so nagradili prve tri skupine, ki so z griljajem najbolj prepričale ocenjevalno komi-

stu. Uvodoma je prisotne nagovoril predsednik zavoda Roberto Vidoni, ki je podčrtal pomen kakovostnega poklicnega usposabljanja za mlade na področju gostinstva. Slavnosti se je udeležila odbornica za šolstvo tržaške občine Antonella Grim, ki je čestitala mladim diplomirancem in jim zaželela, da bi se na poklicni poti uveljavili kot odlični profesionalci, kuharji in natakarnji. Direktor zavoda Massimiliano Iacono je podčrtal zelo dobro pripravo, ki so jo mladim tečajnikom posredovali profesorji tako v teoretičnih predmetih kot v praktičnem delu v kuhinji in v strežbi; mladi so dokazali ustrezno znanje na kvalifikacijskih izpitih. V nagovoru je predsednica gostinske sekcije SDGZ Paola Živic poudarila plodno sodelo-

vanje z gostinsko šolo in poveljala dijake za njihovo kakovostno delo med delovnimi praksami, ki jih omogočajo tudi člani stanovske organizacije. Slavnostnega dogodka so se udeležili tudi Iztok Furlanič, predsednik mestnega občinskega sveta, Marino Marsič, pokrajinski predsednik SKGZ za Tržaško, Erik Masten v imenu Kmečke zveze; pisni pozdrav s čestitkami ob uspešno končanem študiju sta dijakom naslovila Drago Štoka in Igor Švab. Ob direktorju zavoda je diplom kuharjem in natakarnjem izročila koordinatorka tečaja Nataša Bisiacchi. Natakarnjem Danielemu, Alice in Marcu so zavezali kravate, medtem ko so kuharsko čepico prejeli Deborah, Tamara, Aleksandra, Francesco in Cristina. Med večerom, ki sta ga povezovala dijaka Viktorija in Marco, so nagradili tudi najboljšega natakarnja in najboljšega kuharja iz drugega

sijo, in izročili posebno nagrado skupini, ki je predstavila najboljši pisni izdelek. Večer je obogatilo odprtje razstave, ki jo je postavilo združenje Juliet iz Trsta z naslovom MA (D) RE - Le madri al mare avtorice Fabiole Faidiga. Sklop fotografij o materah, na splošno o ženskem liku, je predstavila kritičarka Maria Campitelli, ki je naglasila lik ženske in vloge matere v naši družbi, tako kot jo avtorica fotografij vidi, ko se sprehaja po plaži in opazuje nežnost ženskih pogledov, gibov in objemov. Ženski pevski zbor AIDA iz Milja je sklenil večer, ki se je nadaljeval z degustacijo griljajev - pripravili so jih dijaki prvega letnika - in vin kmetije Joško Colja iz Samatorce.

Na pobudo Društva goriških upokojencev Potovanje na Sardinijo

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško načrtuje 8-dnevni izlet na Sardinijo od 25. septembra do 2. oktobra. Ta starodavna dežela na križišču evropskih poti v Sredozemlju slovi po bogati preteklosti, kjer so pustila sledove mnoga antična ljudstva od Fenicianov dalje. Poseben skrivnostni sredozemski narod, ki je tam živel od davne preteklosti, so Sardinici. Otok je zgodovinsko bogat in zanimiv ter danes turistično vabljiv

zaradi nuragov, izvirne zgodovine, posebnega naravnega okolja (npr. nasadi plutovca...), Smaragdne obale, starodavnih navad, folklorne ipd. Vredni ogleda so nuragi, zanimive prazgodovinske večnadstropne, stolpom podobne kamnite zgradbe iz dobe 2000 let pred Kr. Mnogi Slovenci tudi iz naše dežele hranijo iz polpretekle zgodovine 2. svetovne vojne zelo žalosten spomin na Sardinijo, saj so bili številni tja nasilno premeščeni oz.

poslani iz italijanskih taborišč in se niso (razen izjem) več vrnili domov. O tem priča predvsem zajetna knjiga Sardinici časnikarke Dorice Makuc. O deželi se da veliko povedati. Izletniki bodo potovali z avtobusom najprej v smeri proti Livornu. V mestu Lucca bo postanek za kosilo. Sledila bo vožnja s trajektom iz Livorna v Olbio. Druga dne bo odhod iz Olbie v mesto Palau in nato s trajektom na otok Madalena in Caprera. Po vrnitvi v Palau bodo dospeli do krajev ob

di Gallura, nato v Castelsardo in popoldne v mesto Alghero, kjer živi tudi manjšina Kataloncev. Severno od mesta Sassari pelje pot do otoka Asinara, znanega zaradi zloglasnih zaporov. V naslednjih dneh bo sledil obisk Riviere del Corallo, nuraga Palmavera in drugih krajev do Neptunovih jam. Sedmega dne bodo potovali proti vzhodu v mesto Nuoro blizu gričevja

Barbagia, nato v kraj Orgosolo, znan zaradi stenskih risb "muraless". V bližini bo tipično kosilo v družbi pastirjev. Proti večeru bo vožnja proti Olbii in nato plovba proti Livornu. Osmi dan bo posvečen Ferrari za ogled mestnega središča in za poslovilno kosilo. Popoldne se bodo izletniki vračali domov. Za informacije in prijave kličite po tel.: 0481 882183 (Dragica V.), 0481 884156 (Andrej F.) ali 3494042060 (Eda L.), ali se oglašite na društvenem sedežu v Gorici na korzu Verdi 51 ob sredah od 10. do 11. ure. Na razpolago je program potovanja. (ed)

du v mesto Nuoro blizu gričevja Barbagia, nato v kraj Orgosolo, znan zaradi stenskih risb "muraless". V bližini bo tipično kosilo v družbi pastirjev. Proti večeru bo vožnja proti Olbii in nato plovba proti Livornu. Osmi dan bo posvečen Ferrari za ogled mestnega središča in za poslovilno kosilo. Popoldne se bodo izletniki vračali domov. Za informacije in prijave kličite po tel.: 0481 882183 (Dragica V.), 0481 884156 (Andrej F.) ali 3494042060 (Eda L.), ali se oglašite na društvenem sedežu v Gorici na korzu Verdi 51 ob sredah od 10. do 11. ure. Na razpolago je program potovanja. (ed)

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 26. junija, ob 14. uri.

POTOVANJE Z OKUSOM

Slavica Radinja

Tsatsiki (Grčija)

Recept je primeren za vegetarijance in vegance.

Sestavine:

4-5 strokov česna
1 ščepec soli
3 žlice olivnega olja
1 žlica vinskega kisa
500 gr navadnega jogurta
1 kumarica

Jogurt prelijemo v bombažen prtiček in ga pustimo na cedilu, da se odvečna voda odcedi. Pazimo pri izbiri jogurta, saj ne sme biti sladek. Česen zdrobimo, dokler ne postane skorajda tekoč. Kumaro olupimo in razrežemo na čim tanjše in majhne delčke. Jogurtu dodamo česen, kumarico, sol, olje

in kis. Vse skupaj dobro premešamo in pustimo kakšno uro v hladilniku. Tsatsiki lahko postrežemo pri mesu ali pa samo s kruhom. V vročih poletnih dneh se njegov osvežilni okus res prileže.

Lepe, v skrivnost odete stare navade

Kresna noč

Do poznega popoldneva mi sploh ni prišlo na misel, da je pred nami najkrajša noč in pravi začetek koledarskega poletja, saj že nekaj let zapored nenamerno pozabljam na ta prastari ljudski praznik. Pa je slučajno naneslo, da sem iskala lončnico, ki naj bi bila primerna za sosedin rojstni dan, in me je pot zanesla v cvetličarno prijateljice Vive iz Dan. Venčki, pleteni iz cvetov divjega česna, rumene šentjanževke in dišeče sivke, so me takoj popeljali za nekaj let nazaj v tisto obdobje, ko sem 23. junija tudi jaz vneto nabirala divje rože in pletla venček, ki naj bi ob kresu krasil vhodna vrata. In nasmehnila sem se, kajti, glej ga, vraga, Viva je poleg vsega ravno žena mojega dobrega prijatelja, s katerim sva v študentskih letih prirejala praznovanje te magične noči in uživala ob kresnem ognju. Seveda sem kupila venček, prvič, ker sem si ga iz leta v leto pripravljala sama. Kupila sem dišečega iz sivke, ki me je premamila z vonjem in prelepo modro barvo. In obesila sem ga poleg vhodnih vrat, da je zadišalo vsepovsod in se je tudi moj dom odel v čarobno skrivnost kresne noči. Pravzaprav ne vem, kdaj se je začelo, neke v rani mladosti, ki sem jo preživela v tržaškem predmestju, pri Svetem Ivanu. To je nekdanj slovensko predmestje, v katerega se sedaj - pa tudi v času mojega otroštva - zajeda mesto s svojim hrupom, stolpnici, tesnimi, sivimi ulica-

mi in težkim občutkom samote. To mesto mi je bilo že kot otroku tuje, za moje sanje tam ni bilo prostora. Tesno mi je bilo med stolpnici, ki so dušile zvezde in nebo, hladno na ulicah, ki so bile predaleč od sonca, brez barv so minevali dnevi otroku, ki je že znal prislusniti vetru in travam. Tudi poletja ni bilo čutiti tam pri Sv. Ivanu, mesto je bilo vedno sivo in polno nesnage, samo prodajalne sladolede so pozno v marcu odprle svoja vrata. Kresna noč pa je vsakič spremenila turobno lice mojega predmestja in vdahnila v sive ulice čar poletnih pravljič. Zato sem vsako leto sanjala o tej junijski noči, nestrpno pričakovala, kdaj bo mrak legel na pregrete ulice in bodo v cerkvi nad naseljem zapeli zvonovi. Z mammo sva potem hiteli k slovenski maši, medtem ko so se po dvoriščih in na javnih, zelenih površinah, ob veselju in kričanju otrok, vsepovsod prižigali kresovi. Kot študent sem potem za kresovanje navdušila vse svoje prijatelje. Večja sem bila in ni bilo več urnikov in prepovedi, kresovali smo na Krasu, spo-

minjam se najlepše noči v svojem življenju, prve kresne noči, ko mi ni bilo treba zgodaj v posteljo. Zagorelo je v Repnu, tja pa so nas vrstniki s Krasa pripeljali s pravimi kmečkimi vozovi, kar je bilo za nas meščane že del pravljčnosti. In potem

smo sedeli in peli dolgo v noč, dokler nismo utrujeni zrl v nebo in sledili iskram, ki so v noč odnašale naše sanje in želje po ljubezni, razigrane obljube in pripovedi o velikih načrtih in drznih potovanjih. Mladim je kresna noč, z obljubami o skrivnostni uresničitvi vseh želja, nekako pisana na kožo. Odrasla sem in dočakala dan, ko sem odšla iz mesta in od Svetega Ivana, za seboj sem pustila vse spomine na otroštvo, izžive to med betonom in avtomobili. Samo sen kresne noči me je spremljal skozi vse življenje. V Sesi Janu za kres - ne vem zakaj - ni bilo prostora, preveč je bilo morja in jader. Toda v meni je ostala živa skrivnost poletne noči in spominjam se, da sem tisto leto, ko sem odšla od do-

ma, majhen kres prižgala sama, sredi gozda nad zalivom. Tam sem se prepustila sanjam o praprotnem semenu, ki uresničuje želje, o živalih, ki vedo za naše skrivnosti, o gozdu, ki zaživi in pripoveduje. In slišala sem to pripovedovanje, zaživela v prav-

možem sva se preselila v Repen, tam so bili spomini na moje prvo pravo kresovanje in kmalu sem prijatelje prepričala, da smo vsako leto spet začeli prižigati svetoivanski kres. Na dvoriščna vrata sem nekaj ur pred mrakom obesila venček iz šentjanževke in ruja, takega, kot je potreben, da nas po izročilu obvaruje pred zlom. In sovaščanom je bil všeč, kmalu je na kresni večer visel še na sosednjih vratih in čez nekaj let jih je bila polna vas. Ko me že dolgo let ni bilo več tam, sem se nekega popoldneva ob koncu junija spet peljala skozi vas in toplo mi je bilo pri srcu, ko sem videla, da na številnih "prtonih" visijo venčki. Prihajamo, odhajamo, a nekaj ostane, vsakdo pusti za seboj sled, pa čeprav samo sen kresne noči.

Sedaj že dolgo prebivam na slovenskem delu Krasa, moj stik z naravo je tesnejši, ker imamo končno njivo in vrt in čutimo minevanje letnih časov,

rojevanje in zorenje ter prelestno razkošje zemlje in njenih brazd. Venčkov dolgo let ni več na mojih vratih, morda zato, ker sem pretrujena, morda pa zato, ker ne znam več sanjati kot pred leti. Tudi navade ni, tu pri nas, da bi ob najkrajši noči v letu prižigali kresove. Tu jih prižigajo ob prvem maju, a mene ni zraven, kajti prvomajsko kresovanje je brez pravljčnosti in brez sanj. Ob kresu ne maram zastav in vsega, kar je tako vsakdanje in tako človeško, kres imam rada zaradi čarobnosti, zaradi pravljič o praprotnem semenu, ki uresničuje želje, zaradi živali, ki v tej noči spregovorijo, zaradi iskrice, ki se v temi vijejo v nebo in tam ugašajo, kot naše sanje. Jaz pa zrem za njimi, vem, da se bodo izgubile, vem, da jim ne morem slediti, a prižigajo se nove, dvigujejo se v nebo in osvetlujejo magično poletno noč. V tišini ugaša ogenj, slišati je samo veter, ki pripoveduje, in šepetanje gozda, ki ve za naše skrivnosti, nedorečene besede in neizživetve sanje ...

Suzi Pertot

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

116

Morje je morje, je morje, je morje, sem pred kratkim zapisal, ko me je prijateljica vprašala, kaj mi pomeni morje, ker občasno na socialnem omrežju Facebook napišem kakšen utrinek o morju. Večkrat odidem k morju, največkrat zelo zgodaj zjutraj, ko ni ljudi, da se "pogovarjam z njim", kot sam rad rečem svojemu molčanju ob poslušanju nadiha večnosti, ki mi ga vedno daje morje s svojo brezmejnostjo.

Morje je butnilo vame, kot buta ob močnem morniku morje v valobran v Gradežu, ko sem pred dnevi spravljaj knjižno polico in mi je iz neke knjige padla na tla obledela barvna fotografija. Sklonil sem se in pobral upodobitev veliko mlajšega moža, ki je avgusta leta 1984 na z ruskim lesom dobro otovorjeni ladji Katherine v Bosforski ožini gledal proti Aziji. Fotografiral me je najbrž orjaški Kirgiz Aleks s komandnega mostu, saj delujem na ladji izjemno majhen in tudi malce izgubljen; po kratkih hlačah, copatah in majici se pozna, da sem se bil ravno 'stuširal' po jutranjem turnusu v strojni ladje.

Še danes znam urnik na pamet: od šeste do 12. ure in od 18. ure do polnoči, vsak dan je bilo tako med plovbo, kot mazač sem čistil motorne filtre boko v nedrjih ladje, v strašnem hrupu sem si lahko prepeval na glas in včasih dobesedno tulil, da sem vedel, da sem še živ. Vročina je bila neznosna, svoje delo sem opravil vedno hitro, roke sem imel zaradi težke nafte in olja vedno voljne, tudi takrat, ko sem se urezal, sem rano takoj splaknil in namočil z nafto in se je zacelila hitro, pekla me zaradi tega ni nikoli. Po dveurnem čiščenju filtrov sem moral samo še kontrolirati pritisk na ventilih ogromnih dizelskih motorjev, dolivati olje, vmes sem odnesel še smeti po strmih stopnicah na krov, ponoči smo jih, po naročilu komandanta, nič kaj zgledno seveda, metali v morje.

"Morje vzame vse vase, morje skriva vse, morje je globoko"! je pravil postavni Antonio, ki se je razdajal med zvesto ženo na Procidi in očarljivo ljubico v takratni Sovjetski zvezi, med žalostjo in samoto človeka, ki je obsojen na garanje na palubi, in prešernim veseljem med ponočevanji v pristaniščih po Sredozemlju, predvsem pa je imel stasiti Antonio vedno žalostne, otožne oči, ker je morje doživljal kot življenje brez vsakega izhoda, kot obsodbo, čeprav tega ni nikdar nikomur priznal.

"Com'e' profondo il mar... Kako globoko je morje"! je zapel Antonio na ves glas po hodniku, ko je šel mimo moje kabine, vrata sem imel tudi na ladji vedno odprta, to sem najbrž dobil v zibelko od mame, ki nikdar ni prenašala zaprtih prostorov, svoje pa je dodala najbrž tudi rodna Vipavska dolina, ki ti že od malega privzgoji občutek za odprtost, širino, prostranstvo; burja samo še pripomore k temu, da ne prenašaš zatohlosti.

Čas je tekel, motorji so hrumeli, po kazalcih na raznih merilnih napravah sem videl, da ladja drsi svojo pot.

V strojnici je bil z mano po navadi še oficir stroja ali pa kapitan strojnice, pogovarjati se zaradi peklenkega hrupa velikanskih dizelskih motorjev skorajda nisva mogla, saj sva se morala približati dobesedno na centimeter in si tuliti besede v obraz, da sva se sporazumevala, sicer pa smo na ladji poznali govorico rok. Hitro sem se navadil na delo, ki je postalo v enem tednu rutina. Včasih sem zvedavo gledal dno ladje in mislil na globino pod ladijskim trupom, pri Matapanu sem vedno, ampak zares vedno!, mislil na tisoče revežev, ki so med drugo svetovno vojno svoj grob našli na dnu Sredozemlja. Dalmatinec Vinko, ki se je za vse življenje zapisal morju pri petnajstih letih, mi je pravil, da

ne smem misliti na to, ker da morje ve in morje pozna odgovor. Obraz je imel poln globokih brazd, ki jih je tja zarezalo življenje na morju, pretolkel je vsa morja sveta, zares doma je bil edino na ladji. Včasih se mi je zdelo, da sem na njegovem obrazu videl sol, a se mi je najbrž samo zdelo. Ko se je nasmešnil, sem videl bele zobe, čez široka pleča mu je življenje naložilo več, kot sem sam zmožni nositi, čeprav sem takrat po strmih stopnicah z lahkoto nesel težko vrečo.

Tudi v strojnici sem bil veliko sam, s svojimi mislimi, sredi neznosne vročine, obupnega hrupa, umazan od nafte in olja in z nenehnim spraševanjem, kaj sploh počnem tam.

Pravzaprav lahko rečem, da je vsak mornar vedno sam.

Samota se naseli na morju vanj in tudi takrat, ko gre na palubo in zre morje, je sam.

Sam z morjem.

To ni samota celice, drugačna je, polna je želje po neskončnem, a ranjena s trdno in jasno zavestjo o minljivem, vseeno pa samota.

Opoldan in opolnoči je prišla med plovbo zamenjava in odšel sem po skoraj navpičnih železnih stopnicah do svoje kabine, vedno sem se najprej 'stuširal' in očedil, nato sem odšel v kuhinjo. Po obedu sem bil prost. Na ladji nas ni bilo toliko, da bi lahko sklepali trajna prijateljstva, tudi časa za pogovor je bilo med plovbo malo.

Ja, na ladji je človek sam.

Podobno kot v življenju, bi rekel danes.

In takrat, ko sem končal svoje delo v strojnici, so me v kabini čakale knjige.

Včasih sem eno vzel s police nad posteljo, odšel nekam na ladijski most, na visoko, okrog in okrog so bili morje, tišina, veter, sonce in sem s knjigo tam, sredi morja in sam, odšel na pot.

Včasih pa sem samo gledal morje, tudi uro, več. Samo zreš, proti horizontu, modrina se preliva v sinjino, sivine ne zaznavaš.

In najbrž se je takrat morje naselilo vame, za vedno.

In od takrat ne morem več brez morja.

Morje se je za vedno naselilo vame s svojo mogočno tišino in grozečo globino, katere strašljivosti se najbolj zaveš sredi viharjev.

Vsak mornar je doživel viharno morje in niti enega ne boste našli, ki bi vam rad pripovedoval o tem. Pred kratkim mi je komandant raziskovalne ladje Explora Franko Sedmak, s katerim sva se spoznala v Sesi Janu, kjer najina otroka jadrata pri jadrlnem klubu Čupa, dejal, da sam niti ne ve, kje je doživel najhujše morje, čeprav je preplul vsa morja sveta: "Saj veš, Jurij, da se pozabi, hitro se pozabi!"

Nekaj dni kasneje naju je Franko, mene in prijatelja Samota, s svojo jadrnico peljal "v najlepše pristanišče na svetu", v majhen pristan pod njegov rodni Križ, kjer seveda ni več tako, kot je bilo v njegovih rosnih letih, a za Frankota je to še vedno najlepše pristanišče na svetu.

Privzeli smo jadrnico, sestopili v mali pristan, Franko je pogledal zalivček: "Ko vidim ta kraj, vidim sebe, tu poznam prav vsak kamen, to je najlepši pristan na svetu!"

S Samotom sva molčala, tudi Franko je sam odšel okrog pristani.

Ko smo izpluli, smo molčali naprej.

Morje je govorilo namesto nas.

Ko sem molče gledal Frankota za krmilom, kako je bil nevsiljivo, naravnost naravno in dobesedno zlit v eno s svojo barko, sem videl mornarja in neke tam v preteklosti tudi samega sebe.

Morje zna.

Morje ve.

Kaj bo s Triestino?

Trst: nogometaši žalujejo, košarkarji slavijo

Tokrat dve poučni zgodbi iz tržaškega športa, obe vezani na mrzlično iskanje... milijonov. V juniju smo bili pod Svetim Justom priča novemu stečaju nogometnega društva Triestina. Tokratni bankrot - prejšnjega je Helebarda doživela pred komaj dobrimi desetimi leti - je javnost v bistvu spremljala ravnodušno, kar je nekoliko presenetljivo. Lani poleti je svoj cikel na čelu kluba končal furlanski vinarski podjetnik Stefano Fantinel, ki je bil hkrati predsednik, lastnik in pokrovitelj moštva. Odšel je tudi zaradi številnih kritik, ki so letele na njegovo vodenje, navsezadnje pa je upravljal gospodarno. Ekipa je izgubila prestižno B ligo, ki pomeni tudi veliko denarja od prodaje televizijskih pravic, vendar blagajna je bila urejena, saj družina Fantinel ni razsipavala z evri. Začetek novega konca (ali novi začetek konca) je bil pred dvanajstimi meseci prihod 'mešetarja' iz Emilije, dvomljivega slovesa, Sergia Alettija, ki je v Trstu vzdržal le nekaj mesecev, bežal je z neporavnanimi plačili in računi; nekateri vroče krivni navijači (ali mogoče kdo, ki mu je bil Aletti dolžan kako vsoto denarja) so ga na Opčinah pred nekim lokalom celo fizično

napadli.

Sezona Triestine, ki je nastopala v neodmevnem tretjeligaškem prvenstvu z vsega nekaj tisoč gledalci na domačih tekmah na stadionu Nereo Rocco, se je tako

kmalu sprevergl v pravo muko. Postava je zamenjala dva trenerja in na lestvici vztrajno tonila proti dnu, razmere v društvu so padle s profesionalne na amatersko raven, poklicni športniki z bogatimi pogodbami niso prejeli plač, mladi, še ne preverjeni igralci so včasih ostali celo brez večerje. Tekmovalna posledica je bil nov izpad po majskem play-outu. Tedaj pa je poročanje o Triestini postalo zgolj sodna kronika. Stečajni postopek in javna dražba, na kateri pa se na treh sk-

licanjih ni predstavil nihče. Popolno nezanimanje za (neperspektivno) igrarico. Vzdrževati klub v poklicnem nogometu (z bajnimi, še vedno nerealnimi vsotami za današnje krizno obdobje) je sila zahtevna zadeva, prejšnjim upravam pa zamerimo predvsem to, da niso storile nič za mladinski pogon. Mogoče bo novi šok le prinesel v tem smislu preobrat. Te dni namreč zapade rok za vpis v amaterska prvenstva. Če si bo kdo sploh prevzel breme Triestine, bi le-ta mogoče lahko nastopala v D ali elitni ligi. Še pred tremi sezonami je igrala v B ligi proti Juventus... Danes pa je prvo društvo na Tržaškem postal Kras (D liga), ki med drugim išče nekatere mlajše igralce iz Triestinega tabora. Po stečaju so namreč vsi prosti, lastniki svoje izpisnice.

Nogometni privrženci v Trstu žalujejo, navijači prvega mestnega košarkarskega kluba pa slavijo. Pallacanestro Trieste AcegasAps je namreč komaj napredoval iz moške amaterske B1 v poklicno A2 ligo, torej v drugo državno tekmovanje. V odločilnem finalnem dvoboju play-

offa je peterko v dvorani Pala-Trieste podpiralo kar šest tisoč ljudi. Tudi košarkarji so v mestu v zalivu doživeli stečaj leta 2004 in nato na novo začeli iz pepela, dejansko z amaterskih prizorišč. Vrnitev na prvoligaški raven je razveseljiva novica, tudi ker je dota doma vzgojenih talentov solidna. Po streznitvi od proslavljanja pa se je začela nova, naporejša tekma: iskanje... dveh potrebnih milijonov za nastopanje v A2 ligi: bo Trst kos izzivu?

HC

Cerkev sv. Ivana v Gorici / Praznovanje zavetnika

Praznični maši ob godu sv. Janeza Krstnika

V soboto, 23. junija 2012, na predvečer goda sv. Janeza Krstnika, zavetnika cerkve sv. Ivana v Gorici, kjer ima sedež Slovensko pastoralno središče, so se veselo oglašali zvonovi. Vabili so slovenske vernike na praznovanje velikega svetnika. Cerkev obeležuje samo tri rojstne dneve: Jezusovega, Marijinega in Janeza Krstnika; vsi drugi svetniki imajo godovni dan na dan svoje smrti, ki je "rojstni dan" za nebesa, kot je v pridigi pojasnil g. Marijan Markežič, župnik upravitelj slovenske duhovnije v Gorici. Z g. Markežičem je somaševal msgr. Cvetko Žbogar, ki vse leto daruje večerno sv. mašo v tej cerkvi. Župnik Markežič je v homiliji, navezujoč se na zgodovino odrešenja, poudaril, "kako je Bog svobodno izbral ljudi, ki jim je zaupal posebno poslanstvo in nalogo. Da bi jasno pokazal, da odrešenje ni sad človeške prizadevnosti, ampak delo Božje vsemočnosti in usmiljenja, je večkrat čudežno posegel v

potek dogodkov in omogočil potomce tudi nerodovitnim staršem". V zvezi z odrešenjem je povedal zgodbi o o dobri kristjanki, ki je prišla v nebesa in ji je sv. Peter dejal, da mora za vstop zbrati 100 točk. Čeprav je naštel vse, kar je dobrega storila v življenju, še zdaleč ni dosegla zahtevanega števila. Ko je s solzami v očeh rekla: "Če je tako, me lahko reši le Božje usmiljenje, njegova dobrot", je sv. Peter vzkliknil: "100 točk"! To zgodbi si je vredno dobro zapomniti, saj "se tudi sv. Janez Krstnik in drugi svetniki niso zanašali le na lastno modrost, moč, sposobnosti, delavnost, ampak so se z močno vero oprli predvsem na Božjo pomoč, na njegove navdihe in še posebej na Božje usmiljenje", je dejal g. Markežič. Na koru so se za to priložnost zbrali pevci MePZ Lojze Bratuž in pod vodstvom pevovodje Bogdana Kralja, ob orgelski spremljavi Mirjam Furlan, z ubranim, lepo zvanečim

petjem, tudi z izvajanjem delov latin-ske maše *Missa brevis in honorem beatae Mariae Virginis* (K. Vasiliauskaite), obogatili občuteno bogoslužje. Na koncu je zazvenela ganljiva pesem, prošnja Materi Božji, Sonce že zahaja (J. Gruber).

Po mašnem obredu, pri katerem se je g. Markežič zahvalil vsem, ki skrbijo za notranji in zunanji videz cerkve in pomagajo pri pastoralnem delu ter bogoslužju, se je praznični večer nadaljeval na lepem vrtu za cerkvijo, prav primernem prostoru za taka srečanja. Zelo delavni in požrtvovalni člani župnijskega in gospodarskega sveta so se spremenili v kuharje in natakarje ter postregli vsem z jedmi na žaru, sladkimi dobrotami in osvežujočimi pijačami. Seveda ni manjkali niti čisto pravi svetoivanski kres, varno pripravljen na večjem železnem podstavku.

Prižgal ga je g. Markežič; med ognjenimi zublji so pod jasno nebo razposajeno švigale iskricke, ki nosijo v sebi zmeraj neki čarobno skrivnost nadih. Praznovanje sv. Janeza Krstnika se je v cerkvi sv. Ivana nadaljevalo v nedeljo, 24. junija. Slovesna sv. maša, ki jo je vodil g. Marijan Markežič, je bila dvakrat praznična: zaradi goda zavetnika in zato ker je bil med mašo krst dveh malih deklic. V homiliji je g. Markežič spet poudaril, kako tudi rojstvo Janeza Krstnika, ki je pripravljalo pravi Odrešeniku in vodil ljudi k njemu, spada med vrsto izrednih Božjih po-

segov, saj je tudi nerodovitnim ali ostarelim ženam naklonil srečo, da so postale matere. Zato so ta rojstva staroza-

na to vprašanje katehetu odgovoril, da je svetnik človek, skozi katerega sije sonce!

IK

Poletni tečaji slovenščine

Ekstra slovenščina

Glede na veliko povpraševanje po poletnih tečajih slovenščine na ravni J1 in J2 ter na omejene finančne vire, ki dijakom omogočajo obiskovanje tovrstnih pobud v Sloveniji, so se na Slov. I. K. -u odločili, da organizirajo dodatne nizkocenovne poletne izobraževalne programe slovenskega jezika tudi v Trstu in Gorici.

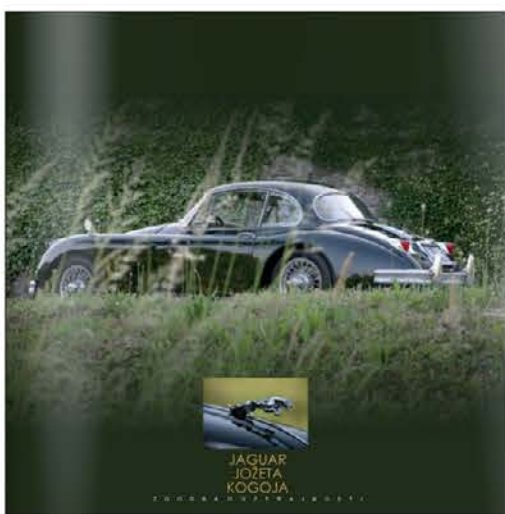
Programi so namenjeni dijakom, ki so v šolskem letu 2011-2012 obiskovali 3. razred nižjih srednjih šol oz. 1. ali 2. razred višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji. Več informacij o programu (termini, lokacije, vsebine, vpisnine ...) dobite na spletni strani www.slovik.org.

Zgodba o vztrajnosti

Jaguar Jožeta Kogoja

Ni samo umetnost in stroka v tem, da izdelamo določene izdelke iz prvovrstnih surovin in sestavnih delov. Umetnost in znanje je potrebno dokazati tudi pri obnovi najrazličnejših umetniških del, strojev, naprav, itd. Pred nami je izredno bogata, slikovno opremljena publikacija *Jaguar Jožeta Kogoja*, ki je izšla v samozaložbi avtorja iz Mirna pri Gorici. Spomine o zgodbi vztrajnostnega obnavljanja neuporabnega avtomobila Jaguar XK 150 FHC iz leta 1960 je zapisal in monografijo uredil David Šulin. Predgovor je napisal Mihael Vrhunec, ki je ustanovni predsednik

Slovenske zveze društva ljubiteljev starodobnih vozil. V predgovoru je poudarjeno, da je malo takih ljubiteljev starodobnih vozil, ki jim uspe z restavriranjem starodobnika na tako premišljen in poglobljen način, kot je to naredil Jože Kogoj. Morda bi kdo k temu dodal, da je obnoveni Jaguar še dragoceni kot takrat, ko je bil proizveden; ne glede na to je Jože Kogoj znal ceniti omenjeno znamko avtomobila in ga obnoviti v uporabno stanje. Dejstvo je v tem, da je Jože Kogoj znal povabiti k sodelovanju avtokleparje, mehanike, električarje, ličarje in šte-

vilne druge izvajalce popravila tega Jaguarja. Enako pomembno je dejstvo, da je obnoveni avtomobil vzbudil zanimanje drugih umetnikov in strokovnjakov, ki so prispevali

ustvarjalno delo v obliki vrhunskih fotografij in besedil v tej monografiji. Pri tem so posebej poudarjeni David Šulin, Mihael Vrhunec ter Marko Krumberger za jaguarsko izbruseno podobno monografije in spremljajočih materialov.

V obnovljenem Jaguarju je Jože Kogoj pokazal oblikovalsko žilico in izvedel nekaj izvirno zasnovanih detajlov, ki so vidni le v prostoru za voznika in sopotnika ter v motornem prostoru. Tako so na primer iz polnega oljčnega lesa oblikovana armaturna plošča,

obloge pragov iz nerjaveče pločevine in drugo. Številne podrobnosti in spoznanja, ki so se porodila pri obnavljanju starega Jaguarja, so prikazana v tej publikaciji. V uvodnih mislih je Jože Kogoj nanizal prehojeno pot in skrito željo, da bi nekoč obnavljal kakšen star in plemenit avtomobil. Prav avtomobili so ga močno prevzeli, najbolj všeč mu je bil angleški Jaguar. V sliki in besedi je Jožetu uspelo predstaviti uspehe in težave z restavriranjem starega Jaguarja. Tako je želel dokazati, da smo Slovenci pravi Evropejci in da smo po načinu razmišljanja, usposobljenosti in stopnji strokovnega znanja popolnoma enakovredni tujim restavriranjem starodobnih vozil. Njegova pot in delo obnove tega avtomobila sta bila zelo zahtevna, pomenila pa sta mu

osebni izziv.

Morda se bo marsikdo vprašal, zakaj ima ta publikacija podnaslov *Zgodba o vztrajnosti*. Utemeljen odgovor bomo prebrali na sedmih straneh s številnimi podrobnostmi, dejstvi, anekdotami in vloženim ustvarjalnim delom. Knjiga je opremljena s številnimi dokumenti, skicami, korespondenco in življenjsko potjo Jožeta Kogoja, od otroških let do današnjih dni. Lahko rečemo, da bo marsikomu uresničen projekt kakor tudi monografija za zgled in pripomoček, kako je možno pristopiti k obnavljanju starih vozil, opreme in drugih izdelkov. Podrobnosti je znal v knjigi strokovno in zgoščeno podati David Šulin, ki je tudi avtor številnih fotografij v tej knjigi.

Gabrijel Devetak

Osemndnevno popotovanje po Baltskih deželah (2)

Revna Latvija in lepo obdelana Litva

Polja, gozdovi rdečega iglavca in bele breze se vrstijo ob glavni prometnici, ki je malo širša od naših pokrajinskih cest. Pravih avtocest, kot jih poznamo pri nas, v baltskih državah nimajo. Ob tej poti se izza zelenja pojavljajo redko posejane lesene hiše pastelnih barv. Pred poldne smo prispeli v letoviško obmorsko mesto Parnu s plažo, ki jo imenujejo tudi sončna plaža. Tam sta nas ob izstopu iz avtobusa presenetila pusta, samevaajoča obala in mrzel veter, ki je brlil v lica in nas je kmalu prepričal, naj se odpeljemo na kosilo in naprej proti Rigi. Medtem ko je na Finskem in v Estoniji evro, imata Latvija in Litva še lastni valuti. Sodeč po prosjačenju na ulicah, smo prispeli v najrevnejšo med tremi baltskimi državami. Socialno je Latvija slabo urejena, saj ne zagotavlja zdravstvene oskrbe brez doplačila; slabe plače silijo ljudi, da si pomagajo, kot vedo in znajo. Mladi odhajajo s trebuhom za kruhom v tujino. Naslednjega dne smo na krožni poti po mestu opazili bolj ali manj nizke stavbe, pa tudi ve-

liko hiš iz lesa; vse to pojasnjuje dejstvo, da leži to mesto na močvirnatih tleh. Obiskali smo katedralo, ki jo je posvetil škof Albert leta 1226. Zanimivost te cerkve so orgle, zgrajene leta 1884; imajo 6718 piščali iz lesa in kovine. V tej cerkvi prirejajo koncerte; v ta namen so primerno zgrajene tudi klopi, katerih naslonjalo se premika tako, da omogoča po potrebi versko ali koncertno sodelovanje oz. poslušanje. Tudi tu smo si ogledali obnovo palače bratovščine Črnih glav, zgrajeno v renesančno-holandskem slogu leta 1620. Videli smo še švedska vrata, edina še ohranjena v starem mestnem obzidju, zgrajena v času švedske vladavine v Rigi. Skozi ta vrata je Gustav Adolf leta 1621 vkorakal v mesto. Zanimiva so tudi podolgovata poslopja nekdanje vojašnice sv. Jakoba iz 18. stoletja. Sedaj so tu ambasade, trgovine in stanovanja. V tem mestu so zelo zanimive stavbe v "Jugendstil" po načrtu Mihailsa Eizenšteinsa (r. 1867 u. 1921). Čeprav ni bil gradbeni inženir, je napravil nad 250 načrtov za zgradbe v Rigi; vse

so enako visoke. Popoldne smo se poslovili od mesta ob reki Dalgavi in se napotili na jug v Rundale, kjer stoji mogočna palača, ki jo je zgradil italijanski arhitekt Francesco Bartolomeo Rastrelli, znan po svojih delih v Sankt Peterburgu (zimski dvorec). Povezava z Rusijo je razlog izgradnje te palače, ki gošpoduje na tej ravnini ob reki Lielupe; ta vez je bila poroka vnukinje carja Petra I. Ane Ioanovne leta 1710 s Fridrikom, vojvodo pokrajine Kurlandije. Baron Ernst Johan von Bühren, krajše tudi Biron, je postal njen svetovalec in morda še kaj več. To se je pokazalo, ko je prevzel ruski prestol leta 1730. Še en dokaz o socialno neurejeni državi, v kateri je viden velik razkorak med bogatim in revnim slojem prebivalstva, se je pokazal tudi v Rundale. Kljub blatni poti od asfaltirane ceste do palače je dolga bela limuzina, kot v ameriških filmih, pripeljala novoporočenca na poroko in slikanje v to palačo; tu-

di ostali svatje so kazali svoje razkošje, bodisi z avtomobili kot v oblačilih.

Dne 3. junija smo v lepem sončnem vremenu zapustili Rigo in njene probleme in se usmerili proti Vilnius, prestolnici Litve. Ob poti je bil hrastov drevored; obširna obdelana polja, posejana z repico

manjše vasi, obdane z drevjem na obširnih obdelanih površinah. Bližali smo se vasi Jurgaičiai, v bližini katere je manjša vzpetina, polna križev vseh velikosti, ki so jih postavili in jih še postavljajo romarji in obiskovalci, ki prihajajo od vsepovsod. Pričeli so jih postavljati v prvi polovi-

li na ta grič križe tisti, ki so se vračali iz Gulaga v Sibiriji, v spomin na one, ki so v izgnanstvu umrli. Ta simbol krščanstva je bil trn v peti sovjetskemu oblastem. Leta 1961 so z bagerji šli nad te križe, vse požgali, tiste iz kovine pa raztopili. A ljudje so vztrajali in postavljali vedno nove križe, čeprav so

oblasti z vojaštvom in tajno policijo nadzorovale to območje. Poskušali so vsaj še trikrat na drastičen način preprečiti postavljanje križev, a Litovci so vztrajali. Prav čudno se zdi vztrajanje tega naroda s postavljanjem teh križev, če pomislimo, da so med ostalimi narodi ob Baltiku najdlje ohranili poganstvo. Zaradi tega so bili tudi dalj časa zapostavljeni in odrezani od glavnih trgovskih poti. Koliko je teh križev sedaj, sam Bog ve. Pred nami je bilo še kar nekaj poti do Vilnusa. Ob poti so se bohotila temnozeleni pšenični in rumeni polja repice, tu pa tam je bila tudi koruza, ki v teh krajih ne dozori in jo uporabljajo le za krmo živine.

/ dalje
Pavel Vidau

Grič križev

in žitom, so se vrstila vse do meje in še čez. Kratek postanek je bil obvezen za zamenjavo denarja in spet smo odpotovali ob lepo obdelanih površinah zemlje. Tu pa tam smo videli

ci devetnajstega stoletja kot spominska obeležja za padlimi v dveh neuspešnih vstajah proti carski oblasti (prva l. 1831, druga v letih 1863-64). V 50. letih prejšnjega stoletja so nosi-